

Upravništvo Ljubljana Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126
Inseratni odelček: Ljubljana, Seien-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor Grajski trg 7.
— Telefon št. 2455.
Podružnica Celje Kocenova ulica 2.
— Telefon št. 190
Računi pri pošti ček zavodnih: Ljub-
ljana št. 11842, Praga čisto
78 180, Wien št. 105 241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana Knafljeva ulica 5 telefon
3122 3123 3124 3125 3126 Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2440,
Celje, Strossmayerjeva ulica števil. 1,
telefon št. 65

Rokopisi se ne vračajo.

Nova rumunska ustava

V Rumuniji so v nedeljo uveljavili novo ustavo, ki je bila pri ljudskem plebiscitu v četrtak po uradnih poročilih odobrena z ogromno večino oddanih glasov. Že iz prvih poročil o novi ustavi je bilo znano, da bo predvsem znatno razširila kraljevo oblast. Najpomembnejša je ona določba, ki prenaša na kralja vso zakonodajno iniciativo. Obe zakonodajni zbornici narodne predstavnosti, ki ju v spremeni obliki pozna tudi nova ustava, je zakonodajna iniciativa pridržana samo glede zakonov, ki se nanašajo na »splošne državne interese«, kar je brez natančnejše opredelitve vsekakor lahko zelo širok pojem. Ministri so odslej, kakor po naši ustavi, odgovorni samo kralju. Kralj sklicuje obe zbornici vsaj enkrat na leto in ima med drugim pravico, da ju razpusti, kadar hoče. Za časa razpusta sme sam izdati odredbe, ki pa jih mora pri naslednjem zasedanju predložiti zbornici v odobritev. Zbornici sta dve: poslanska zbornica in senat. Za volitve v poslansko zbornico imajo aktivno in pasivno volilno pravico rumunski državljani, ki so izpolnili 30. leto starosti (doslej je veljala starostna meja izpolnitve 21. leta) in ki pripadajo eni izmed naslednjih treh poklicnih skupin: 1. poljedelstvo in obrt, 2. trgovina in industrija ter 3. intelektualni poklici. Volitve so tajne in obvezne. Kandidatni list ni, temveč le osebne kandidature. Volilna okrožja se morajo tako določiti, da bodo v vsakem izmed njih zastopane vse tri navedene poklicne skupine volilcev. Člani senata so tri vrste. Eno skupino imenuje kralj, drugo enako številno izvolijo razne javne korporacije, tretjo skupino pa tvorijo »senatorji de jure«, t. j. osebe, ki imajo po zakonu pravico mesta v senatu kakor prestolonaslednik in princi kraljeve družine, ako so polnoletni, patriarhi za metropolitni in škofji rumunske pravoslavne in grško-katoliške cerkve, nadalje poglavarji vseh ostalih od države priznanih cerkev, ki imajo najmanj 200.000 vernikov, ter vsi doslej priznani »senatorji de jure«. Mandat poslancev traja šest let (doslej samo štiri), mandat imenovanih in izvoljenih senatorjev pa devet let, vendar pa se, kakor v Franciji, tretjina imenovanih in izvoljenih senatorjev obnavlja vsaka tri leta.

Minister po novi ustavi lahko postane samo oni, ki je najmanj v treh generacijah nazaj »Rumun po svojem poreklu«. Ta določba ne velja za one, ki so že bili ministri. Kakšen namen zasleduje ta stroga določba, je sedaj še težko reči, ker ni točnejše pojasnjen kriterij, po katerem se bo rumunska pripadnost določala. Ako gre le za državljansko pripadnost, potem ne bodo na primer v bodoče mogli postati ministri oni Rumuni, ki so postali rumunski državljani šele po vojni. Ako pa gre za narodno (rasno) pripadnost, kar se vsekakor zdi, potem je predvsem vprašanje, kako se bo ta pripadnost določala kar za tri generacije nazaj. Za omejitev pravic zakonodajne zbornice je zanimivo, da se ne bo smela začeti v njih nobena razprava, ako ne bo vsaj eden izmed ministrov prisoten. Značilna novost nove ustave je v poglavju, ki je bilo po stari ustavi posvečeno »državljanjskim pravicam«, ki pa sedaj govori o »dolžnostih in pravicah Rumunov«, kar daje misliti na avtoritarnejše državno pojmovanje. To poglavje se začneja s splošno ugotovitvijo, da so vsi Rumuni brez razlike narodnega porekla ali verske pripadnosti »dolžni videti svoj poglavitni življenjski cilj v domovini, za katere obrambo se žrtvujejo, za katere moralno in gospodarsko dvigovanje delajo in za katere dobrobit morajo z veseljem prevzeti nase vse naložene jim obvezne«. Zanimiva je v odstavku o dolžnostih Rumunov prepoved propagiranja spremembe državne oblike, kateri slede še prepovedi propagande za delitev tujeja imetja, pozivanja k razredni borbi in odrekanju davkov. Duhovščini je v skladu z že znano odredbo nove ustave tudi po ustavi prepovedano vmešavanje v politiko. Zdi se, da je ta določba naperjena predvsem proti legionarskemu pokretu, ki ima v duhovniških vrstah mnogo pristašev. S tem v zvezi je tudi prepoved ustanavljanja političnih organizacij pod versko krinko.

V odstavku »o pravicah Rumunov« pač pa določa poseben člen, da smejo biti sprejeti v državno službo samo rumunski državljani, pri čemer je treba še posebej gledati na to, »da se primerno upošteva ta značaj in vloga rumunskega naroda kot ustanovitelja države«. Nekateri izmed splošno veljavnih državljanskih svobod in ostanjo tudi po novi ustavi v veljavi, vendar z velikimi omejitvami, ki so v skladu s celotno zamislitvijo nove, avtoritarnejše ustave. Revizijske ustave je mogoča le s privolitvijo kralja in najmanj dveh tretjin obeh zbornic skupaj.

ANKARSKO ZASEDANJE KONČANO

Stalni svet Balkanske zveze za priznanje italijanske aneksije Abesinije in za lojalno sodelovanje v Društvu narodov

Ankara, 28. febr. d. Stalni svet Balkanske zveze je že snoči zaključil svoje delo. Po prvotnem programu bi se morala posvetovanja sicer še danes nadaljevati, toda člani sveta so na večerajšnji dopoldanski in nočni seji posepešili delo in tako že prej zaključili svoja posvetovanja.

O zasedanju je bilo izdano naslednje uradno poročilo: Stalni svet Balkanske zveze se je sestel v Ankari pod predsedstvom predsednika grške vlade Metaxasa dne 25., 26. in 27. februarja 1938. Na sejah so bili predsednik jugoslovske vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović, pomočnik rumunskega zunanjega ministra Peirescu Komnen in turški zunanji minister Ruždi Aras.

1. Zastopniki držav Balkanske zveze so načelno pretresli vsa vprašanja splošne politike. Posebno so se zanimali za vprašanja, ki se njih samih v prvi vrsti tičejo. Soglasno je bilo ugotovljeno, da igra njihov sporazum zelo plodno vlogo za ohranitev miru in za pomirjenje v tem delu Evrope in da je zelo trden čimtelj za uresničenje mirovnega ideala. V vseh teh ozirih je bila manifestirana kakor zmeraj popolna soglasnost in popolna vzajemnost, ki je danes močnejša in trdnjša kot kdaj prej. 2. Države Balkanske zveze so udane načelno, ki so že od vsega početka navdihovale pakt DN in so odločene ostati lojalne članice zvezne ustanove. Dejo te ustanove mora brezpogojno odgovarjati načelu o spoštovanju politične neodvisnosti in njihove popolne enakopravnosti z ostalimi članicami DN. Ker so trdno odločene, da se ne bodo vmešavale v notranje politična vprašanja drugih držav, so države Balkan-

ske zveze tudi odločene, da ne bodo dopustile nikomur vmešavanje v njihove notranje zadeve.

3. Obravnavali so tudi vprašanja, ki se tičejo sredozemske politike in je svet ugotovil, da politika, ki jo je svet Balkanske zveze že takoj v začetku ugotovil, ostane ista in to je politika dobrih odnosov in sodelovanja za ohranitev miru z vsako od glavnih velesil na tem morju, to so Velika Britanija, Francija in Italija. Balkanska zveza je izvajala to politiko v popolni harmoniji njenih članov in razvija plodnost napore, da poveže odnose štirikih zvezniških držav z zgoraj omenjenimi sredozemskimi velesilami. Ker je prešlo znane dobe in stopnje, ubesinsko vprašanje več ne obstoja za Balkansko zvezo. Izvajajoč torej to politiko so omenjene države storile mnogo za zblizanje in konsolidacijo svojih prijateljskih odnosov z njimi. V tem vrstnem redu je ideja Jugosavije, ki je sklenila prijateljski pakt z Italijo, v skladu z odnosi, ki so jih vpostavile že poprej s to državo druge članice Balkanske zveze. Stalni svet Balkanske zveze je ugotovil, da je med tem Jugoslavija imenovala opolnomočenega ministra v Rimu, ki je akreditiran pri italijanskem kralju in abesinskem cesarju v skladu z novo italijansko ustavo. Tu di Rumunija, ki je danes v bližini okoliščinah je sklenila brez odlaganja imenovati novega ministra v Rimu. V zvezi s temi dejstvi ki se enkrat dokazuje popolno soglasnost med državami Balkanske zveze v vprašanih sredozemski politiki, sta tudi Grčija in Turčija sklenili storiti vse, da prilagodita svoje stališče glede Abesinije z osta-

lima članicama sveta in da tako olajšata sodelovanje v Sredozemlju. Prav tako izjavljajo države Balkanske zveze, da bi bil storjen velik korak naprej, če bi tudi Italija pristopila k sporazumu, ki je bil podpisan v Montreauxu.

4. Stalni svet je ratificiral sklepe zadnjega zasedanja gospodarskega sveta Balkanske zveze.

5. Stalni svet je sklenil, da ostane še naprej zvest politiki nevmešavanja v španske zadeve. Države Balkanske zveze lahko imenujejo svoje agente pri generalu Francu za zaščito svojih gospodarskih interesov.

6. Metaxas in Ruždi Aras sta predložila dodatek k sporazumu, ki veže Turčijo in Grčijo in ki je v okviru obstoječih pogodb.

7. Svet je sklenil, da bosta prihodnji zasedanja v septembru 1938 v Zenevi in v februarju 1939 v Bukarešti.

Kemal Atatürk o pomenu Balkanske zveze

Včeraj ob 17. je predsednik turške republike Kemal Atatürk priredil na čast članom sveta Balkanske zveze čajanko v svoji rezidenzi. Ob tej priložnosti je dalje časa razgovarjal s predsednikom jugoslovske vlade dr. Stojadinovićem, predsednikom grške vlade Metaxasom in rumunskim državnim podtajnikom Comnenom. Predstavljeno mu bili tudi novinarji iz balkanskih držav, ki jim je na prošnjo med drugim izjavil:

Balkanska zveza je ideal, ki je bil za nas vedno iskreno privlačen. Srečen sem, ker morem ugotoviti, da ta ideal z vsakim dnem

čim dalje bolj razširja temelje, na katerih je zgrajen. Velika prizadevanja in povečani uspehi na tem področju, ki so jih dosegli upravitelji balkanskih držav, kakor tudi njihova vdanost Balkanski zvezi, zaslužijo vso zahvalo. Popolnoma sem prepričan, da se bo edinstvo na Balkanu, ki nas zadovoljuje celo v svoji sedanjih obliki, manifestiralo nekega dne v svoji popolnosti. Kakršno mnogi danes niti ne morejo pojmovati. Treba je ugotoviti, da ima pri prizadevanjih, ki so jih razvili upravitelji zvezniških držav, mnogo zaslug tudi balkanski tisk. Želim, da bi balkanski novinarji pojmovali ta vzvišen ideal kot svoj lastni ideal in da bi podvzeli vse za njegovo ustvaritev. Razume se samo po sebi, da tako vzvišen ideal ne more biti zgrajen na podlagi, ki jo predstavlja izjeda zahteve kakšne gospodarske politike. Potrebno je, da se ta temelj obogati in konsolidira a tem, kar je naidragocenejšega v intelektualni kulturi in gospodarstvu, kajti vodstvo kakšne politike mora temeljiti predvsem na teh dveh bistvenih čimteljih. Prepričan sem, da ta sijajna bodočnost ni več daleč.

Dr. Stojadinović odpotoval iz Ankare

Carigrad, 29. febr. AA. Dr. Stojadinović se je davi ob 2. odpeljal s posebnim vlakom iz Ankare.

Danes sestanek z dr. Kjuseivanovom

Sofija, 29. febr. AA. Predsednik bolgarske vlade KJuseivanov se nocoj odpelje v Plovdiv, kjer bo jutri zjutraj sprejel predsednika jugoslovske vlade dr. Stojadinovića, ki se vrača iz Ankare v Beograd. V njegovem spremstvu je tudi jugoslovskega poslanik v Sofiji Momčilo Jurišić. Dr. KJuseivanov bo spremljal dr. Stojadinovića do Sofije in bo med vožnje konferiral z njim o vprašanih, ki zanimajo obe državi.

Priprave za pogajanja med Italijo in Anglijo

Vprašanje umika prostovoljcev iz Španije bo prepričano londonskemu odboru

London, 28. febr. o. Angleški poslanik v Rimu, lord Perth, ki se mudi že več dni v Londonu, se bo vrnil v Rim ob koncu tedna. Pogajanja z italijansko vlado se bodo pričela 7. marca. Sporazum naj bi obsegal razna vprašanja, ki jih ne vsebuje dosedanja gentlemen agreement. Druga važna vprašanja bi se pustila ob strani, tako n. pr. pogoje za financiranje italijanske industrije, dočim bi se špansko vprašanje prepustilo odboru za nevmešavanje. Bržkone se bo moral ta odbor boriti še z velikimi težkoti, ker zahteva Nemčija in Italija, čeprav sta pristali na angleški predlog o umiku prostovoljcev iz Španije da naj se ponovno uvede nadzorstvo nad pirenjskimi mejami, čim bi v Španijo prišla mednarodna komisija za nadziranje umika prostovoljcev. Najobčutnejši predmet pogajanj bo pomorska pariteta na Sredozemskem morju. Angleške zahteve v tem pogledu bo izdelal svet vrhovne admiraličete.

Diplomatski uredniki angleških listov poudarjajo, da se je lord Perth tudi včeraj v nedeljo posvetoval s Chamberlainom in lordom Halifaxom o navodilih, s katerimi se bo vrnil v Rim na pogajanja.

Opozicija proti Chamberlainu

London, 28. febr. w. Opozicija je danes v spodnji zbornici opozorila vlado na izjavo španskega min. predsednika Negrina, da so pri zopetnem zavzetju Teruela igrali glavno vlogo italijanski topovi in letala. Predsednik vlade Chamberlain je odgovoril, da po njegovem mnenju Negrinove ugotovitve niso zadostne za uradno vprašanje v Rimu. Na vprašanje nekega poslanca, ali je predsednik vlade znano, da oskrbuje Francija republikansko Španijo z orožjem, je odgovoril Chamberlain: »Po mojih informacijah uporabljajo na obeh straneh orožje nešpanskega porekla.« V nadaljnjem poteku je vodja delavske stranke major Attlee nastopil proti imenovanju lorda Halifaxa za zunanjega ministra. Min. predsednik je zjavil, da ima imenovanje člana spodnje zbornice za zunanjega ministra sicer gotove prednosti, toda v sedanjih okoliščinah so bile v prvi vrsti sposobnosti lorda Halifaxa merodajne za njegovo imenovanje.

Chautempsove težkoče v senatu

Pariz, 28. febr. og. Kljub zaupnici, ki mu je bila izrečena v poslanski zbornici s 492 glasovi proti 2, ima Chautemps premagati še velike težkoče zlasti v senatu. Glede zunanje politike sta sicer senat in poslanska zbornica na istem stališču, da je namreč treba povečati varnost Francije z močno oborožitvijo, z zblizanjem z Anglijo ter izpolnjevanjem vseh zavezniških pogodb, vendar pa večina senata nikakor ni pripravljena sprejeti novega delovnega kodeksa, kakor ga je odobrila poslanska zbornica. Na popoldanski seji zbornice je izjavil poročevalec o delavskem statutu Lambin, da so razlike med senatom in zbornico v

Taka je v glavnih obrisih nova rumunska ustava. Ali bo boljše od prejšnje, bo pokazalo šele njeno izvajanje v praksi. Vse bo končno odvisno od duha, v katerem se bo izvajala.

tem vprašanju sicer zelo velike, vendar obstoja upanje, da se bo dosegel sporazum med obema zastopstvom. Že prvi del načrta je naletel na odpor senata. Senat odklanja, da bi razsodniki v mezdih sporih dobili pravico izvrševati v gotovih primerih nadzorstvo nad finančno upravo obratov. Vlada upa doseči kompromis med besedilom načrta zbornice in senatu. Splošno prevladuje mnenje, da je sporazum potreben, ker se mora v sedanjih okoliščinah že iz zunanje političnih vzrokov preprečiti vladna kriza, 7000 kolektivnih pogodb, ki potečejo danes, bo najbrže z odlokom podaljšan za mesec dni, da se doseže parlamentarni sporazum o delavskem statutu in o spremenljivih mezdah.

Stiki s Francijo še vedno tesni

London, 28. febr. AA. Listi mnogo komentirajo razpravo v francoski poslanski zbornici. »Daily Telegraph and Morning Post« naglašata med drugim z zadovoljstvom, da tomlačijo v Franciji angleško politiko pravilno, ker se v svojem bistvu ni prav nič spremenila. Listi smatra, da so stiki med obema vladama še vedno zelo tesni. Chautemps je lahko z razpravo v poslanski zbornici zadovoljen.

Koncentracija političnih sil v CSR

Praga, 28. februarja. b. Pogajanja za rekonstrukcijo vlade, ki so bila za nekaj časa prekinjena zaradi zunanje političnih dogodkov, se nadaljujejo in bodo bržkone že v tem tednu uspešno dokončana. Doselek so bila neuradnega značaja in so potekala v znamenju izmenjav misli med dr. Hođo in vodilnimi zastopniki nekatere strank, ki naj bi se pridružile vladni koaliciji. V nasprotju s pričakovanji tudi je izkazalo, da so se razgovori vodili tudi s slovaško ljudsko stranko dr. Hlinke in da so celo tako pozitivno že napredovali, da bo dr. Hođa uradno povabil tudi Hlinkovo stranko k sodelovanju v sedanjih vladni koaliciji. Enako ugodno so potekali tudi razgovori z zastopniki narodne demokratske stranke pok. dr. Kramarja, ki se bo tudi pridružila vladi. Tudi izmenjava misli za drugo razdelitev ministrskih resorov med dosedanjimi strankami vladne koalicije se že bliža koncu in je pričakovati, da bo rekonstrukcija vlade izvedena že v kratkem, morda že pred 3. marcem, ko bo ministrski predsednik dr. Hođa podal programatične izjave pred parlamentom. Javnost spremlja napore za koncentracijo vseh političnih in konstruktivnih sil v državi z velikim zanimanjem in simpatijami.

Franco zaprl mejo proti Franciji

Pariz, 28. febr. g. Španska nacionalistična meja proti Franciji je bila danes zopet zaprta. Francove oblasti so odredile, da smejo odsej samo tako izmezniki priti na njihovo ozemlje, ki imajo posebno dovoljenje notranjega ministra v Salamanci. Doselek so takta dovoljenja izdajale vojaške oblasti v Irunu.

Nov Smolejev uspeh

V najtežji smučarski tekmi na 50 km je France Smolej zopet pustil za seboj vse Srednjevropce razen Musila

Lahti, 28. februarja. Danes so bile končane tekme za svetovno smučarsko prvenstvo s tekmo na 50 km ali smučarskim maratonom, na katerem je startalo vsega 130 tekmovalcev, med njimi spet velika večina odličnih severnjakov, razen njih pa redki najboljši Srednjevropci in naš edini — Jugosloven Smolej. Sneg je bil mehak, temperatura od 1 stopinje pod ničlo do 4 stopinje nad ničlo, proga teška.

Kakor je bilo pričakovati, so tudi v tej najtežji disciplini spravili zmago severnjaki, in sicer domači Finci. Severnjaška premoč je segala do prvih 23 mest, ki so jih vsa zasedli zastopniki Finske, Švedske in Norveške. Šele na 24. mestu se je mogel vrniti med elite prvi Srednjevropec, in sicer Čeh Bohumil Musil. Drugo vrzel v strnjene severnjaške vrste je napravil naš Smolej, ki je ponovil svoj uspeh iz prvega nastopa in postal na 30. mestu spet drugi najboljši Srednjevropec. Tretji najboljši Srednjevropec je bil Švicar Son-

dereger na 57. mestu, za njim pa kot četrti Nemec Scherzel na 58. in kot peti Italijan Confortola na 59. mestu.

Podrobni rezultati so bili naslednji: 1. Jalkanen (Finska) 4:06:09, 2. Ranta-lahti (Finska) 4:10:44, 3. Bergendahl (Norveška) 4:10:54, 4. Niemi (Finska) 4:14:08. Nato se izmenjavajo Finci in Švedi, po 10. mestu tudi še Norvežani, potem pa je 24. Musil Bohumil (CSR) 4:32:29. In spet vrsta severnjakov do 30. mesta, kjer je Smolej (Jugoslavija) s časom 4:33:55.

O Čehoslovakih je znano še toliko, da je Ciril Musil, ki je startal kot zadnji, tekel samo 25 km ter nato odstopil, in sicer zato, ker so med tem po progi že pobrali zastavice in ni vedel, ne kod ne kam. Tretji Čehoslovak Kousour zaradi boleznj ni smel nastopiti.

Zmagovalca Jalkanena je 15.000 glava množica v smučarskem stadionu sprejela z velikanskim navdušenjem.

Razburljiva nedelja v Avstriji

Vlada je s pomočjo vojaštva že v kači zadušila nameravane demonstracije hitlerjevskih množic

Gradec, 28. februarja. o. Včeraj je bila vsa avstrijska vojska v najstrožji pripravljenosti, ker so pripravljali narodni socijalisti ogromne manifestacije in se je bilo bati velikih izgrediv. Dunaj in Gradec je obkloplilo vojaštvo s tanki in letali, da prepreči vsak polzku narodnih socialistov, da prevzamejo oblast. Juzozapadno od Dunaja so tanki in oddelki rčne vojske zasedli vse glavne ceste, ki vodijo iz Gradca na Dunaj. Tudi v okolici Gradca so bili izvedeni obširni varnostni ukrepi. V Göttingu so razmestili topove in strojnice na vseh važnejših strateških točkah. Vojaštvo je dobilo strogo odredbo naj s silo prepreči vsak polzku kakršnihkoli neredov.

Danes je imel Gradec zopet popolnoma normalno sliko. Novi poslevočedi vodja patriotske fronte inž. Dvorschak je že prevzel svoje posele. Vojaštvo, ki je bilo poklicano v mesto, da nadzoruje pohode v me-

sto, se je že včeraj po večini umaknilo.

Tudi v ostalih krajih države je mirno. Vlada je objavila danes poziv, da naj se vse skupine odločijo za mirno sodelovanje in zaključijo dosedanje borbe. Če bi se spopadi nadaljevali, bi morala odrediti nove ukrepe za pomirjenje. Vse stranke morajo spoštovati ustavo.

Beograjsko »Vreme« poroča, da je prišlo do pohoda narodnih socialistov zaradi tega, ker je bil graški župan, ki je izobesil na občinski hiši zastavo s kljukastim križem, poslan na »dopust«. Poleg tega so zahtevali narodni socialisti od vlade, da takoj odpokliče osvraženeza voditelja štajerske »Patriotske fronte« Gorbacha. Vlada se je po dolgem oklevanju vdala in sporočila graškemu županu, naj zopet prevzame posele, voditelja patriotske fronte, Gorbacha pa je brzoljavno odpoklicala na Dunaj in ga zamenjala.

Prodiranje Japoncev

Sanghaj, 28. febr. g. Po vesteh s fronte v srednji Kitajski, so se k'itajske čete pri Cinguju v bližini železniške proge Tiencin-Pukov pričele umikati, da se rešijo obkolitve po japonskih četah z juga. Vsak čas se pričakuje napad Japoncev na Pengpu. Kljub umiku se Kitajci na zapadu pokrajine Sansi pri Rumeni reki sridito upirajo, da preprečijo prehod Japoncev preko reke.

Po poročilu agencije Domes je japonske čete včeraj zavzele mestce Linfen. ki leži 200 km juozozapadno od Taiuana. Zavzele so ga s koncentričnim napadom s severa. vzhoda in severozapada. Prav tako so zavzele Pineiang 190 km juozozapadno od Taiuana, ki je glavno mesto pokrajine Sansi.

London, 28. febr. AA. »News Chronicle« objavlja izjavo maršala Čangkajska, ki pravi med drugim:

Jasno je, da se mobilizacija tako velike države, kakor je Kitajska, ne more hitro izvršiti. Kitajska ima tri prednosti, ki jih premalo upoštevajo. Prva je ta, da je naš denar popolnoma krit z zlatom, dočim je japonski denar ogrožen. Druga je, da Kitajski narod ve, da ei nacionalna vlada že od vsega začetka iskreno prizadeva, ta mu zboljša njegovo življenjske razmere, dočim Japoncem manjka ta moment moralna-ga borila. Tretja prednost je, da raznozrazamo z neomejenimi Moevskimi rezervami za obrambo svoje države.

Prosvetni proračun pred narodno skupščino

Razprava je trajala ves dan in pozno v noč — Govorili so tudi štirje slovenski poslanci

Beograd, 28. februarja. o. Nezanimanje za proračunsko razpravo se je nadaljevalo tudi na današnji seji narodne skupščine, ki je bila napovedana za 8. a se je pričela šele okrog 9. ure. Splošnega je bilo v dvorani skupno s predsedujočim podpredsednikom in tajnikom dr. Vebletom vred točno 20 narodnih poslancev, čeprav je bila na dnevnem redu razprava o pomembnem resoru prosvetnega ministrstva. Tudi galerije so bile skoraj prazne. V njih so samevali cel tri poslušalci. Šele pozneje se jim je priključilo še nekaj ljudi. Tudi nekaj poslancev je še prišlo, tako da jih je okrog 50.

Za debato o prosvetnem proračunu, ki je prišel danes na vrsto, se je prijavilo 31 govornikov. Dopolnilne se jih je zvrstilo 6, med njimi mariborski poslanec dr. Ivan Jančič. Na popoldanski seji je bilo v dvorani prav tako prazno. Le občinstva je bilo nekoliko več. Od vlade je trajno prisoten prosvetni minister, poslancev pa ni bilo niti toliko, kolikor jih je bilo prijavljenih k besedi. Dva govornika Aca Lazarevič (Ijotičev) in dr. Milovan Grba (JRZ) sta celo izpadla, ker nista bila v dvorani, ko bi morala priti na vrsto. Od slovenskih poslancev so popoldne odnose večer govorili Karel Doberšek (Delovni klub) ter Albin Koman in Rudolf Plesković (JNS).

Seja, ki je potekla mirno, bo trajala bržčas pozno v noč, ker je predsednik Čirić izjavil, da mora biti proračun prosvetnega ministrstva pod streho še danes.

Prosvetni proračun

Proračun prosvetnega ministrstva izkazuje 1.118 milijonov dinarjev izdatkov, za 63 milijonov več od sedanjega proračuna. Redni izdatki znašajo 907, izredni 32, penzije pa 179 milijonov dinarjev. Na ministrstvo v ožjem smislu odpade 49, na univerze 71, na srednje šole 128, na učiteljska 19, na meščanske šole 37, na osnovne šole 517 milijonov dinarjev. Za muzeje je v proračunu postavka 5, za umetniške akademije 6, za pravoslavna bogoslovja 7,6, za katoliška 5,7, za muslimanska 3,7 milijona dinarjev. Naročno gledališča v Beogradu ima 6,4, v Zagrebu 4,4 in v Ljubljani 3,4 milijona dinarjev.

Med izrednimi izdatki je 10,4 milijona dinarjev določenih za investicije na univerzah, od tega največ za zagrebsko univerzo.

Za znanstvene akademije je določenih 945 tisoč dinarjev podpore. Za Narodno galerijo v Ljubljani je v proračunu postavka 40 tisoč dinarjev, za državno študijsko knjižnico 373.000 din osebni in 78.000 din stvarnih izdatkov. Geografsko društvo v Ljubljani ima v proračunu obljubljenih 5.000, Prirodoslovno društvo tudi 5.000, društvo za humanistične vede pa 100.000 din.

Naša univerza izkazuje v proračunu 53 rednih in 18 izrednih profesorjev, 14 docentov, 23 asistentov, 2 lektorja, 5 tajnikov itd. Pogodbeno so nameščeni 4 lektorji, 2 profesorja, 14 asistentov itd. Skupni osebni izdatki za univerzo znašajo 8,8, redni materialni izdatki pa okrog 1 milijona dinarjev. V proračunu izrednih izdatkov za ljubljansko univerzo je 350.000 din kot anuiteta za knjižnico, 183.000 din kot anuiteta za kemični inštitut in 50.000 din za ureditve hidrotehničnega laboratorija. Vsi izdatki ljubljanske univerze znašajo po proračunu 11,4 milijona, za 136.000 din več, kakor sedanja proračun.

Za državni konservatorij v Ljubljani so določeni izdatki v znesku 383.000 din.

Po proračunu je na Srednjih šolah v dravski banovini 14 direktorjev, 301 profesor, 27 strokovnih učiteljev, 1 šolski zdravnik, 40 profesorjskih pripravnikov, 40 slug in 2 godbena profesorja. Osebni izdatki za nje so določeni na 13 milijonov dinarjev. Proračun za učiteljska izkazuje 2 direktorja, 57 profesorjev in strokovnih učiteljev, po enega tajnika in pripravnika ter 6 slug; t osebni izdatki znašajo 2,4 milijona, Meščanske šole v Sloveniji imajo 268 ravnateljev in nastavnikov ter 2 slugi z osebni izdatki 7,9 milijona dinarjev, osnovne šole pa 3925 upraviteljev in učiteljev, 132 učiteljskih pripravnikov, 14 pogodbenih učiteljev, 44 učiteljev-dnevničarjev. Osebni izdatki za osnovne šole znašajo 80 milijonov dinarjev.

Za gledališče v Mariboru je v proračunu postavka 300.000 din. Narodno gledališče v Ljubljani ima po proračunu upravnik, tajnika, direktorja drame, direktorja opere, ekonomo, višjega računskega inšpektorja, 3 blagajnike, 1 pisarniškega uradnika, 64 dirgentov, režiserjev ter stalnih članov opere, drame, baleta, zborov, orkestra itd. Z uradniške pripravničke, 8 zvanikov, 14 slug, 86 pogodbenih nameščenih in 30 dnevničarjev.

Materialni izdatki so po večini vstavljeni v proračun skupno za vsa država, tako da ni mogoče razvideti, koliko od njih odpade na dravsko banovino. Isto velja za novo ustanovljena sinzborna mesta. Tako na primer bo mogoče po proračunu nastavitvi 245 profesorjskih kandidatov, 46 strokovnih učiteljev, 1250 učiteljskih kandidatov, itd. Vendar v proračunu ni določeno, v katerih delih države se bodo te nove namestitve izvršile.

Ministevstvo ekspozice

Skupščina je danes takoj po otvoritvi prešla na dnevni red. Prej je sprejela na znanje le še nekaj manj pomembnih sporilic, potem pa začela obravnavati proračun ministrstva prosvete. Razpravo je uvedel prosvetni minister Dimitrije Magarašević z daljšim ekspozicijem.

Minister Magarašević je v svojem ekspoziciji med drugim omenil, da smo imeli v prvem letu po zedinjenju 650.000 učencev in učenk v osnovnih šolah, v začetku leta 1937-1938 pa že 1.431.000. Na prvi pogled je ta številka impozantna, vendar pa je še prenizka, ker predstavlja samo 9,4 odstotka vsega prebivalstva. Na Češkem znaša ta odstotek 12,5, v Angliji 13, v Belgiji 14, na Danskem 14,5, v Norveški in Holandski 15. Višje narodne šole so zelo redke, če izvajamo dravsko banovino, kjer

štejejo višje narodne šole 53.000 otrok. V dravski banovini znaša zato tudi odstotek šole obiskujočih otrok polnih 15 odstotkov, torej toliko kakor v najboljših evropskih državah.

Po drugih banovinah dosega ta odstotek le 9 in kvečemu 10. Nesorazmernost se kaže tudi po številu oddelkov narodnih šol v razmerju s številom prebivalstva. V dravski banovini odpade po en oddelk na 290 prebivalcev, v savski na 530, v drinski na 772, v vrbski pa le še na 1089 ljudi. Zato dosega nepismenost v vrbski banovini tudi 65 odstotkov vsega prebivalstva, v dravski pa le 4 odstotke. Država namerava v novem proračunskem letu s pomočjo občin in banovin zgraditi 385 novih šol, tako da se bo njihovo skupno število povzpelo na 10.350; ob zedinjenju je bilo 6.700 šolskih zgradb.

Podrobno je minister govoril tudi o učitelstvu. V novem šolskem letu bo z novimi namestitvami v glavnem zadosteno najnujnejšim šolskim potrebam in se bo reduciralo število oddelkov, ki nimajo učitelja. Tudi se bo z njimi zmanjšala nezaposlenost med učiteljskimi abiturienti. V bodoče se bodo na učiteljska pripuščali pretežno moški, ker je moške lažje pošiljati v oddaljene kraje in jih porabiti za obče prosvetno delo. Efekt uredbe o vzdrževanju osnovnih šol po banovinah se pravkar proučuje. Nujna je reforma šolskih učnih programov. Novo uredbo o učbenikih so v javnosti sprejeli deloma neugodno ker so se o njej razširile razne netočne trditve. Načelo uredbe pa je, da se omogoči za osnovne šole odobritev neomejenega števila učbenikov, tako da bo vsak del kraljevine dobil učbenik, ki bo zanj najbolj primeren, ne da bi se s tem kakorkoli posepeševal separatizem na področju duševnega življenja in ne da bi se desavuiral princip, da so Srbi, Hrvatje in Slovenci en narod.

Minister je nato govoril o srednješolskih zadevah. Izmed treh srednješolskih tipov prevladuje (90 odstotkov) tip realnih gimnazij. Naše srednje šole štejejo danes skupno okrog 120.000 dijakov. Število abiturientov znaša okrog 6000 na leto. Meščanske šole so v vzhodnem in južnem delu države manj razširjene, a so zelo pripravne in se na njih dosežajo vobče dobri rezultati.

Posebej je minister govoril tudi o hiperprodukciji našega izobraženstva. Opozoril je na naval mladine na univerzo. Na tisoče ljudi z vsami kvalifikacijami čaka na službo. Cenzus na visokih šolah pa je treba odklanjati. O univerzah je minister podal podrobne statistične podatke in omenil razne potrebe vseučiliških ustanov, med drugim tudi vprašanje dograditve ljubljanske vseučiliške knjižnice. Zatem je govoril še o obliki prosvetnih vprašanjih, gledališčih, znanstvenih in umetniških galerijah itd.

Debata

Debato je otvoril dr. Milan Glavinč (JRZ), ki je govoril o učnih programih, učitelstvu in drugem. Josip Cvetič (JNS) je uvodoma grajal slabo zanimanje poslancev za delo v narodni skupščini. Potem je načelno govoril o naši prosvetni politiki, ki premalo skrbi za širjenje jugoslovenskega duha. Vsa zgodovina kaže, da smo od nekaj težili za enotno državo, enotno nacionalno življenje je bilo tudi razlog, da se je ustvarila sedanja jugoslovenska država. Govoril je dalje o gledališčih in drugih prosvetnih zadevah.

Posl. dr. Jančič in Doberšek

Na popoldanski seji se je zvrstilo še pet govornikov, med njimi Mita Dimitrijevič, ki je kritiziral smernice današnjašnje prosvetne politike in poudaril, da je vse poslovanje prosvetnega ministrstva sedaj vse preveč upravnega značaja, in poslanec Ivan Jančič (Delovni klub), ki je podrobno razpravljal tudi o univerzah in srednjih šolah. Najprej je opozoril na neznosne razmere na ljubljanski univerzi, ki po 20 letih svojega obstoja še zmerom nima primernih zgradb, dočim je beogradska univerza dobila po zedinjenju že 39 stavb. Na ljubljanski univerzi ni dovolj predavalnic, inštituti so nameščeni po zagatnih hodnikih, ali celo na podstrešjih. Materialni krediti so se v primerjavi z letom 1930/31 znižali za 62 odstotkov; sedaj jih je za 904.000 takrat jih je bilo 2.331.000 dinarjev. Najhuje pa je, da še zmerom ni določen kredit za dograditve in opremo vseučiliške knjižnice. Govornik je naštel vse nujno potrebne kredite za knjižnico, za posamezne institute, za izpopolnitev medicinske fakultete itd.

Nato je dr. Jančič govoril o srednješolski. Na gimnazijah v Ljubljani, Mariboru in Celju število učencev povsod presega po zakonu za posamezne oddelke predvideni kontingent. Profesorji so preobremenjeni in jih primanjkuje, na drugi strani pa je samo v Sloveniji 160 profesorjskih kandidatov, ki čakajo na namestitve. Potrebni bi bilo še pet novih gimnazij.

Kar se tiče nižjega šolstva, je govoril predvsem o šolah v obmejnem ozemlju. V štirih obmejnih srezih manjka 24 šol in 58 učiteljev. Nadalje je govoril o raznih kulturnih institucijah v Mariboru. Država bi morala podpreti mariborsko Zgodovinsko društvo, da bi zmagovala stroške za svoj časopis, nadalje Muzejsko društvo in gledališče, kateremu bi bilo treba zvišati subvencijo od 300 na 500 tisoč.

Na popoldanski seji je posl. Radivoj Nanić (JNS) kritiziral prosvetno politiko režima in šolske razmere zlasti v Južni Srbiji, posl. Doberšek pa je spet govoril o razmerah v Sloveniji. Slovenska pismenost je zgolj zasluga slovenskega ljudstva, ki si je s svojimi lastnimi sredstvi zgradilo svoje šolske zgradbe. Dolžnost vlade pa je, da tem šolam zagotovi zadostno število učiteljskih moči, ki jih sedaj manjka vsaj še okrog 400, ker je še 16.000 otrok brez rednega pouka. Nato je govoril o delovanju ljubljanskega sreskega šolskega nadzornika Erjavca. Opozoril je na ministrstvo izjavo, da bo podpiral JUU dokler bo vztrajalo na zgolj stanovski osnovi in se bavilo izključno s stanovskimi zadevami. Zahteval je učiteljsko stalnost in kritiziral birokracijo, ki se uvaja v šolstvo in ovira učiteljsko pedagoško delovanje. V svojem govoru je ob zaključku omenil, da bi bilo koristno, če bi se vsaki narodni šoli na kmetih dodelilo majhno kmečko posestvo in bi se vsaka šola uredila tako, da bi bila čimbolje v skladu z miljejem in značajem svoje okolice.

Poslanec Albin Koman in Rudolf Plesković

Temperamentno je govoril nato Voja Lazić o personalni politiki v resoru prosvetnega ministrstva. Nazadnje mu je predsedujoči podpredsednik Tomić odvzel besedo. Med nadaljnji govorniki sta bila še poslanca JNS Albin Koman in Rudolf Plesković.

Poslanec Koman je uvodoma naglašal, da se mora prosvetna politika voditi z državnega in narodnega gledišča, ne pa iz strankarskega interesa. Razpravljal je o težkočah s katerimi se mora boriti sokolsko delo med mladino in med učitelstvom. V Sloveniji so na poslu zagrizeni nasprotniki sokolstva. Grajal je, da se je v banovinskem proračunu v Ljubljani prejšnja postavka podpore Sokolu v iznosu 180.000 din spremenila in se glasi »za sokolske in sportske organizacije«. V tekočem proračunskem letu Sokol ni prejel niti dinarja.

Tudi poslanec Koman se je podrobno pečal s premostitvami in odpusti učitelstvu ter je navajal celo vrsto primerov. Obeležil je kakšni razlogi so merodajni pri nastavitvi novih učiteljev in pri napredovanju učiteljskega. Razložil je kako je bivši referent v prosvetnem ministertvu Erjavec prakticalral geslo: »zvestoba za zvestoboc«.

Mnogo pozornosti so vzbudile navedbe poslanca Komana o spremembah v šolskih upraviteljstvih. Nešteti šolski upravitelji so bil razrešeni brez vsake krivde in brez disciplinske preiskave. Uđrejeni so sedaj mlajšim tovarišem ali pa celo pripravnikom. S tem se ubija ne le njihov ugled, temveč tudi ugled šole in avtoriteta oblasti. Nujno potrebno je, da se vendar že enkrat vzakoni stalnost učiteljev, da se osigura napredovanje strogo po službeni starosti in da se zakonito uredi čin šolskih upraviteljev.

Prosvetno politiko je treba voditi tako, da bo imela korist šola, odnosno narodna vzgoja in narodna prosveta. Danes imamo v Sloveniji šole, ki jih vodijo in na katerih delujejo sami novinci. V Polju, srez Šmarje n. pr. je trirazrednica pod vodstvom pripravnika, ki ima štiri mesece službe in na njej delujeta dve učiteljici, ki skupaj nimata enega leta prakse. Na štirirazrednici v Starem trgu ob Kolpi so štirje pripravniki, upraviteljica še nima eno leto službe. Nasprotno pa je bil šolski upravitelj, ki je dolga leta vodil šestrazrednico v Kapelah, premeščen na enorazrednico v Radence in ne more doseči, ako ravno je bolan, premeštvite na ugodnejše mesto. Ako je šola v rokah povsem nezkušenih mladih ljudi, potem ne more biti nobenega napredka v vzgojnem delu, uprava in šolsko gospodarstvo pa naravno propadeta.

Obširno je govoril poslanec Koman tudi o vzgoji gluhohe mladin. V Jugoslaviji imamo samo štiri šole za gluhohe: v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu in Jagodini. V tem oziru smo daleč zaostali za vsami kulturnimi državami. Vsaka banovina bi morala imeti vsaj po en tak zavod.

Tudi v naši prosvetni administraciji se vse bolj uveljavlja centralistični duh. To se vidi posebno iz namer glede monopolizacije učnih knjig in pa privilegijev, ki se jih hoče dati Državni tiskarni. To so nesrečne zamisli, ki so povrh še v najostrejšem odporu z napovedmi v najširših samoupravah.

Končno je izjavil poslanec Koman, da bo glasoval proti proračunu.

Govoru posl. Komana je sledilo živo odobravanje na vsej levi.

Ob največji pozornosti skupščine je poslanec Plesković razpravljaj predvsem o učiteljskem vprašanju. Uvodoma je opozoril na težke obtožbe poslanca Semrova, iznešene v lanski proračunski debati proti nacionalnemu učitelstvu. JUU je gospoda Semrova javno pozvalo, da navede imena in dejstva. Toda gospod je ostal svoj odgovor dolžan do današnjega dne. Prejšnji minister prosvete je sicer odstranil znane gospoda Erjavca iz ministrstva, zato pa je bil Erjavec imenovan za sreskega šolskega nadzornika v Ljubljani. Poslanec Plesković je obširno govoril o mladini in sokolstvu. V dravski banovini je sedaj lepi sokolski in narodni pozdrav Zdravo odpravljen. V personalni politiki se pod novim ministrom ni nič spremenilo. Poslanec navaja najbolj značilne slučaje in se posebno zadržuje na onih primerih, ko so nastale prave rodbinske katastrofe, ko so moške ločeni od žen in starši od otrok.

Posebno težko je tudi vprašanje odpuščenih učiteljev in pa razrešenih šolskih upraviteljev. Tu nastajajo nemogoče razmere. Cela vrsta šol ima za upravitelje učiteljske pripravničke, stari zaslužni upravitelji pa v mnogih krajih službujejo pod svojimi nekdanjimi učenci. Posebno pozornost so vzbudila Pleskovičeva izvajanja o sokolskem delovanju narodnega učiteljsstva in o posledicah, ki zaradi tega zanj nastajajo.

Toplo se je poslanec Plesković zavzel za ureditev položaja učitelje ročnih del in pa kontraktualnih učiteljev. Prosil je ministra, da v tem oziru predloži narodni skupščini potrebne amandmane k finančnemu zakonu.

Velika krivica se godi učitelstvu v pogledu napredovanja. Poslanec Plesković je na podlagi točno sestavljenih podatkov dokazal, da je v »ranglisti« samo pri prvih 100 napredovanjih bilo prekošenih 94 učiteljev. Zahteval je, da se uvede še naknadno disciplinska preiskava proti povzročiteljem takega krivičnega postopanja.

Skrajno mučno in težko je stanje brezposelnih učiteljskih in profesorjskih kandidatov. V dravski banovini je 250 učiteljskih mest nezasedenih, a na drugi strani okrog 500 učiteljev brez posla. Od teh jih živi skoraj 400 v nadvse bednem položaju. Na drugi strani pa je cela vrsta doslužnih učiteljev, ki ne morejo v pokoj. Na žalost se tudi pri redkem nameščanju brezposelnih učiteljev ne postopa tako, kakor bi bilo potrebno. Mnogi, ki imajo svoje diplome še iz l. 1931., so brez službe, drugi, ki so šele lani dovršili pa so že dobili namestitve. Poslanec Plesković je ostro označil vzroke in posledice takega ravnanja. Zahteval je, naj minister prosvete osigura potrebne kredite za namestitve brezposelnih učiteljev in brezposelnih profesorjskih kandidatov. Namestitve naj se iz-

vršijo po datumu dosežene diplome in socialnem položaju kandidata, ne pa po protekciji in strankarski potrebi. Glede števila učencev v posameznih razredih naj se spusti zavezo zakon, ker sedanje stanje kvira napredek našega šolstva.

Dravska banovina je glede srednjih šol zanemarjena. Potrebni bi bilo najmanj šest novih in cela vrsta narodnih šol. Toplo se je zavzel poslanec Plesković za znižanje

službene dobi učiteljev in profesorjev na 30 let in je opozarjal na njihovo preobremenitev s šolskimi urami, ki gre daleč preko zakona. Končno je izjavil, da bo glasoval proti proračunu.

Govor posl. Pleskovića je opozicija burno odobraval. Na galerijah je bilo mnogo beogradskih učiteljev, ki so na ta način manifestirali svoje simpatije za tovariše v Sloveniji.

Važne zdravstvene in zdravniške zadeve

Beograd, 28. februarja. A.A. 20 delegatov zveze zdravniških zbornic iz vse države je danes ministru soc. politike izročilo resolucijo o zakonu o bolnišnicah in o drugih zakonskih načrtih, ki so v zvezi z zboljšanjem ljudskega zdravja in zdravniškega stanu. Resolucija pravi, da zakonski načrt o bolnišnicah ne upošteva zaostati zdravstvenih in gospodarskih razmer in ljudskih potreb v posameznih krajih naše države, ker ne upošteva splošne strokovne izpopolnitve zdravnikov in ker prepušča izvedbo najvažnejših določil poznejšim pravilnikom. Resolucija zahteva, da se prouči zakonski načrt o bolnišnicah, ki ga bo izdelal poseben odbor zveze zdravniških zbornic.

Deputacija je nadalje zaprosila ministra, da se načrt zakona o zdravnikih, ki ga je zveza zdravniških zbornic že pred letom dni izročila ministru, čimprej uzakonil. Nadalje je zahtevala ukinitve zakona iz leta 1931., po katerem zdravniki, uradniki SUZORA, ne morejo dobiti stalnosti, dokler ne absolvirajo tečaja iz socialne medicine. V naši državi ni možnosti za absolviranje takega tečaja. Končno je delegacija poudarila neobhodnost splošnega zdravstvenega zakona, ki bi urejal vsa službena razmerja pri zdravnikih in javnih službah.

Beleške

Čudni nauki slovenskih jugorasovcev

Zeleni »Slovenski delavci« glasilo slovenskega dela Jugoslava, objavlja programatičen proglas delavstvu. V njem beremo med drugim:

»Naš prapor je zelen, kakor je zelena pomlad. Ta barva bože narave je naš simbol. Nočemo biti brezdromovski marksisti in tudi ne jugoslovenski unitaristi. Slovenci hočemo ostati in katoličani. Odklanjamo pa tudi program takozvanih krščanskih socialistov, ki hočejo biti katoličani in socialisti obenem, ter sklepajo kompromise z marksizmom, največjim nasprotnikom krščanstva. Hočejo biti versko katoličani, gospodarsko pa socialisti. Zdej so še krščanski socialisti, časoma pa bodo morda postali socialistični kristjani, naposled pa bodo morda samo še socialisti. Katoliška cerkev učil: Nične ne more biti katoličan in socialist obenem. Ta dva pojma se izključujeta. Takozvani krščanski socialisti so torej dvoživke. Hočejo sedeti na dveh stoli, pa bodo končno obsedeli na tleh.«

Kako je s socializmom in katoličanstvom naj se gospodje pomnijo med seboj. Do sedaj smo čuli 30 let, da lahko prav udobno vozita skupaj. Vsi tako so propovedovali slovenskim katoliškim delavcem največji duhovi med voditelji slovenskega katoliškega ljudstva. Omenimo naj samo pokojnega dr. Janeza Ev. Kreka, ki bi bil potem takem tudi »dvoživka«, če ne še kaj hujskega. Kar se pa tiče jugoslovenskega unitarizma, se pa »Slovenskemu delavcu« hudo čudimo. Gospodje temelje vendar vse svoje delo na programu JRZ. Ta program pa je, kakor vsa strankina ideološka osnova, strogo jugoslovensko unitarističen, kar so že ponovno ugotovili najbolj merodajni razlagalci tega programa.

Spori med vojvodinskimi Nemci

V nemški narodni manjšini v Jugoslaviji so nastali novi hudi spori, ki zavzemajo vedno večji obseg. Nemci so razdeljeni v dve skupini, ki jih vodita dr. Kraft in dr. Hans Moser. V Novem Sadu so skraj dnevno konferenco, na katerih poskušajo spraviti te spore s sveta. Znani voditelj Mladonemcev dr. Nikola Haslinger je dal te dni listom daljšo izjavo v kateri je priznal, da je spor razdelil v dve sovražni skupini še vse nemške kulturne in gospodarske organizacije. Na čelu prve skupine stoji dr. Kraft s »Hilferjevci« iz Pančeva, drugo skupino vodi dr. Hans Moser, ki se opira predvsem na pomoč nemškega Kulturbundua. Obe skupini očitata druga drugi hude afere pri poslovanju nemških gospodarskih organizacij. Složni sta pa v želji, da bi izgledali čim bolj narodno socialistično navdahnjeni, ker vsaka želi dobiti zase pristanek Berlina za svojo politiko. Vsekakor pa je gotovo, je zaključil dr. Haslinger, da bo žrtev tega spora postal dr. Kraft, ki je pomešal politiko s trgovskimi posli.

Ti očitki dr. Haslingerja, ki je že več let v sporu z oficelnim vodstvom vojvodinskih Nemcev, so ne le zanimivi, temveč tudi prav hudi. Politična javnost je zato zelo radovedna na odgovora, ki ju doktor Kraft in dr. Moser gotovo ne bosta ostala na dolgu.

Ossietzky ogoljufan za Noblovo nagrado

Pred dvema letoma je vzbudila po svetu veliko pozornost vest, da je bil z Noblovo nagrado za mir nagrajen nemški publicist Karl von Ossietzky, ki je bil po nastopu narodno socialističnega režima obsojen na več mesecev robjne zaradi veleizdaje. Očitati so mu namreč, da je v svojih spisih opozarjal zunanji svet, kako se Nemčija tajno oborožuje in pripravlja na novo obranovanje z orožjem. Njegovo odklovanje z Noblovo nagrado je zato vzbudilo v vrhovih tretjega rajha razumljivo nevoljo in nemškimi državljani je od takrat prepovedano sprejemati Noblovo nagrade.

Ossietzky je ravno takrat hudo obolil in so ga prepeljali v neki berlinski sanatorij, kjer se je močno zadožil. Čakal je na denar iz Osla, da bi pomagal v svojih stiskah. Medtem se je obrnil na njega berlinski odvetnik dr. Mannov in se ponudil, da bo uredil izplačilo Noblovo nagrade. Res je kasiral ves znesek, v našem denarju

Minister je izjavil, da sedanji zakonski načrti o bolnišnicah niso še definitivni in da rad sprejme sodelovanje zveze zdravniških zbornic, ter je dal rok do 15. aprila. Takrat bo posebna naloga za to določena komisija strokovnjakov in zastopnikov zdravniškega stanu sestavila dokončno besedilo zakona o bolnišnicah. Dalje je minister izjavil, da bo kar najprej proučil načrt zakona o zdravnikih. V finančni zakon bo sprejel amandman, s katerim se ukline tako imenovani Prekov zakon glede tečaja in socialne medicine.

Med tem se je v ministertvu za socialno politiko vršila konferenca zveze zdravniških zbornic in centralne uprave humanitarnih skladov za državno prometno osebje. Namen ji je bil ureditev razmer med zdravniki in bolnišniimi ustanovami ter prometnim osebjem na osnovi zboljšanja zdravniške službe. Zveza zdravniških zbornic bo sestavila predlog v tem smislu.

Beograd, 28. febr. o. »Službene Novine« so danes objavile uraibo o zdravniški volonterski službi pri zavodih in ustanovah, ki spadajo v področje ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje. Urešlo o višjem strokovnem izpitu za primarje v državnih in drugih javnih bolnišnicah ter urelbo o izpiti za asistente v bolnicah.

okroglo poldrugi milijon dinarjev, ter ga naložil v neki berlinski banki — na svojo račun. Ossietzkyemu je izplačal samo par tisoč mark, z ostalim denarjem, nekaj čez 100.000 mark, pa je razpolagal sam. V par mesecih jih je pogal skoraj vse, precejšen del za svojo kapriciozno, še ne 20 let staro prijateljico. Ko je Ossietzky večkrat brez uspeha prošil dr. Mannova, naj mu izplača njegov denar, ga je naposled prijavil policiji. Ta je Mannova, aretirala, a našla pri njem in v banki samo še okoli 15.000 mark. Te dni je bila proti njemu razprava pred berlinskim sodiščem, ki ga je obsodilo na pol leta zapora in izgubo doktorske časti.

Subotica hoče imeti dva poslance

V Subotici se je sestavil poseben odbor, ki si je zastavil nalogo izposlovati za Subotico dva poslanska mandata namesto sedanjega enega. Odbor je sestavil spomenico, ki jo bodo predložili njegovi zastopniki predsedniku vlade dr. Stojadinoviću in predsedniku narodne skupščine Čiriću. V spomenici pravi odbor, da je Subotica za Beogradom in Zagrebom največje mesto v državi in da šteje nad 105.000 prebivalcev. Od tega je volilcev 25.955.

Duhovniki in politična kritika

»Hrvatski dnevnik« energično zavrača očitke, da napadajo nekateri mačkovski poslanci hrvatske škofe in duhovnike z letaki in na javnih zborovanjih. »Hrvatski dnevnik« opozarja najprej, da mora pač tudi duhovnik biti pripravljen na kritiko, če se prične vtikati v politiko in javne posle: »Duhovščina se ne sme razburjati zaradi kritike političnega delovanja tega ali onega duhovnika in je ne sme označevati kot kritiko vsega duhovniškega stanu. Hrvatski narodni zastopniki niso nikoli napadali in svojih govorih duhovščino kot celoto ali celo hrvatski episkopat. Kdor nesebično služi hrvatskemu narodu, tega nihče ne napada, posebno če je res samo »navaden bojevnik v hrvatskem narodnem pokretu pod sedanjim vodstvom«, kakor to trdijo nekateri duhovniki v svojih izjavah.«

Nikola Faller †

Zagreb, 28. febr. o. Davi ob 2. je umrl v 76. letu starosti nestor hrvatskih glasbenikov in predsednik Hrvatskega pevskega saveza Nikola Faller. Rojen je bil l. 1862 v Ivanju pri Varaždinu. Že kot dijak se je zanimal za glasbo, študiral je na zagrebški univerzi, konservatorij pa je dovršil na Dunaju in v Parizu. Od l. 1887 se je skoro nenehno udeleževal v Zagrebu z malim orkestrom, ko je bil direktor gledališča v Osijeku, ter je bil dirigent in ravnatelj hrvatske opere do svoje upokojitve. Po upokojitvi si je pridobil zasluge, zlasti v organizaciji Hrvatskega pevskega saveza, ki mu je bil predsednik in nazadnje častni predsednik.

Nemška križarka »Emden« v Dubrovniku

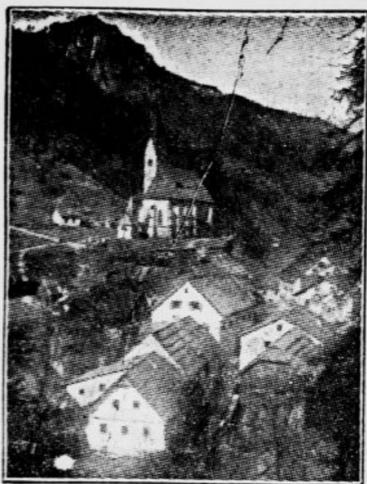
Dubrovnik, 28. febr. o. Davi ob 9. je prispela v gruško lupo nemška križarka »Emden«. Zaradi njenega prihoda sta prispela iz Dubrovnik nemški poslanik Heeren iz Beograda ter nemški konzul dr. Kürbes iz Sarajeva. Danes so bili izmenjani obiski med poveljnikom križarke ter komandantom naše pomorske akademije, komandantom mesta in zastopniki civilnih oblasti. »Emden« bo ostala v Dubrovniku do ponedeljka.

Razširjenje področja carinarnice v Dravogradu

Beograd, 28. febr. o. Delokrog carinarnice v Dravogradu-Meži je razširjen tako, da bo opravljala carinsko službo tudi za bombažno predivo.

LJUBAVNA ŽALOIGRA V SOLČAVI

Zagoneten samomor zagrebskega veterinarja in njegove prijateljice

Celje, 28. februarja.

V idilični Solčavi ob vznožju Savinjskih Alp se je odigrala v noči od sobote na nedeljo ljubavna drama, ki je zahtevala dvoje mladih življenj.

Prejšnjo soboto, 19. februarja, sta prišla v Solčavo mlad, preprosto oblečen moški in mlada, nenavadno lepa, elegantna blondinka Najela sta v neki tamkajšnji gostilni sobi z dvema posteljama. V knjigo za tuje sta se vpisala kot mož in žena z imenomom Jaroslav in Marija Sigur iz Zagreba. On je navedel, da je rojen l. 1909 v Sisku in da je državni uradnik v Zagrebu, ona pa, da je rojena l. 1915. na Dunaju. V omenjeni gostilni sta ostala ves teden. Moški je bil ves čas nekam zamišljen in redkobeseden, ona pa je bila videti živahna in brezskrbna. V gostilni sta naročila, naj jima nosi služkinja zajtrk vsako jutro ob 9. v sobo in pride obnem zakurit. Prošila sta, naj ju nato pustijo v miru, ker bosta ostala vsak dan do 13. v postelji in bosta prihajala ob 14. ali 14.30 h kosilu. Tako je tudi bilo. Po kosilu sta hodila po dve uri na sprehod. Sicer pa sta bila vedno doma. V gostilni so bili prepričani, da sta tuja, ne voporočenca. Ničče ni slutil, da se pripravljata tragičen zaključek obeh mladih življenj.

Dan pred smrtjo

Preteklo soboto je dama prosila gostilničarko za račun enotedenskega bivanja. Ko ji je gostilničarka dejala, da ji bo izstavila račun v nedeljo, je ta izjavila, da hoče imeti račun v soboto. Gostilničarka je ugodila njeni želji in dama je v soboto zvečer okrog 21. ure plačala račun za ves teden. Ko je v Sigurjevi družbi v gostilni povedala, je še nekaj časa opazovala goste, ki so tam biljardirali. V nasprotju s prejšnjimi dnevi pa je bila v soboto zvečer zelo potrta. Slično duševno razpoloženje so opazili tudi na Sigurju.

Prejden je odšla mlada dama s Sigurjem k počitku, je prosila, naj ju služkinja v nedeljo zjutraj ne budi in ne moti in naj torej ne prinese zajtrka in tudi ne zakuri v sobi, ker je dama zelo utrujena. Ker bosta oba dolgo spala, naj ju tudi ne kličejo h kosilu in večerji. Če bosta hotela jesti, bosta se povedala in jima lahko potem pripravijo jajca in kompot ali kaj sličnega. Sigur in dama sta odšla okrog 21.30 v svojo sobo. Dama se je kmalu vrnila in stopila v kuhinjo po toplo vodo. Na sebi je imela krasno plavo, svileni večerno obleko. Ko je gostilničarka občudovala njeno obleko, je dama omenila, da ji je ta obleka najljubša. Ko se je vračala dama po stopnicah v sobo, si je pela, česar ni prej nikoli storila. Toda njen glas ni zvenel veselo.

V nedeljo okrog 5. zjutraj je čul domači fant iz sobe, v kateri sta stanovala oba tuja, močno ječanje. To je sprožil takoj gostilničarki, ki mu je nato dejala, naj ne

V mestni urtnarji

Ljubljana, februarja. Ko je jeseni zapadel na Krimu sneg, so romale palme iz Tivolija v prezimovališče. Ze proti koncu septembra se začnajo poslavljati cvetice iz parkov. Takrat, ko letijo selvke na jug, se seli tudi mestna flora v tople prostore mestne urtnarje. Oktobra izgubi Tivoli že svojo dekolacijo. Orumeno, zgrubano listje leži pod drevesi, veverice dobivajo topli zimski kožuh in ptički, ki preživljajo pri nas, se ogledujejo za hrano, nastavljeni v hišicah. Takrat sprejme tudi cvetice, ki so bile vse leto v varstvu matere narave, skrbni vrtnar v svoje roke. Dolge vrste palm, druga poleg druge, citrone, kakteje, smreke in rdeče prunule, bele acelije, zeleni asparagos, blede ciklame, — vse to živi in raste naprej dolgo zimse mesece v dan in noč enakih temperaturi, pod skrbnim vrtnarjevim nadzorstvom.

Medtem ko zunaj počiva narava pod snežno odejo in zbira moči za novo življenje, v katero se bo prebudila na pomlad, pa mestno cvetje ne pozna zimskega oddiha. V mestnih cvetličnjakih vsu zimu klijajo nove biljke. Tu se dan za dnem pikira, presaja, cepi, zaliva življenje, ki ga je prej vzdrževala toplota sonca, vzdržuje pozimi segreti zrak. Trije vrtnarji in dve ženski so neprestano zaposleni pri oskrbovanju in negi mestnega cvetja.

Dolge vrste rdečih begonij že cvetijo in čakajo, da sonce zunaj ogreje zemljo in ozračje. Tesno je v prostorih mestnega vrtnarstva! Palmam je dolgčas po čebelah in metuljih. Zda si že spet želijo vršča otrok. Morda so radovedne, kako so preživele zimo. Morda se nadevajo, kako so preživele zimo. Morda se nadevajo, kako so preživele zimo. Morda se nadevajo, kako so preživele zimo. Morda se nadevajo, kako so preživele zimo.

Ko izgine zadnji sneg s Krima, poromajo drevesa in cvetice iz cvetličnjakov spet na svoje stare prostore v mestnih parkih.

moti mladega para. Okrog 8. zjutraj so čuli iz sobe spet neko pritajeno vzdihovanje. Domačim je jela postajati zadeva sumljiva. Opoldne so potrkali na vrata sobe, v kateri sta stanovala oba tuja, a se ni na trkanje nihče oglasil. Domači so bili prepričani, da tuja spita in so se odstranili. Ker ju pa tudi zvečer ni bilo na spregled, so začeli domači zopet trkati na vrata, toda spet se ni nihče javil. Tujcema so zaklicali, da bodo s silo odprli vrata, če se ne bosta oglasila. Tudi to je bilo zaman. Zato so v hudi slutnji telefonično poklicali orožnike iz Luč. Se preden so orožniki prispele, so domači vlomili vrata v sobo.

Oba zastrupljena

Nudil se jim je pretresljiv prizor. Dama, ki je bila slekla omenjeno plavo večerno obleko in si oblekla oblačilo, je ležala na postelji mrtva, v mirnim izrazom na obrazu. Sigur pa je ležal skrčen na tleh poleg svoje postelje. Tudi on je bil že mrtev, poznalo pa se mu je, da je izdihnil v hudih bolečinah. Na mizi v sobi je bilo več listkov. Na enem je bil denar za sobo za nedeljo in ponedeljek, na drugem napitnina za služkinjo. Na polo papirja pa sta napisala željo, naj ju ne obducirajo, ker sta šla v smrt sporazumno in prostovoljno. S pogrebom naj počakajo, ker sta že obvestila sorodnike. Navedla sta tudi vrsto strupa, s katerim sta se zastrupila, in kemično formulo strupa. Na poli je bil datum 26. februarja 1938, pod njim pa sta se oba podpisala in navedla naslov: Zagreb, Kraljice Marije ulica 28/1. On se je podpisal z imenom Jaroslav Sigur, ona pa z imenom Marija Jariš-Susić. Na robu pole je stala steklenica s strupom. Vse kaže, da sta oba istočasno pila strup, ker so našli na njeni postelji zvrnjen kozarec z ostanki strupa. Tudi on je imel na nočni omarici kozarec, poleg njega pa brizgalko za injekcije. Ker ima ona roko posinelo, sklepajo, da ji je on vbrizgal neko sredstvo, da ni čutila bolečin zaradi strupa. Zato je tudi izraz mrtev tako spokojen. Sam pa si očitno ni vbrizgal mamil, ker priča lega njegovega trupla o obupni smrtni borbi.

V sobi je bilo vse lepo pospravljeno. Dama je spravila vse svoje stvari v kovčeg, on pa svoje v nahrbtnik in je položil tja listek s seznamom vsebine nahrbtnika. Tudi električno luč sta bila pred samomorom ugasnila. Pri dami so našli legitimacijo na ime Marija Susić, soproga banovinskega uradnika 9. skupine iz Zagreba, pri njem pa legitimacijo na ime Jaroslav Sigur, veterinar na univerzi v Zagrebu. Vse dni, ko sta bila v Solčavi, nista poslala po pošti niti enega dopisa, v soboto pa sta oddala na pošti priporočeno in dve navadni pismi.

Davi so obvestili sorodnike tragično umrlih in oblast. Ozadje pretresljivega dogodka še ni pojasnjeno.

Najstarejši sokolski blagajnik je umrl

Zanimivosti iz življenja 86 letnega poštarja Ilaša

Vače, 28. februarja. Pretekli ponedeljek smo na Vačah pokopali 86letnega vpkopjenega poštarja Ivana Ilaša. Udeležba pogrebecev z Vač, iz Litije, Moravč in od drugod je dovolj pričevala o njegovi priljubljenosti. Ilaš je bil med najstarejšimi Vačan, ki se je ohranil do poznih let nenavadno vever in živahen. Pred tedni pa ga je napadla pljučnica, ki se ji je sicer izmuznil, toda naposled je prejšnji petek ponoči le ugasnil kakor lučka. V soboto zjutraj so ga našli mrtvega. Brez vsakega boja se je preselil v večnost, kjer ga čakata obe življenjski družici. Njegova druga žena je umrla pred dvema letoma.

Ilaš je bil dolenski rojak, z Bučke. Davkarska služba ga je privedla v Litijo in kasneje na Vače. Ko se je poročil s sestro popularnega Franca Kolbeta iz Litije, je prestopil k pošti. Po velikem požaru, ki je uničil vse Vače, si je tu postavil lastni dom in se trajno naselil na Vačah. Njegova družina se je krepko razmahnila. V prvem zakoncu je imel 10 otrok. Po smrti svoje prve žene se je kot 60letnik v drugo poročil, njegova nevesta je štela manj ko 30 let. Za 80letnico je dobil Ilaš takšno vezilo kakor le malokateri oče: na svet je privedla punčka, ki zdaj šteje 6 let. Vseh otrok je bilo 15, le eden je umrl, ostali objokujejo smrt svojega skrbnega, res zgledega očeta. Nekateri so na Vačah, drugi v Ljubljani in v Beogradu, dva pa iz daljnje Francije nista mogla priti h pogrebu.

Poštar Ilaš je bil živ vzor zavednega Sokola. Sodeloval je tudi v političnem pokretu in po njegovi zaslugi so bile Vače dolgo dobo krepka nacionalna trdnjava. Sokolu na Vačah je bil ne samo ustanovitelj, marveč vsi dobo tudi skrbni blagajnik, gotovo najstarejši v Jugoslaviji. Brate Sokoli iz Vač in Moravč so ga zatorej ponesli k večnemu počitku. V sprevid so se uvrstili tudi gasilci in v slovo je spregovoril naš sokolski načelnik br. France Kristan. Njegov poslednji dom smo okrasili z obilnim cvetjem. Dobrodušnega odpomenega moža bomo trajno ohranili v lepem spominu.

Usodna nesreča dveh starih ljudi

Pod vinogradom je zmrznil — V globino je padla

Mokronog, 28. februarja.

Letošnja zima je na Dolenskem še prav početno mila, vendar je tudi zahtevala nekatere žrtve. Ponoči je nastopil precej občuten mraz in mu je podlegel užitek Gimpelj iz Ribnice v šmihelski občini.

Mat ja Gimpelj je izročil svoje posestvo sinu, ki mu je moral dati užitek. Toda sin se ni dosti brigal za posestvo, hodil je po svetu in gospodarstvo je propadalo. Kmetijo je naposled kupila neka posestnica iz šmihela, ki je pustila obdelovanje in užitek preužitkarju Gimpelju. Moč je navzlic visokim letom skrbno obdelovalo polje in vinograd na Ljubenski gori pod Sv. Vidom. Tako je bil tudi v četrtek zaposlen v vinogradu. Ker je splošno navada na Dolenskem, zlasti v vinorodnih krajih, da se debeli četrtek izdatno proslavja, si je tudi užitek Gimpelj v precejšnji meri privoščil zlate kapljice. Ko se je ponoči sam vračal domov, je v temi nekoliko zasnel, padel na skalnati tleh ter se kotalil po rebri. Pri tem se je precej potokel, a je vendar še vstal in se plazil po hribu. Toda spet je padel in se potokel, nakar je nezavestem obežal. Ker ni bilo pomoči, je ponoči zmrznil. Našli so ga šele v soboto. Novica o tej nesreči, se je hitro razvedela po okolici. Ker je bilo po vinogradnih zaposlenih mnogo ljudi, se je zbrala precejšnja množica okoli ponesrečenca. Orožniki so dali ponesrečenca položiti v krsto, nakar je bil pokopan na šmihelskem pokopališču.

Nad 70 let stara Marija Učanovna iz Valte vasi se je v soboto popoldne napotila v vinograd svojega zeta, ki se je bil pred nekaj leti prižen na njeno posestvo.

Vinograd leži precej visoko. Ko je v vinogradu opravila delo, se je vrnila proti domu z zetom, ki pa je stopal precej pred njo. Na vlažni, ozki in spolzi stezici je žena spodrsnila ter padla tako nesrečno, da je strmoglavila kakih 50 m globoko. Obležala je vsa pobita po glavi, karvala je iz več ran, udje pa so ostali nepoškodovani. Nesrečo je prvi opazil bližnji sosed vinogradnik Franc Urbancič iz Gornjega polja, ki je prihitel na pomoč. Kmalu je prispel tudi gostilničar in posestnik Ivan Kulovec iz Valte vasi, ki ji je ponudil okrepčilo. Ponesrečenko so naložili na lesto, ker drugega ni bilo pri rokah, ter so jo prinesli do ceste in tam počakali, da so prišli ponjo z vozom, nakar so jo odpeljali domov. Žena je bila tako slaba, da so jo takoj prevadeli. Pri njenih letih in sprčo hudih poškodb je malo upanja, da bo okrevala.

Pogreb Ivana Arka

Ribnica, 27. februarja.

Danes popoldne so nešteti znanci in prijatelji spremili k večnemu počitku priljubljenega ribniškega starino G. Ivana Arka. K njegovemu pogrebu se je zbrala za Ribnico naravnost ogromna množica ne le iz ribniškega okolisa, temveč tudi iz ostalih krajev kočevskega predela, pa tudi mnogi znanci in prijatelji iz Ljubljane. Žalni sprevod je otvoril močen oddelek Sokolov z zastavama ribniškega in doljenjskega Sokola in sokolsko gombo, za njim deputacija gasilcev, za krsto in pokojnikovimi svojci pa se je razvrstila kilometer dol-

ga povorka drugih žalnih gostov. Poleg drugih so spremili pokojnika do groba senatorja dr. Kramer in Ivan Pucej, nar. posl. Rajko Turk, kočevski župan notar Lovšin, mnogo naprednih ljudi z Blok pod vodstvom g. Ivana Rusa iz Loškega potoka, velika deputacija iz Sodražice na čelu z g. Ivancem, ugledni predstavniki nacionalnih društev skoro iz vsega kočevskega sreza.

Pevci so pred domom in na pokopališču ob odprtem grobu zapeli žalostinke, sokolska gomba pa je vso pot igrala žalobne koračnice. Mrak je že legal na lepo ribniško kotlino, ko sta se po opravljenih cerkvenih obredih sokolska prapora nemo sklonila nad grobom in se v imenu sokolske družine še enkrat poslovila od vzornega moža in Sokola, ki se je po dela in žrtvovanja polnem življenju za večno vrnil v svojo domačo zemljo.

Alojz Armelin

Poljane, 28. februarja.

V nedeljo popoldne je umrl v Poljanah po kratki mučni bolezi vpkopjen višji inšpektor g. Alojz Armelin. Izhajal je iz škofljice pod Ljubljano. Po nižjih razredih srednje šole si je izbral odgovorni poklic v finančni službi ter se je v vztrajnostjo vsestransko izpopolnjeval. Uspoštevan je bil od tovarštev in predpostavlje-

Dve žrtvi ciganske sleparije

Kako sta zakonca odkupila zaklad v gozdu

Neverjetna je lahkomišelnost ljudi, neverjetna pa je tudi fantazija, ki jo imajo cigani, da si pomagajo skozi življenje. Njihova domiselnost ustvarja celo vrsto lažnih trikov in prevar, katerih žrtve so lahkoverni ljudje.

Bilo je 29. junija 1936 v Brezuli, ko sta se pojavila pri zakoncu Antonu in Katarini Lampret dva cigana. Zatrjevala sta zakonca, da imata v bližnjem gozdu shranjeno vrečo z 200.000 din. Ta denar pa je za nju brez pomena, ker je »zacopran«. Zaradi tega bi bila pripravljena odstopiti vrečo z 200.000 din vsakomur, ki bi jima bil pripravljen odrajtati vsaj primerno odškodnino. takole svojih 4000 dinarjev.

Lampretova sta nekoliko pomišljala in naposled ju je ciganska zgornost pretentala. Pristala sta in sta ciganom izročila 4000 dinarjev. Cigana sta ju odvedla v bližnji gozd, kjer je bila za grmom zares skri-

NEGRO bonbon

odpravi hripavost.

Proizvodi: RUFF, SUBOTICA

nih in je dosegel prav lepo uradniško stopnjo. Dolga leta je bil prideljen finančni direktorji v Ljubljani. Od tod je prišel kot finančni inšpektor v Kočevje, kjer se je znal uveljaviti s svojo trdno narodno zavestjo. Bil je dobro znan v kočevskih narodnih krogih. V vojni seveda ni zaostala denunciacija, češ, da ima roman »Gospodin Franjo« v svoji psalni mizi. Znal je odločno nastopiti in se je ubranil posledic. Po vojni je prišel na odgovorno mesto na Jesenicah, kjer je ostal več let. Potem je bil premeščen kot višji inšpektor v Zagreb. To je bilo eno njegovih najobširnejših službenih območij.

Možu, ki je bil v svojem poklicu poseben vesten, razmere tod niso ugajale, zato je po nekaj letih zaradi izčrpanosti stopil v pokoj ter se stalno naselil v Poljanah v lični hišici svoje soproge Kmalu se je polnoma vzvel v poljanske razmere. Bil je član naprednih društev in Sokola, katerega je redno podpiral. Jutri, 1. marca, bo položen na tukašnjem pokopališču k večnemu počitku. Njegov spomin bo v časti ohranjen pri vseh, ki so ga poznali.

Milijonske dobitke delimo v Ljubljani

Danes pričetek zaključnega žrebanja razredne loterije

Danes bodo množice Ljubljancev in onih ožjih rojakov, ki kolo za kolo potkušajo svojo srečo v državni razredni loteriji, doživela svojo senzacijo: privkraj odkar državna loterija obstoji, se bo del žrebanja — in sicer prav žrebanje najpomembnejših dobitkov — vršilo v Ljubljani, v veliki dvorani Trgovskega doma v Gregorčičevi ulici. V ta namen je že prišla komisija, ki ji predseduje šef glavne kontrole carin dr. Konrad Smid, z njim pa so še M. Bobč, B. Ranković, Vladimir Davunović, dr. Kazimirvič, Z. Joksimović, D. Stevanović in Djukić, vse priprave pa vodi ravnatelj dr. Popović.

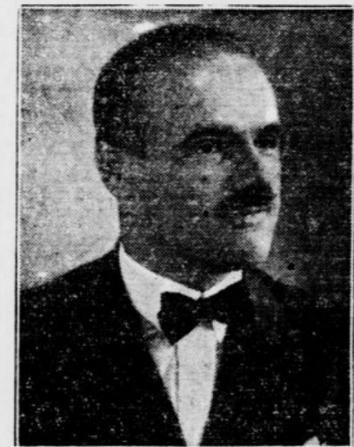
Žrebanje se začne ob 8. in bo trajalo do 10.45. V dvorani so namestili dva bobna, bobna sreče, v katerih se bodo vse te dni

vrtele številke srečk in dobitkov. Žrebanje se vrši na ta način, da se vsakokrat zavrti najprej boben s številkami srečk, nato boben dobitkov. Tako prihajata pri vsaki zavrtitvi številka in njen dobitek drug za drugim na dan. Bobna sta zapечатena in danes bo komisija pod vodstvom šefa glavne kontrole najprej ugotovila, ali so pečati nepoškodovani.

Žrebanje v provinci ima predvsem propagandni namen, od blizu predočiti čim širšemu občinstvu, kako državna razredna loterija obratuje. Ze samo dejstvo, da so lani najavili tudi žrebanje v Zagrebu in Ljubljani, je prav ugodno vplivalo na odkup srečk in od zadnje izdaje 100.000 komadov jih je bilo prodanih okrog 90.000. Državna razredna loterija je bila ustanovljena leta 1890. Svetovna vojna je njeno delo prekinila, leta 1919. pa je bila obnovljena in leta 1920. je bilo prvo žrebanje. Državna razredna loterija je gospolarsko podjetje, ki posluje sorodno kakor denarni zavodi.

Vsako leto se žrebajo srečke dveh kol. Prvo traja od 1. aprila do 30. septembra, drugo pa od 1. oktobra do 30. marca. Vsako kolo obsega 100.000 celih srečk po 1000 dinarjev, a skupni dobitki znašajo dinarjev 64.991.000. V prvih štirih razredih je izžrebanih vsakokrat le po nekaj milijonov, v V. razredu pa lepa vsota 53.927.000 dinarjev. V Ljubljani bo izžrebanih 17.000 srečk. Žreball bodo 10 delovnih dni, tako da bo vsak dan izžrebanih po 1500 srečk. V petem razredu bodo izžrebani tudi štirje glavni dobitki v zneskih po 2 milijona, 1 milijon, 500.000 in 400.000 din. a še nekaj prav lepih dobitkov: 4 po 400.000 5 po 100.000, 7 po 80.000, 6 po 60.000, 10 po 50.000 itd.

Doslej so se žrebanja vršila samo v Beogradu, proračun za leto 1937/38. pa je prinesel zakonsko pooblastilo, da se žrebanje lahko vrši tudi v drugih večjih mestih države, predvsem v Zagrebu in Ljubljani. Državna razredna loterija je imela od leta 1920. do danes okrog 400 milijonov din dohodkov. Od tega pripade 10% trgovskemu ministristvu za pospeševanje male industrije in obrti, 10% fondu za gospodarske zadruge, 10% rezervnemu fondu, 3% državnemu invalidskemu toadnu, ves preostanek za poljedelskemu ministristvu, ki a tem denarjem finansira vse akcije za pospeševanje kmetijstva.

Predsednik komisije g. dr. Konrad Smid je naš ožji rojak iz Slovenjgrada in službuje v Beogradu že od julija 1919. Od načelnika finančnega ministristva je napredoval do pomočnika generalnega direktorja carin, potem je nekaj let sam vodil generalno direkcijo carin, od leta 1929. pa je član glavne kontrole, našega najvišjega državnega računskega oblastva. Te dni je dopolnil 52. leto svoje življenja.

Strojni institut ljubljanske univerze

Od tehnične fakultete naše univerze smo prejeli naslednji apel, ki ga je napisal bivši rektor g. prof. dr. Milan Vidmar, predstojnik strojnega in elektrotehničnega oddelka fakultete:

Univerza, ki hoče biti zdrav, čvrst organ v telesu svojega naroda, mora vršiti trojno delo: vzgojo mladine, gojitev vede in sodelovanje pri vseh važnih problemih javnega življenja.

Univerza mora biti osrednji organ naroda. Duša in gospodarstvo naroda sta ji neprestano potrebna. Univerza mora utirati kulturi in civilizaciji svojega naroda nova pota, univerza bora biti svetilnik mladim in starim članom sveta, ki v njem stojijo in živijo.

Nisem poklican, da sodim dosedanje delovanje naše univerze. Narod sam bo sodil, ali mu je univerza skrbna mati ali ne, ali mu donaja sadove, ki jih je od nje pričakoval ali ne. Pač pa sem dolžan

povedati, česa je univerza v onem svojem delu, ki mi je zaupan, potrebna, da bo lahko resnično živila in delala, da bo lahko res opajjala narodno življenje v zadostni izmeri.

Univerza bi bila lahko samo neščakna tovarna za duševne delavce. Slovenci bi se lahko odločili, da sodelujemo? Inženjerje, juriste, profesorje za eksport, za vzhodne in južne kraje naše države. Ta smer pa bi bila pasivna. Očitovala bi nekakšno resignacijo. Ali smo res za vedno obsojeni na siromaštvo, na bridko pošiljanje svojih rok in glav v bogatejše kraje, ker doma ni kruha dovolj?

Aktivna smer je: zaposljevati slovenske roke in glave v Sloveniji. Zakaj bi jih

ne zaposljevaj? Slovenska gruda je res zelo skopa. Njeni sadovi, ki jih pridobiva kmet, so borni. Toda Slovenija je zemlja vodnih sil in pomoga. Česar zemlja ne obeta kmetu, ponuja obrtniku, industrijalcu. Električnacija in rudarstvo nadomestita lahko marsikaj, česar kmetijstvo ne zmora. Če bomo pošiljali svoje mlade inženjerje na vzhod in jug, namesto ča jih vprežemo doma v delo, bomo res ostali siromaki in hlapiči.

Slika mi proučuje, da je jedro naše tehniške fakultete nekje med elektrotehniko in rudarstvom. Naša univerza ima rudarski oddelek, edino rudarsko visoko šolo v državi. Naša tehniška fakulteta ima svoj elektrotehniški oddelek. Toda tako rudarstvo kakor elektrotehnika sta živo, izredno živo povezani s strojništvom.

Naša rudarska šola, ki je že dolga leta predmet političnih intrig, ki ji neprestano groze pohlepni pogledi iz Sarajeva, bo šele tedaj čvrsto postavljena na slovenska tla, ko ji bo stal zadosten strojni inštitut ob strani. Mnogo manj ogrožena elektrotehniška šola pa bo ostala hroma, dokler tudi nji ne bo stal zadosten strojni inštitut ob strani.

Lani je inž. F. Lobč, profesor strojništva, izdelal z neverjetno vmenom in požrtvovalnostjo načrte za zadosten, moderen strojni inštitut. V Aškerčevi ulici naj bi bil sedanjemu posejpu rudarskega inštituta močno krilo. V novem inštitutu naj

bi strojništvo imelo vse laboratorije, ki jih doseje pogrešata rudarstvo in elektrotehnika, pa tudi laboratorije za aerodinamiko, ki bodo gotovo silno koristni našemu zrakoplovstvu.

Ves inštitut ne bo potrošil desetih milijonov dinarjev. Toda kaj je deset milijonov? Ali jih Slovenija ne zapije v letu pet sto? Kaj je deset milijonov za močno državo, ki je krvavo potrebna zdravje industrije, elektrifikacije in rudarstva?

Dolga vrsta žalostnih let leži za nami. Le stradanja in hiranja, let nezmožne bede v znanstvenih hramih. Povedati je treba odkrito: slovenska univerza je sestradana, izžrpana, slabotna. Njeni učenjaki so obupani. Močne injekcije so ji potrebne, C a v e a n t c o n s u l e s !

Se je mogoče v letošnjem državnem proračunu zagotoviti takojšnjo gradnjo strojnega inštituta. Če ne bo mogoče, bo legla onemogočenost na jedru tehniške fakultete slovenske univerze in pred številnimi glavami te fakulte bo stal samo še smoter: »fabricirat« inženjerje.

Ta smoter je sramoten. Sramoten za profesorje, ki hočejo delati, koristiti, svetovati in voditi. Sramoten za narod, ki noče ostati hlapec, hlapec zdravjšim bratom v svoji državi, ker je bil stoletja hlapec tujcem.

Lep dar: Zgodbe brez groze

Domače vesti

Originalni predlogi

V proračunski razpravi v narodni skupščini prihajajo razni predlogi z zelo vspešnimi predlogi. Tako je n. pr. poslanec Aleksander Dacič iz vladnega zemljoradniškega kluba pripravil ministru pravde, naj s posebnim zakonom ukine odvetništvo in organizira nov način odvetništva na račun državnega proračuna. Enako je zahteval takojšnjo ukinitve stalnosti sodnikov, čes, da ovira delo po sodiščih. Nezadovoljen je tudi s terminologijo v novih zakonih, katere po njegovih informacijah ne razumejo niti sodniki in pravniki, kaj šele laiki.

• Za pravočasno obnovitev naročnine. Cenjene naročnice opozarjamo na položnice, ki so jih prejeli, s prošnjo, da jih porabijo takoj prve dni meseca za vplačilo naročnine vsaj za en mesec naprej, t. j. za marec. Na sprednji strani položnice je napisati naročnikovo ime, naslov, kakor se glasi na naslovnem lističu izvoda, ki ga vsakoedno prejema naročnik lista po pošti. Ako želi kakršnokoli spremembo naslova, naj to označi na zadnji strani položnice. S tekočo naročnino je poravnati se morebitni zaostanek iz prejšnjih mesecev, da se ne izgubi pravica do »Jutrovega« nezgodnega zavarovanja. Tudi za to leto smo sklenili z zavarovalno družbo »Jugoslavije« pogodbo, po kateri družba izplačala svojcem smrtno prenečenih naših naročnikov do 65. leta starosti po smrtnino v znesku 10.000 din. Pogoj je, da naročniki niso bili v zaostanku z naročnino. Nerabljene položnice, ker je bila naročnina že poprej plačana, naj bomo voljni cenj. naročniki shraniti za prihodnjo priliko ali jih izročiti znancem, ki bi se na list naročili. — Uprava »Jutrac«

FOČIMO 30 VRSTI

»Jutrova« kolonjskih vod
»VENU« SEDAJ FYRSEVA

• Promocija. Na zagrebškem vseučilišču je bil promoviran za doktorja vsega zdravilstva znani športnik iz Ljubljane g. Marij Avčin. Čestitamo!

• Kongres hotelirjev. Jugoslovenska zveza hotelirjev bo imela 3. t. m. v Zagrebu svojo letno glavno skupščino, naslednji dan pa bo priredila konferenco, na katero so povabljivi tudi oni hotelirji in turistični faktori, ki niso članjani v zvezi. Glavna točka razprav hotelirske skupščine ali kongresa bo vprašanje sanacije našega hotelirstva. Kongres bo razpravljal tudi o raznih turističnih vprašanih.

Ona, ki mnogo jedo in veliko sede ter zaradi tega največje trpe na trdi stolici, naj pijejo dnevno po eno čašo naravnega »Franz-Josefovega« grenčica, ki jo je treba prejeti nekoliko segreti. Davno preizkušena »Franz-Josefova« grenčica se odlikuje po svojem zanesljivem učinkovanju, prijetni uporabi in se dobiva povsod.

• Organizacija naših zdravnic v javnih in privatnih službah je bila ustanovljena že pred leti v Beogradu. Na glavni skupščini, ki je bila v nedeljo v Beogradu, je odbor združenja jugoslovenskih zdravnic ugotovil, da je organizacija srečno premagala mnoge težave in da je napočila zanj doba napredka. Združenje je imelo na Dedinju svojo bolnišnico, ki pa je kmalu zašla v gmotne težave. Z zagotovljenim primernega posojila je zdaj tudi to vprašanje rešeno. Na glavni skupščini je bilo sklenjeno, da se bodo naše zdravnice udeležile mednarodnega kongresa zdravnic, ki bo leta 1940 v Budimpešti.

• Mislinjska podružnica SPD v Slovenjgradu vabi na svoj redni občni zbor dne 14. t. m. ob 20. (8. uri zvečer) v Sokolski dom. Dnevni red običajen.

• Pri zaprtju in motnjah v prebavi vze mite jutraj na prazen želodec vzarec navadne »Franz-Josefove« grenčice.

• Običajne oblike barva v različnih barvah in pisara tovarna JOS REICH, 1. Eno sreč — ena RADENSKA.

• Naši na tujem. Organizacija izseljencev v Zagrebu je imela svojo 14. glavno skupščino. Iz poročil predsednika in tajnika je razvidno, da je bila lani velika skrb organizacije posvečena našim rojakom, ki so na tujem prišli v stisko zaradi splošne gospodarske krize. Ugotovilo se je, da je med njim le malo takih, ki bi mogli pri svojih v stari domovini iskati pomoč, pač pa občutijo stisko izseljencev svoji doma, ker ne dobivajo več od njih podpor. Organizacija izseljencev zbira sredstva za dovršitev doma za stare in onemogle izseljence, ki prihajajo iz tujih krajev v domovino. Poročevalci so naznačili, da je sodelovanje izseljenjskih organizacij z državnim izseljenjskim uradom zelo uspešno.

• Stalna šola za varstvo pred zračnimi napadi. Civilno prebivalstvo poučujejo strokovnjaki že več let, kako se je treba braniti in varovati pred zračnimi napadi. Prva stalna šola s tako nalogo pa je bila slovesno odprta v nedeljo v Zagrebu. Šola je sestavljena iz dveh delov. V enih prostorih so vsi potrebni laboratoriji za raziskavo strupenih plinov in zaščitnih sredstev, v drugih prostorih pa se prirejajo demonstracije in zaščitne vežbe. Z ustanovitvijo in otvoritvijo prve take šole v naši državi smo se približali velikim evropskim državam. Mnogo takih šol je že v Franciji, Belgiji, Češkoslovaški, Angliji in Poljski, celo Bolgarija nas je že prehitela, največ zaščitnih šol pa je v Rusiji in v Nemčiji, kjer je bilo nedavno odprto, da mora biti na vsakih 30.000 prebivalcev ustanovljena ena taka šola.

• V 21. letih je rodila 31. otroka. V starokatoliški cerkvi v Beogradu so krstili 31. otroka soproge strugarja Stjepana Valentića iz Zemuna. Boter je bil beograjski mestni načelnik Vlada Lič. Valentićeva žena je v 21 letih zakona rodila štirikrat trojčke, štirikrat dvojčke, 11-krat pa ro enega otroka. Da se pri njej rodilo mnogo otrok, a da jih še več umre, se je obistnilo tudi pri Valentićevi družini. Poleg krstnice živi samo še osem otrok. Mati 31. otroka je stara nekaj preko 40 let.

• Tradicionalne pustne prireditve v Beli Crkvi so že v soboto privabile toliko domačih in tujih gostov, da v mestu tudi v privatnih hišah ni bilo več stanovanj in da so se morali tuji zateči v okolico. V nedeljo zgodaj jutraj, ko je začetek pestrega pustovanja, pa se je med množico razširil glas, da prince Karnevala ne bo, ker je bolan. Naposled pa je prince Karnevala le prišel, a tokrat je bil vdovec, brez princeze. Spremljala ga je kakor običajno nepregledna vrsta pustnih šem. Ko je prince Karneval zasedel svoj razkošni voz, je njegov opoda sporočil zbrani množici, da princeza zato ni prišla, ker je v blagoslovljenem stanju. Ako bog da se bo čez nekaj let, poleg starega prince Karnevala vozil že mladi princ! — V treh starih jezikih je množica nazdravljala Karnevala.

• Eno samo je človeku potrebno: da je zmerom na tekočem o vsem, kar se okrog njega godi. Brez knjige se ne dokopljesh do spoznanja, zato ne odlašaj in si omisli Mrzelovega »Boga v Trbovljah«, ki je nedavno izšel v založbi »Trbovlje«, Ljubljana, Gajeva. Na razpolago so izdvoji po 60 (karton), 70 (platno) in 150 din (bibliofilska izdaja) in se dobe tudi v knjigarni Tiskovne zadruge v Ljubljani, Selenburgova ulica.

• Izleti od 19. do 20. marca v Trst, cena 120 Din, ali v Gorico 135 Din. Od 25. do 27. marca v Benetke in Padova. Od 2. do 11. aprila v Rim, Napoli, Capri, Vezi, Firenci in Benetke. Prijave sprejema in informacije daje: Izletna pisarna M. Okorn, Ljubljana, hotel Slon, telefon 26-45. Vhod iz Prešernove ulice.

• Internacija tržaškega studenta. Te dni je tržaška prefekturna komisija obšla na pet let prognansta studenta Ferda Zidarja. Dva dni pozneje so ga odvedli v Južno Italijo. Ferdo Zidar je sin tržaškega trgovca Zidarja. Studiral je politične vede na vseučilišču v Florenci. Že 1. februarja je bil aretiran. Zaenkrat ni bilo mogoče izvedeti vzrokov njegove internacije.

• Raspis zdravniliških služb. Centralni urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu razpisuje po dvoje služb pomožnih zdravnikov za zdravišnice Brestovac na Sijemenu pri Zagrebu in za zdravišnice Klenovik pri Ivancu. Službe so pogodbene z mesečnim honorarjem 1.500 din, brezplačnim stanovanjem, kurjavo, razsvetljavo in postrežbo. Po enoletni službi se zviša honorar na mesečnih 2.000 din. Prošnje za službe je treba izročiti uradu najpozneje do 6. t. m. Natančneje podatke dobijo zainteresirani pri centralnem uradu za zavarovanje delavcev v Zagrebu, Mihanovičeva ulica 3/III, soba št. 324.

• Na tisočakah je peklo prašička za svoj god neki kmet v Novakovičih pri Varaždinu, da bi pogostil prijatelje in sosede. Tako drage peke si seveda ni privoščil nalašč iz objektivnosti, marveč po nesrečnem naključju. Žena ni bilo doma, pred odhodom pa je vtačila v krušno peč več prihrankov — osem tisočakov. Ker se žena ni vrnila, se je mož sam lotil gospodinjstva posla in za peko prašička se mu je zdel najboljši pripravna krušna peč, v kateri je bilo že nekaj suhih drv. Ko se je žena vrnila, tisočakov že davno ni bilo več in veselo godovanje se je spremenilo v veliko žalost.

• Sami ste krivi, če vam radio ne udi tistega užitka, ki bi ga lahko imeli! Naročite takoj revijo za radio, gledališče in film »NAS VAL« in prejeli boste na ogled brezplačno številko, ki vas to prepričala, da je poleg dobrega radijskega aparata neobhodno potrebna tudi dobro urejena radijska revija. »NAS VAL« vam poleg evropskih radijskih sporedov nudi tudi obilo zanimivega branja, ki vam bo skrajšalo čas, pa tudi obvestila o zanimivih dogodkih po radijskem svetu. Zahtevajte takoj na ogled brezplačno številko! »NAS VAL«, Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Mesečna naročnina znaša samo 12 din.

ČE SE HOČETE DANES NA PUSTNI TOREK DOBRO ZABAVATI IN OD SRCA NASMEJATI — POTEM PRIDITE DANES in ogledajte si veselo Ziehrerjevo opereto V KINO UNION (Tel. 22-21) »DIE LANDSTREICHER« z ERIKO DRUZOVIC **POTEPUHI** Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 Danes pri vseh predstavah prvi plastični film nepreklicno zadržikrat kot dodatek.

• Diletantskim odrom. »Moj prekrasni!« je naslov enodejanski pisatelja A. Golarja, ki bo objavljena v 2. in 3. številki nove revije »Slovenska knjiga«. Enodejanka »Moj prekrasni!« je lahko uprizorljiva tudi na najskromnejšem odru. Društvom in odrom, ki so naročniki »Slovenske knjige«, dovoljuje pisatelj uprizaritev brez tanižem. Naročnina za revijo »Slovenska knjiga« in štiri izvirna slovenska književna dela znaša 16 din na mesec. Prosekt pošlje rada vsakomur Založba Slovenska knjiga v Kamniku brezplačno.

Iz Ljubljane

• Poslednja pot kanonika dr. Mihaela Opeke. Ob veliki udeležbi občinstva je včeraj Ljubljana spremljala truplo stolnega kanonika dr. Mihaela Opeke na njegovi poti iz mesta do poslednjega bivališča, ki mu ga bo nudil njegov rojstni kraj. Ob 15. je škof dr. Rožman opravil prve pogrebne molitve na pragu njegovega doma Pred Škofijo, nato pa so krsto prenesli v stolnico, kjer je škof ob asistenci kanonikov dr. Volca in dr. Zerjave truplo slovesno blagoslovil. Zbor bogoslovcev je svečanost spremljal s petjem, a poleg številnega pokojnikovega sorodstva in občinstva so bili prisotni vsi člani stolnega kapitlja in ostala duhovščina, ban dr. Natlačen, predsednik mestne občine dr. Adlešič in odposlanstvo gasilske zajednice, župe, ljubljanske čete in gasilske postaje dr. Kodre, Pristovšek, Zupančič, Baher in Furlan. Po opravilu se je pred cerkvijo oblikoval veličasten sprevod, ki je med gostim špalirjem krenil po Stritarjevi ulici, Marijinem trgu, Wolfovi ulici, Kongresnem trgu, Gradišču, Erjavčevi in Bleiweisovi do pričetka Tržaške ceste. Gasilci v uniformah so svojega kurata in častnega člana spremlili v častnem številu. Tam so z voza, v katerega sta bila vprežena dva para vrancev, preložili krsto na avtofurgon, ki je v spremstvu natožnih sorodnikov odhitel proti Vrhniku. Danes ob 9. bo cerkevna slovesnost v vrhniški župni cerkvi, nakar bodo kanonika dr. M. Opeko zagrebli na domačem pokopališču.

• Smrt gostilničarja Lovra Kolencu. V nedeljo dopoldne je v bolnici umrl g Lovro Kolenc, gostilničar in prevoznik iz Siške, Janševa ulica 3, star komaj 52 let. Pokojnik je že delj časa bolehal, zadnje tedne pa je v bolnici zamen iskal pomoči. Pogreb bo danes ob 16. izpred mrtvašnice na Zaloški cesti. Teško prizadeti rodbini naše iskreno sožalje.

goče pripraviti samo tretjino prejšnjega gramozu. Za cestarja v mestu Brežicah so poiskali dovolj »iskreno« kvalificiranega moža v oddaljenem Globokem, tako da mora narediti na dan 16 km poti v službo in iz službe, kar gotovo zelo poveča njegovo veselje in zmožnost za delo na cestah. Niti v mestu, niti v okolici menda niso našli dovolj »iskrenega« človeka med številnimi siromašnimi družinskimi očeti, ki bi jim ta zaslužek pomagal preživljati otroke, dočim je sedanjí cestar samic in edini doma živeti sin dobrega posestnika katerega mu posestvo pripadalo v last. Enako je bil za pomočnika cestarju nastavljen mlad fant iz Globokega, prav tako sin dobrega posestnika. Brežiške meščane zelo zanima, zakaj je vse to koristno in potrebno.

Pa še marsikaj drugega zanima brežiške davkoplačevalce brez razlike strankarske opredelitve. To je dovolj pokazala konferenca županov in članov uprave, ki je bila pred tedni na sreskem načelstvu in kjer so se ravno od prijateljev članov sedanjega cestnega odbora izrekli neprimerno otrešje in hujše pripombe, kakor smo jih nazivali v tem članku.

TAJINSTVENO — NAPETO — RAZKOŠNO! IL del: »Ešnapurskega tigra« **INDIJSKI NAGROBNI SPOMENIK** KINO MATICA Danes ob 16., 19.15 in 21.15 uri

• Vrh svetnik dr. žel. Josip Gostiša je vzel slovo. Včeraj ob 13. se je od uradništva občega oddelka na železniški direkciji poslovil višji svetnik in šef personalnega oddelka g. Josip Gostiša, ki je bil pred kratkim upojojen. G. Gostiša je služboval pri železnici skoraj celih 41 let in je v tej dobi posvetil železnici svoje velike sposobnosti kakor najbrž nihče pred njim. Zavzemal je samo od l. 1918 dalje razne važne položaje na direkciji, nazadnje kot šef personalnega oddelka, v katerem je uradništvu cenilo najboljšega predstojnika, nadrejeni pa so imeli v njem vzorno marljivega višjega uradnika, ki je ure, dneve in mesece tudi prostega časa žrtvoval samo službi in državi. Direkcija mu je ob slovesu v znak priznanja zročila zahvalno spomenico, ker mu pač drugačnega priznanja po zakonu ni mogla dati. Želimo temu odličnemu in zaslužnemu železniškemu uradniku, da bi čim dalj užival prijetni pokoj, čeprav namesto njega med uradništvom ne bo lahko našli enakega.

• Pedagoško društvo priredi v četrtek 3. t. m. ob 18. v dvorani mineraloškega inštituta na univerzi predavanje o temi: »Nove poti sodobnega muzikalnega vzgojstva«. Predaval bo g. Dragotin Cveto, ki se je ravno zadnje čase podrobno bavil s studijem muzikalnega vzgojstva v Pragi. Vse, ki se zanimajo za glasbeno vzgojo, vjudno vabimo. Vstop prost.

• Nesreča pod tramvajem. Na Ambrozevem trgu je v nedeljo zvečer prišlo do tramvajске nesreče. Pod voz je padel 56-letni brivski mošter Hinko Dolenc s Poljanske ceste in dobil precej hude poškodbe po glavi. Reševalci so ga morali prepeljati v bolnico.

• Pust je musten okrog ust, pravi pregovor, izkušnja pa uči, da dobite za pust in post vse najboljše v delikatesi V. A. Janeš na Aleksandrovji cesti pri operi (tel. št. 3455), ki ima pestro izbero narezkov, sira, rib, vina, žganih pljč in še nebroj drugih dobrot za vsak okus in vsak žep.

• Sloviti mladinski zbor Wiener Sängerknaben pride zopet v Jugoslavijo ter bo koncertiral tudi v Ljubljani in sicer prihodnji ponedeljek 7. t. m. ob 20. v veliki uniojski dvorani. Zbor šteje 20 mladih pevcev ter izvaja madrigale najstarejših skladateljev, dalje dela iz klasične literature in narodne pesni. Poleg tega ima vedno na sporedu po 1 opereto ali spevico, ki jo izvaja navadno v kostumih. Sloves zboru Wiener Sängerknaben je tako velik in so po svetu tako znani in vpoštevanji, da ne potrebuje posebnega priporočila za obisk njihovega koncerta. Prodaja vstopnic je od danes naprej v knjigarni Glasbene Matice. Cene sedežev od 10—40 din.

• Društvo »Tabor«. Drvi se bo zbrala v dvorani Delavske zbornice številna primorska družina in njeni prijatelji, da se pošteno poslovijo od pusta. Prav točno in domače se bo le počutili, zato brez odlašanja in oklevanja v Delavsko zbornico. Vstopnina 5 din.

Na pustni večer se praznuje Kurentov god

V restavraciji Slamič

Na pepelnično sredo pa gremo pokušat TERANA in SLANKOVE SPECIALITE.

• Ljubljanski Sokol vabi in prosi vse, ki se nameravajo udeležiti njegove maskerade danes na pustni torek, da si nabavijo vstopnice v prodaji v društveni pisarni v Narodnem domu, da se tako prepreči naval pri večerni blagajni.

DANES VSI na veliko MAŠKARADO ob 8. uri zvečer!

v Sokolskem domu v Šiški

• Nenavadno suh in sončen je bil letošnji februar. Padavinski povpreček, ki znaša v Ljubljani za zadnji zimski mesec 60 mm ni bil letošnji tretjino zabeležen. Snežilo je v petih dneh in to prav rahlo 3., 11. in 18. februarja, izdatneje pa 16. in 17. evečana. V vsem mesecu smo zabeležili v Ljubljani le 18,9 mm padavin. Najvišja temperatura je bila podnevi 7,4 stop. nad ničlo, in to v dneh 6., 7. in 28. februarja. Ponoči je tičalo živo srebro 23 dni pod lediščem, najnižje je zlezlo 20. februarja, ko je bilo -7,4 stop. C. mraza. Skoro polovico dni v mesecu smo imeli brezoblačno, jasno nebo in kar je posebno prijetno, se je izmotalo sonce le trikrat iz nevoščne ljubljanske megle. Tako je svečan kakor že nekaj let izpričal svoj stari sloves, da po tednih vlažnih in padavinskih zimah prinese vrsto lepih dni, v katerih se ne le narava, temveč še človek ojašan sprosti mrzlega oklepa zime. Manj povoljen je bil februar na jugovzhodu države, kjer so letos tako redke padavinske depresije, potroče preko južnega Balkana na vzhod, povzročile precej snežnih in deževnih padavin. Tako se je primerilo, da je sarajevska kotlina dolgo tičala v ostrem mrazu pod -15 stop. C, medtem ko so istočasno celo v Kijevu imeli -10 do -12° C. Minul teden se je pa zima že umaknila iz toplih zatokov vrdarske doline in zalivov na južnem Jadranu, kjer sili pomladno zelenje in cvetje dreves na dan. V marcu bo spodaj že vse v najlepšem pomladnem nastrojenju in pri nas?

Vsakovrstno pohoštvo

In LESTVE Vam izdela po najnižjih cenah tvrdka L REPSE, Ljubljana, Igriška ul. 3.

• Poročila sta se v nedeljo g. inž. kem. Roman Modic, sin pok. prof. Izidorja Modica, in gđe. Olga Černe, hčerka veter. inšpektorja g. Franca Černe. Čestitamo!

• Angliško društvo sporoča svojim članom, da lo redni občni zbor v sredo 9. t. m. ob 20. v društvenem lokalnu z običajnim dnevnim redom.

SOKOLSKI DOM VIČ. Danes VALČKOV VEČER! MASKE. Vstopnina 5 Din. BUFFET

• Združenje gostilniških podjetij vabi svoje članstvo, da se udeleži pogreba umrlega člana gostilničarja g. Kolencu Lovrenca. Pogreb bo danes ob 16. uri iz bolnišnice.

Na karnevalsko rajanje v Polje, v sokolski dom naj danes gre, kdor dobro imeti hoče se!

• V znamenju Kurentove vesele noči je v soboto žarela dvorana na Taboru. Dekoracija dvorane z orjaškim Kurentom na očru je bila odlična. Pred 21. uro so se začele zbirati množestevilne pestré maske, ki so se po dveh urah ob živahnih koračnicah razvstale v mogočen, navdušeno pozdravljen epredvod. Čas je potekal in ko je napočila ura »spoznanja«, je bilo mnogo presenečenih, vsi udeleženci pa bodo ohranili lepo pustno zabavo v najprijetnejšem spominu. S posebnim veseljem sta bila od občinstva sprejeta znana filmska šaljivca Stan Laurel in Oliver Hardi.

Na pustni večer se praznuje Kurentov god

• Nenavadno suh in sončen je bil letošnji februar. Padavinski povpreček, ki znaša v Ljubljani za zadnji zimski mesec 60 mm ni bil letošnji tretjino zabeležen. Snežilo je v petih dneh in to prav rahlo 3., 11. in 18. februarja, izdatneje pa 16. in 17. evečana. V vsem mesecu smo zabeležili v Ljubljani le 18,9 mm padavin. Najvišja temperatura je bila podnevi 7,4 stop. nad ničlo, in to v dneh 6., 7. in 28. februarja. Ponoči je tičalo živo srebro 23 dni pod lediščem, najnižje je zlezlo 20. februarja, ko je bilo -7,4 stop. C. mraza. Skoro polovico dni v mesecu smo imeli brezoblačno, jasno nebo in kar je posebno prijetno, se je izmotalo sonce le trikrat iz nevoščne ljubljanske megle. Tako je svečan kakor že nekaj let izpričal svoj stari sloves, da po tednih vlažnih in padavinskih zimah prinese vrsto lepih dni, v katerih se ne le narava, temveč še človek ojašan sprosti mrzlega oklepa zime. Manj povoljen je bil februar na jugovzhodu države, kjer so letos tako redke padavinske depresije, potroče preko južnega Balkana na vzhod, povzročile precej snežnih in deževnih padavin. Tako se je primerilo, da je sarajevska kotlina dolgo tičala v ostrem mrazu pod -15 stop. C, medtem ko so istočasno celo v Kijevu imeli -10 do -12° C. Minul teden se je pa zima že umaknila iz toplih zatokov vrdarske doline in zalivov na južnem Jadranu, kjer sili pomladno zelenje in cvetje dreves na dan. V marcu bo spodaj že vse v najlepšem pomladnem nastrojenju in pri nas?

Vremenska poročila

Dozdevno vreme v marcu po stoletnem koledarju. Dan je dolg 11 ur 2 minuti in se do konca meseca podaljša za 1 uro 45 minut.

T. 1. Pust, Albin	vetrovno, pooblačitev
S. 2. Pepelnica, Belin	krajevni dež in meg
C. 3. Kunigunda, Milana	sončno, hladneje
P. 4. Kazimir, Mišlav	dež in meg
S. 5. Evzebij, Z. krajec ob 10.17	dež in meg
N. 6. Friderik, Miroslav	topleje, ponekod nevihte
P. 7. Tomaž A. Zvezda	oblačno, morda dež
T. 8. Janez od B. Jelen	hladno, ponekod meg
S. 9. Franciška, Bodin	krajevne padavine, slana
C. 10. 40 mučenikov, Danimir	sončno, precej mrzlo
P. 11. Heraklij, Stana	snežno in mrzlo
M. 12. Gregor, Slaj ob 20.32	
N. 13. Nikefor, Božana	
P. 14. Matilda, Svetovid	
T. 15. Klemen, Desimir	

Danes, pustni torek praznovanje pusta v kleti »Zvezda«. — Za zabavo bo skrbel prvovrstni orkester.

V sredo „Slanikova pojedina“ V RESTAVRACIJI-KLET „ZVEZDA“ Pridite, ne bo Vam žal! Razstava od 5. — 6. ure zvečer v salonu restavracije. Prvovrstna vina! Servira se tudi v kleti.

Oblika, perilo in obutev za revde.
Od januarja obira mestno poglavarstvo vsako sredo na Vodnikovem trgu pod spomenikom stare oblike, perilo in obutev. Kar darujejo občani, to razdeli socialni urad med revde. Ljubljanski občani so rabilo občine razdelili in tudi darujejo blago, ki ga nimajo ne rabijo več. Zato se vsem darovalcem mestna občina lepo zahvaljuje in vabi še druge, da posemerno njih zgled in prispevajo ob sredo pred Vodnikov spomenik uporabe kose oblike, perila ali obutev in jih izročijo tam postavljeni občini. Onam, ki so januarja in februarja še kaj darovali in onam, ki bodo še kaj darovali, sporoča mestno poglavarstvo, da je v teh mesecih prejelo 36 kosov oblike, 31 kosov perila, 19 parov nogavic, 2 para čopov, 15 parov čevljev, 7 parov svezov in palok, 4 kose pokrival, 3 pare sušilnic, 4 plašče, 3 jopce, 1 predpasnik in 36 kosov raznih drugih malih potrebščin. Vse to je socialni urad razdelil med revde, ki so darove hvaležno sprejeli. Prispejajo streda bo toget zbiranje posestevnega blaga pred Vodnikovim spomenikom. Pomagajte razpediti ljubljanski revde in mnogo prihraniti!

Začasní enosmerni promet po Tyršu
vi od Gajeva do pulta. Uprava policije razpisala iz istih razlogov, ki so bili navedeni začasno uvedbo enosmernega voznega prometa po Prešernovi ulici, se Tyršovo cesto od počte do Gajeva ulice začasno napre za vse vojni promet in za bukljaste v smeri proti Ajdovščini. Od počte je v tej smeri redno nadaljevati po Aleksandrovi ali po Prešernovi ulici. Počte je omejeno, da ob ogradbi pred vstopom v hotel »Slovan« iz hotela ni poneso bar da se pešci tam ustavljajo nevarnosti, da pridejo med tramvajske voznice. Zato je prepovedano biti ob ogradbi v smeri Prešernova - Tyrševa omejeno Tyrševa - Prešernova. Pešci naj bodo na dovozi leži del po Prešernovi in Tyrševi cesti v obeh smereh le po točniku pred počte in po točniku pred kavarno »Slovan«.

Tramvaj Ljubljanskega železnice
je dalje v Narodni dom, da si ogledajo trapezno, novo dekorativno dvoranjo, pritrjeno na maskaradni vhod izpisanim sponzorske na postni korak. — Glas o tem se je nevarno izjaviti razpisati po Ljubljani. Dvorana občinstva, ki je spomenik, ki stoji na stari stebri, skopi stebre je krišev, izgleda na najlepše znamenitosti v kraljevski pokrajini. Vse dekoracije so v skladu sponzorske.

Bohemska večera gledaliških igralcev
društva ob 20. pri Miklošiču pripravila prijetna predstava in veseli mladih občinstva predstava. Izvirna ločje sponzorske, da omenimo a po samo lekcijo in muzikalno uvajanje »Mladostni jedini list«, ki na človeka deluje servira najljubše jedi in spetne temnih zarodov in ki ga bodo igrali sami družinski kaptoli od kolegijalnih pomoči Poldeka Kovarja, Levca, Krallja po Kolariju, Zupan, na Peleka, Plut, Plančič in Sever, Ribičeva in Banovcema, pa naše gospe Polonca, Rakajčeva, Gabrijelečeva, Lučičeva, vsi se bodo poklanjali od novih strani in gostov, so zadovoljni veseli predpust. Mentor vsob nastopovalci bo z Josie Dančič, ki ima pravičnino poln koš veselih in zabavnih. Nastopce bošta spremljala pri klavirju ga Nefar in Zebra, Plešna gospe Bonny Jam, Rezer, vane asociacije družine pri blazinski do polnice. Velikna blazina bo odprta od 19. dne pri Miklošiču. Privedejo zahtebo od 20. dne od 20. Privedejo občinstvo, da dočeti zasede svoja mesta. Oblika poljubna.

Drevo velik puzni glas na Taboru.
Kakor smo že objavili v nedeljski številki, bo drevo v vsej predstavi Sopolja na Taboru sedeli letošnji puzni glas, ki ga privede naša teletaristi. Ni potreba rekla, saj za ni med nami, ki se ne bi dana, poštno prispeli na posejimo srečo. Poskušna govba, radev-vojn letih mask, tekna za najlepše maske, izobrazi kapljica, vse to vas vabi drevo na Tabor. Na evidenca!

vzhik »Slava jik Sedež, na katerem je pok.
Milka Gorupova vedno sedela pri pevskih vajah. Je ostal prazen...

— Osebnost vest. Ker je obojejni komisar z. S. Krajnovič odšel na enomesečni dopust, ga za časa njegove odsotnosti nadomestila njegov namestnik z. Karol Jančič.

— Gasilska odlikovanja. Za nastupe na pošto gasilstva je prejel župan A. Kaloh, predsednik študentske gasilske čete, srebrni križček, ki mu ga je podelila gasilska zbornica v Ljubljani.

— Otroška predstava v gledališču. Po daljšem predstavljanju bo v gledališču sopro otroška predstava in bo medina lahko gledala, kako bo »Gasper preganjal Hudomoroc«.

Kuharska (kulinarčna) razstava
združena gostilniških podjetij v Mariboru.
Unionska dvorana
Od 12. do 15. marca 1933.

— Prveštni spremembi. Franc Perkič in Gornje Radgona je kupil od Matevža Šmida hišo in parcelo v Beograjski ulici št. 33 za 160.000 dinarjev. Trgovka Marijeta Jeronkova je prodala ševčarskemu mojstru Francu Pečču hišo in parcelo na Korotki cesti 9 za 68.000 dinarjev.

— Pastirski krofi in žrnka v gledališču. Ob božični prazni predstavi v gledališču, ko se vporočijo opereta »Nod v Karuc«, se bodo iztrebala in primerna darila: pastirski krofi, žrnka l. t. d. Gledališka uprava priporoča nabavo vstopnic če le mogoče že pri dnevnih blagajni.

Jaz Vam varujem kožo!

Rdeča, hrpava in spokana koda dokazuje, da Vaša koža nima dovolj odporne sile, da je torej slaba. Zato je potrebno, da jo krepčate in sicer s NIVEO. Kajti NIVEA vsebuje »Eucerit« in prodira skozi kožne luknjice globoko v kodo, ji dovaja hrano, jo krepča in ji vršuje odporno silo. Zato uporabljajte redno NIVEO, da bi Vam ostala koda nežna, mehka in globoko kljub vlažnemu in hladnemu vremenu!

Gospodarstvo

Zasedanje tarifnega odbora zaključeno

Tarifni odbor je v svojo zadnjico svoje razprave o reformi železniške blaginje tarife. Kakor je znano, je imel tarifni odbor v teku januarja in februarja števne ankete, da katerih so predstavili zainteresiranih organizacij in podjetij, očitni kmetijskih in zapadništva inštrij svoje želje, pripombe in pogoje k nadru nove blaginje tarife. Vsi ti predloži so bili formalizirani in izdelani v plezurni tarifni odbor. Predstavljen je bil odbor, ki je bil sestavljen iz predstavnikov zainteresiranih organizacij in podjetij, ki so bili v tem pogledu predloži konkretne predloži.

Na tej seji je predstavnik generalne direktorije državne telegrafne inštrije, odobrovo generalne direktorije za pripombe glede omejitve ameriških proizvodov. Ta odobrovo pa ni zadovoljni s predstavitelji kmetijskih organizacij ali predstavnikov zapadništva, ki so v obrat v nadaljnji razpravi je bilo upoštevano, da je železniška uprava deloma uspešna zahtevam pomorskih trgovcev, da je zmanjšala razpon med luksu in izvoznimi tarifi za 20 do 30%. Predstavnik svobode luksu je sicer podvil zahtevanje, vendar pa je, da je delovno radeo za možno konkurenca italijanskim luksu. Na tej seji so razpravljali tudi o vprašanju 15 tonskih varovov in je bila postavljena zahteva, naj železniška uprava razuna tudi od 10 tonskih varovov ali tonsko tarifo, če stranka zahteva 15 tonski varov, pa takšna varova ne dobi.

Do živahne diskusije pa je prišlo zaradi radeo vsilne uspešnosti med mlinske tarife in tarifo za pšenico, kakor je je predložila generalna direktorija. Predstavnik poselnih krajev in ljubljani so o tej tarifi predložili tudi radeo obrambene živine, pri prevosu in je bila izražena zahteva, naj bi se sočasno zmanjšala tarifa pri prevosu živine preko 300 km in sicer v interesu firmovcev in obeh krajev, ki so občinjali od radeo radeo za živino.

V svojo je tarifni odbor nadaljeval svoje razprave in razpravo o odgovoru generalne direktorije na spomenilne predlože tarifnega odbora desni ta les in proizvodne lesne industrije. Razpravljali je nadalje o tarifnih tarife, uradno in kemidno industrijo. Pri tem je generalna direktorija telona ovelila želje zainteresiranih organizacij in pristala na njihove. Tarifni odbor je v svojo končni razpravo o vseh vprašanjih, ki se nanašajo na normalno tarifo. O temnih tarifnih tarife predmetne in radeo pa je razpravljati poje.

800 denarnim varovom izročeno za 1933 milijona dan obvezni. Tudi pri teh obveznicah vidimo, da so denarni varovi v Sloveniji zelo poželjivi, da jih dvignemo, kajti od prvina nih 50,5 milijona dan obvezni so denarni varovi v Sloveniji dvignili za 45,7 milijona dan obvezni.

Naš izvoz v Italijo

Poročali smo že, da je lani naš izvoz v Italijo 587 milijonov dan nasproti 137 milijonov kotikor je našel leta 1932, v času sankcij. Iz podrobnih podatkov o našem lanekoletnem izvozu v Italijo je razvidno, da je lani naš izvoz v Italijo v Italijo soot prvno meso. Lani smo izvozili v Italijo 24,9 milijona dan lesa (v prejšnjem letu 38,4), kar predstavlja 42,5% celotne vrednosti izvoza (prejšnje leto 28%). Upoštevati pa moramo, da je 80 delov izvoza lesa v Italijo pred sankcijami je mnogo večji in se je zibal na vrhino preko 87%.

Na drugem mestu je izvoz živine (konj, goved, svinj, perutnina), ki je lani 174,4 milijona dan (v prejšnjem letu 19,9), izvoz živinskih proizvodov (slanine, kje in masti) pa je znašal 25,5 milijona dan (prejšnje leto 1,0). Od skupnega izvoza živine je lani odšlo 7 milijonov dan na konje, 90,5 milijona dan na goveda, 29,9 milijona dan na svinje in 48,0 milijona dan na svinj perutnino. Izvoz živine in živinskih proizvodov je znašal 200 milijonov dan ali 34% celotnega izvoza.

Izvoz pšenice, ki je v letu 1932 tvoril največ postavke v vršni 45,8 milijona dan je našel lani le 15 milijonov dan. Koruze smo izvozili za 31,2 milijona dan (prejšnje leto 0,1). Značilno postavko tvorijo soot izvoz žitov v vršni 31,2 milijona dan (1,6). Suhih zob smo izvozili za 1,4 milijona dan, kalčevega namazila za 7,6 milijona dan, ošabine moke za 5,7 milijona dan in omejena za 7,0 milijona dan. Nova važna postavka je izvoz železnika, ki smo ga lani izvozili v Italijo 3,2 milijona dan.

Gospodarske vesti

— Vlaganje prešenj za zaščito. Kakor je znano, je bil rok za vlaganje prešenj za zaščito po uredbi o zaščiti denarnih varovov in po uredbi o zaščiti kmetijskih kreditnih združenj lani v novembru ponovno podaljšan za 3 mesece. In je bilo takrat rečeno, da bo v tem času izdana nova uredba, ki bo vprašanje moratorija za primer nenavdnežnega navala vlagateljev trajno uredila po vzoru švice in Češke-slovaške. Ta podaljšan trimesečni rok je potekal 23. t. m. Nova uredba pa se je izdana. Sedaj poročajo iz Beograda, da bo možnost vlaganja prešenj za odlog plačil, sanacija ali izven konkurso likvidacija po uredbi o zaščiti denarnih varovov in po uredbi o zaščiti kmetijskih kreditnih združenj ponovno podaljšan za nadaljnji 6 mesecev, oziroma za toliko časa, dokler ne bo izšla uredba o moratoriju za denarne varove.

DEVIZE

Ljubljana. Ameriški 3400,66 — 3415,26. Berlin 1734,28 — 1748,16. Bruselj 707,96 — 732,01. Ouh 995,45 — 1005,50. London 214,90 — 216,90. New York 424,10 — 429,42. Pariz 130,76 — 141,20. Praga 150,74 — 151,84. Tor 224,74 — 227,38.

Carth. Beograd 10. Paris 14,0425. London 21,9225. New York 430,01. Bruselj 73,04. Milan 20,62. Amsterdam 340,80. Berlin 174,0750. Dunaj 77. Stockholm 111,2250. Celo 108,50. Kjöbenhavn 90,40. Praga 15,13. Varšava 81,75. Budimpešta 90,25. Avne 3,95. Bukarešta 8,25.

EFEKTI

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 458 — 490, 4% agrarne 30,50 — 61, 6% bežniške 90,50 — 92,50, 9% dalm. agrarne 88,50 den. 7% invest. 97,50 — 100, 7% drž. hip. banka 100 — 101, 7% Blair 90 — 91, 8% Blair 96 — 98, delnice: PAB 222 den. Trboveljska 315 — 325, Sotranske Otelje 135 — 150, Duplevska 400 — 420, Oseana 600 den. Jadranska 405 kl.

Beograd. Vojna škoda 459 — 490 (459,50), za mare 458,50 — 490,50 (459), za april 458,50 — 459 (459), 9% agrarne 60,50 — 62 (61), 4% severne agrarne 61 den. (61), 6% bežniške 91 — 92,50 (90,50 — 91), 9% dalm. agrarne 89,50 — 90 (90), 7% stabilni 98 kl. 7% invest. 97 — 98, 7% drž. hip. banka — 100, 7% Blair 90 — 90,50 (90 — 90,50), 8% Blair — 99,50. Noveška banka 7750 den. (7700), PAB 228,50 den.

Blagovna tržišča

— Chicago, 28. februarja. Začetni tečaj: pšenica za maj 89,75, za julij 89,25, za sept. 89,125; koruza za maj 59,25, za julij 60,50, za sept. 61,75.

— Winnipeg, 28. februarja. Začetni tečaj: pšenica za maj 127,875, za julij 113,50.

— Novosadska blagovna borza (4. t. m.). Tendenca stalna. — Pšenica (78 — 79 kl) banka 178 — 180; sremaki 177 — 179; banka otiska 179 — 181; slavonska 178 — 180; koruza banka 91 — 92; banarska 90 — 91; banka nova enjena 104 — 106. Oves: banka 132 — 134; sremak 133 — 135; slavonski 132 — 138; Ječmen: banka in sremaki 68/64 kl 142,50 — 145; Neka: banka in sremaki »0» — »0» (»0» 272,50 — 282,50; »2» 292,50 — 292,50; »3» 292,50 — 292,50; »4» 212,50 — 222,50; »5» 192,50 — 192,50; »6» 125 — 130; Otrubi: banka in sremaki »0» — »0» (»0» 192,50 — 192,50; »1» 192,50 — 192,50; »2» 192,50 — 192,50; »3» 192,50 — 192,50; »4» 192,50 — 192,50; »5» 192,50 — 192,50; »6» 192,50 — 192,50; »7» 192,50 — 192,50; »8» 192,50 — 192,50; »9» 192,50 — 192,50; »10» 192,50 — 192,50; »11» 192,50 — 192,50; »12» 192,50 — 192,50; »13» 192,50 — 192,50; »14» 192,50 — 192,50; »15» 192,50 — 192,50; »16» 192,50 — 192,50; »17» 192,50 — 192,50; »18» 192,50 — 192,50; »19» 192,50 — 192,50; »20» 192,50 — 192,50; »21» 192,50 — 192,50; »22» 192,50 — 192,50; »23» 192,50 — 192,50; »24» 192,50 — 192,50; »25» 192,50 — 192,50; »26» 192,50 — 192,50; »27» 192,50 — 192,50; »28» 192,50 — 192,50; »29» 192,50 — 192,50; »30» 192,50 — 192,50; »31» 192,50 — 192,50; »32» 192,50 — 192,50; »33» 192,50 — 192,50; »34» 192,50 — 192,50; »35» 192,50 — 192,50; »36» 192,50 — 192,50; »37» 192,50 — 192,50; »38» 192,50 — 192,50; »39» 192,50 — 192,50; »40» 192,50 — 192,50; »41» 192,50 — 192,50; »42» 192,50 — 192,50; »43» 192,50 — 192,50; »44» 192,50 — 192,50; »45» 192,50 — 192,50; »46» 192,50 — 192,50; »47» 192,50 — 192,50; »48» 192,50 — 192,50; »49» 192,50 — 192,50; »50» 192,50 — 192,50; »51» 192,50 — 192,50; »52» 192,50 — 192,50; »53» 192,50 — 192,50; »54» 192,50 — 192,50; »55» 192,50 — 192,50; »56» 192,50 — 192,50; »57» 192,50 — 192,50; »58» 192,50 — 192,50; »59» 192,50 — 192,50; »60» 192,50 — 192,50; »61» 192,50 — 192,50; »62» 192,50 — 192,50; »63» 192,50 — 192,50; »64» 192,50 — 192,50; »65» 192,50 — 192,50; »66» 192,50 — 192,50; »67» 192,50 — 192,50; »68» 192,50 — 192,50; »69» 192,50 — 192,50; »70» 192,50 — 192,50; »71» 192,50 — 192,50; »72» 192,50 — 192,50; »73» 192,50 — 192,50; »74» 192,50 — 192,50; »75» 192,50 — 192,50; »76» 192,50 — 192,50; »77» 192,50 — 192,50; »78» 192,50 — 192,50; »79» 192,50 — 192,50; »80» 192,50 — 192,50; »81» 192,50 — 192,50; »82» 192,50 — 192,50; »83» 192,50 — 192,50; »84» 192,50 — 192,50; »85» 192,50 — 192,50; »86» 192,50 — 192,50; »87» 192,50 — 192,50; »88» 192,50 — 192,50; »89» 192,50 — 192,50; »90» 192,50 — 192,50; »91» 192,50 — 192,50; »92» 192,50 — 192,50; »93» 192,50 — 192,50; »94» 192,50 — 192,50; »95» 192,50 — 192,50; »96» 192,50 — 192,50; »97» 192,50 — 192,50; »98» 192,50 — 192,50; »99» 192,50 — 192,50; »100» 192,50 — 192,50; »101» 192,50 — 192,50; »102» 192,50 — 192,50; »103» 192,50 — 192,50; »104» 192,50 — 192,50; »105» 192,50 — 192,50; »106» 192,50 — 192,50; »107» 192,50 — 192,50; »108» 192,50 — 192,50; »109» 192,50 — 192,50; »110» 192,50 — 192,50; »111» 192,50 — 192,50; »112» 192,50 — 192,50; »113» 192,50 — 192,50; »114» 192,50 — 192,50; »115» 192,50 — 192,50; »116» 192,50 — 192,50; »117» 192,50 — 192,50; »118» 192,50 — 192,50; »119» 192,50 — 192,50; »120» 192,50 — 192,50; »121» 192,50 — 192,50; »122» 192,50 — 192,50; »123» 192,50 — 192,50; »124» 192,50 — 192,50; »125» 192,50 — 192,50; »126» 192,50 — 192,50; »127» 192,50 — 192,50; »128» 192,50 — 192,50; »129» 192,50 — 192,50; »130» 192,50 — 192,50; »131» 192,50 — 192,50; »132» 192,50 — 192,50; »133» 192,50 — 192,50; »134» 192,50 — 192,50; »135» 192,50 — 192,50; »136» 192,50 — 192,50; »137» 192,50 — 192,50; »138» 192,50 — 192,50; »139» 192,50 — 192,50; »140» 192,50 — 192,50; »141» 192,50 — 192,50; »142» 192,50 — 192,50; »143» 192,50 — 192,50; »144» 192,50 — 192,50; »145» 192,50 — 192,50; »146» 192,50 — 192,50; »147» 192,50 — 192,50; »148» 192,50 — 192,50; »149» 192,50 — 192,50; »150» 192,50 — 192,50; »151» 192,50 — 192,50; »152» 192,50 — 192,50; »153» 192,50 — 192,50; »154» 192,50 — 192,50; »155» 192,50 — 192,50; »156» 192,50 — 192,50; »157» 192,50 — 192,50; »158» 192,50 — 192,50; »159» 192,50 — 192,50; »160» 192,50 — 192,50; »161» 192,50 — 192,50; »162» 192,50 — 192,50; »163» 192,50 — 192,50; »164» 192,50 — 192,50; »165» 192,50 — 192,50; »166» 192,50 — 192,50; »167» 192,50 — 192,50; »168» 192,50 — 192,50; »169» 192,50 — 192,50; »170» 192,50 — 192,50; »171» 192,50 — 192,50; »172» 192,50 — 192,50; »173» 192,50 — 192,50; »174» 192,50 — 192,50; »175» 192,50 — 192,50; »176» 192,50 — 192,50; »177» 192,50 — 192,50; »178» 192,50 — 192,50; »179» 192,50 — 192,50; »180» 192,50 — 192,50; »181» 192,50 — 192,50; »182» 192,50 — 192,50; »183» 192,50 — 192,50; »184» 192,50 — 192,50; »185» 192,50 — 192,50; »186» 192,50 — 192,50; »187» 192,50 — 192,50; »188» 192,50 — 192,50; »189» 192,50 — 192,50; »190» 192,50 — 192,50; »191» 192,50 — 192,50; »192» 192,50 — 192,50; »193» 192,50 — 192,50; »194» 192,50 — 192,50; »195» 192,50 — 192,50; »196» 192,50 — 192,50; »197» 192,50 — 192,50; »198» 192,50 — 192,50; »199» 192,50 — 192,50; »200» 192,50 — 192,50; »201» 192,50 — 192,50; »202» 192,50 — 192,50; »203» 192,50 — 192,50; »204» 192,50 — 192,50; »205» 192,50 — 192,50; »206» 192,50 — 192,50; »207» 192,50 — 192,50; »208» 192,50 — 192,50; »209» 192,50 — 192,50; »210» 192,50 — 192,50; »211» 192,50 — 192,50; »212» 192,50 — 192,50; »213» 192,50 — 192,50; »214» 192,50 — 192,50; »215» 192,50 — 192,50; »216» 192,50 — 192,50; »217» 192,50 — 192,50; »218» 192,50 — 192,50; »219» 192,50 — 192,50; »220» 192,50 — 192,50; »221» 192,50 — 192,50; »222» 192,50 — 192,50; »223» 192,50 — 192,50; »224» 192,50 — 192,50; »225» 192,50 — 192,50; »226» 192,50 — 192,50; »227» 192,50 — 192,50; »228» 192,50 — 192,50; »229» 192,50 — 192,50; »230» 192,50 — 192,50; »231» 192,50 — 192,50; »232» 192,50 — 192,50; »233» 192,50 — 192,50; »234» 192,50 — 192,50; »235» 192,50 — 192,50; »236» 192,50 — 192,50; »237» 192,50 — 192,50; »238» 192,50 — 192,50; »239» 192,50 — 192,50; »240» 192,50 — 192,50; »241» 192,50 — 192,50; »242» 192,50 — 192,50; »243» 192,50 — 192,50; »244» 192,50 — 192,50; »245» 192,50 — 192,50; »246» 192,50 — 192,50; »247» 192,50 — 192,50; »248» 192,50 — 192,50; »249» 192,50 — 192,50; »250» 192,50 — 192,50; »251» 192,50 — 192,50; »252» 192,50 — 192,50; »253» 192,50 — 192,50; »254» 192,50 — 192,50; »255» 192,50 — 192,50; »256» 192,50 — 192,50; »257» 192,50 — 192,50; »258» 192,50 — 192,50; »259» 192,50 — 192,50; »260» 192,50 — 192,50; »261» 192,50 — 192,50; »262» 192,50 — 192,50; »263» 192,50 — 192,50; »264» 192,50 — 192,50; »265» 192,50 — 192,50; »266» 192,50 — 192,50; »267» 192,50 — 192,50; »268» 192,50 — 192,50; »269» 192,50 — 192,50; »270» 192,50 — 192,50; »271» 192,50 — 192,50; »272» 192,50 — 192,50; »273» 192,50 — 192,50; »274» 192,50 — 192,50; »275» 192,50 — 192,50; »276» 192,50 — 192,50; »277» 192,50 — 192,50; »278» 192,50 — 192,50; »279» 192,50 — 192,50; »280» 192,50 — 192,50; »281» 192,50 — 192,50; »282» 192,50 — 192,50; »283» 192,50 — 192,50; »284» 192,50 — 192,50; »285» 192,50 — 192,50; »286» 192,50 — 192,50; »287» 192,50 — 192,50; »288» 192,50 — 192,50; »289» 192,50 — 192,50; »290» 192,50 — 192,50; »291» 192,50 — 192,50; »292» 192,50 — 192,50; »293» 192,50 — 192,50; »294» 192,50 — 192,50; »295» 192,50 — 192,50; »296» 192,50 — 192,50; »297» 192,50 — 192,50; »298» 192,50 — 192,50; »299» 192,50 — 192,50; »300» 192,50 — 192,50; »301» 192,50 — 192,50; »302» 192,50 — 192,50; »303» 192,50 — 192,50; »304» 192,50 — 192,50; »305» 192,50 — 192,50; »306» 192,50 — 192,50; »307» 192,50 — 19

Gostiuvanjsčaki v Slovenskih goricah

»Svojim, stopim, oca ... boga svetega! — Hodite, kakor bi imeli stopo na rudi. Ne bomo za časa pri nevesti, ki nas težko pričakuje, kakor težko čaka svatnja z njo ta naš ženin, ki mu že oči otekajo od gledanja. Stopite! Muzikant Čaplja se je zasmejal, pritisnil ustnik trobente na usta, zagraoil meoujio ostalih goucev in procesija svatov je povpspešna nojo, zakaj do nevestine vasi je bilo še dvajset minut, čas pa je naglo potekal, se skrivaj za bregove ter se rezal zapoznelim svatom, ki so hiteli po bližnjih proti Senjarski.

Prvi so začuli godbo psi. — Zatulili so, se zavrteli, potrgali verige, obleteli parkrat hiše svojih gospodarjev potem pa so se zakadili v smer, od koder so prihajali zvoki poskočne poike. Skakali so na potove, lezu čez prelaze, si opirali leste ter drveli gostuvanjsčakom naproti. Za njimi se je pripodila gruča otrok, ki še niso bili za v soio, razlezla se je v dve skupini, ki sta tekmovali druga z drugo v zjanju in norčijah, potem pa so obstopili gostuvanjsčake ter šli z njimi proti vasi. Psi so tulili, otroci so vreskali, godci so igrali, okajeni gospodarji so privzdigovali noge, zarjane gospodinjne so potresavale janke ter lovile z gibi ramen takt godbe. Nekateri so celo vriskali, divje in iz vsega grla seveda, da je hrumelo čez zasnežena polja, in se je glas vlek daleč na okrog ter se odbijal dol na Kobušaku in rjavskih bregovih.

Oče starejšina je šel prvi za godci, šaljivo je odgovarjal na šale basista Čaplje in se muzal, spremljala ga je starejšinka, za njima pa so šli ostali svatje, razvrščeni po položajih in bogastvu, ki so ga imeli, smejali so se, zbijali norčije in metali grude snega za psi, ki so jih napadali od zadaj. Med razbrzdano veselostjo so prišli do nevestine hiše, tam pa je bilo tiho in mrtvo, kakor bi vse izumrlo, in bi pri hramu ne bilo žive duše že mesec in mesec, le iz dimnika se je kadilo in iz kuhinje se je zdaj pa zdaj začulo rožljanje burkelj. Vratni podboji so bili okrašeni s smrcjem in drugim zelenjem, kakršnega je v zimskem času pač mogoče najti. Vsa vrata so bila zaklenjena, pisani zastori na oknih spuščeni, pes je bil zaprt v hlev, kokoši v kurnik, na svinjakihi pa je bila močna ključavnica, da bi ženini svatje ne mogli napraviti pri hiši kakšne nerodnosti.

Starejšina je prišel molče do vrat, pritisnil na ključko, se obrnil k svatom in skomignil z rameni. Godcem je dal znamenje, naj utihnejo, potem pa je krepko potrkal po vratih. — Vse je ostalo tiho le pes v hlevu se je oglašal in nekdo se je nekje hihital, rahlo in v pest sicer, ali vendar dovolj glasno, da ga je čul oče starejšina. »Hvaljen bodi Jezus Kristus, dobri ljudje!« je zaklical starejšina, potrkal znova po vratih in začel: »V našo vas se je izvedelo, da ta hiša potrebuje mladega vira. Čulo se je, da so pri njej še ljudje, zdaj pa je vse tiho in mrtvo, le za vrati se nekdo reži. Odpri nam, kdo si že, da pokažemo temu našemu ženinu dom, ki ga bo odslej kralj s svojo streho!« Nevestin starejšina je stopil k vratom, zakajšal in rekel: »Dobri ljudje, gotovo ste v zmoti! V tej hiši ne živi poleg mene in moje stare žene nihče, ki bi ga bil vaš mladi ženin vesel, tu pa tudi ne potrebujemo mladih virtov, ker sem se jaz pri moči. Gotovo ste se zmotili v hišni številki. Koliko pa je hišna številka pri hramu, kamor ste namenjeni?«

Svatje pred hišo so se spogledali, starejšina jih je spraševal po hišni številki, ali n hče je ni vedel, nikomur ni padlo v glavo, da bi si jo prisrkel prejšnji dan. Razšli so se okrog hiše ter iskali, kje bi jo našli. Toda nikjer je ni bilo. Na tramu pri vratih se je še videlo mesto, kjer je visela, dokler je niso domači zjutraj sneli, da bi lahko potegnili ženino svate. Godec Čaplja je stopil k sosedu, in ko je obljubil hlapcu desetak, mu je ta izljal številko. Ko jo je oče starejšina povedal, so se vrata odprla, godba je zaigrala, svati so zavriskali, se pomešali med nevestine gostuvanjsčake, ki so prišli iz hiše, ko pa so se dovolj spozdravili, so posedli v gostijski sobi za mize ter se lotili jedi in pitja.

V štibeljcu so oblačili nevesto. Nekoliko je povešala glavo, ko so ji pritrjevali na lasce venec z dolgima koncema, ki sta ji segala daleč dol po hrbtu. Premišljala je, kako čista bi prav za prav morala biti tista, katera bi smela nositi venec po zasluženju. Tudi ona bi ga lahko nosila z mirno vestjo, ko bi ne bilo tega njenega ženina, pa majniških noči z mesecem na nebu, in ognja v žilah. Ta ogenj je tako močan in mameč, da preprija klic greha in človek sklne, da se bo pokoril ko ta ogenj jenja. Brisala si je s pestjo solzne oči ter poslušala nauke stare tete, katera je stala pri vratih, da bi kdo nepoklican ne prišel v štibelje in jo učila:

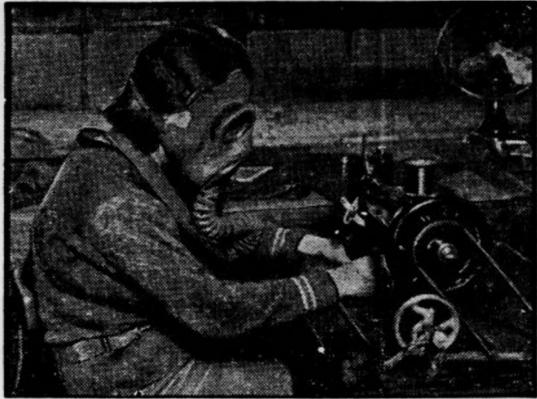
»V čevlje moraš obuti denar ter ga imeti v njih med zdavanjem. S tem boš dosegla, da ne boš nikoli brez denarja. Čez cerkveni prag moraš stopiti prva, ko boš šla od poroke, to ti bo pomagalo, da boš imela v zakonu prvo besedo. Ko boš prišla od poroke, pazi, da mu boš na pragu, — preden bo stopil v hram, — zaglala na prvi petelina. S tem ga zacopraš, da ti je vedno pokoren. In ko boš po poroki prvič prala njegovo srajco, ji moraš zavezati rokav, nato pa obrniti ta rokav skozi srajco. S tem mu zavežeš roke, da te preveč ne pretepa. Malo pretepanja pa je zdravo, veš, in tudi moraš biti nanj pripravljena. Saj se ga privadiš, ko spoznaš, da ni brez haska, zakaj žago spiliti in žensko pretepti je vedno koristno...«

Govorjenje stare tete je prekinil nevestin starejšina, ki je potrkal na vrata in spregovoril:

»Sem so prišli nekaki ljudje, ki iščejo za svojega ženina nevesto, ker pa je v vsem hramu ni, se obračam na vas, tetica, da mi poveste, če je morda v štibeljcu.«

»Da, tu je. Je dejala teta, se nasmehnila in se izmuznila skozi stranska vrata v kamro, kjer je bila skrita stara kuharica, namazana po obrazu s sajami, oblečena v cunje in pripravljena, da jo pokažejo ženinu kot nevesto, ki se je zanj našla v hiši. Peljala jo je pred ženinovo starejšino, ki se je zgrozil in rekel, da je tako starih in grdih nevest na pretek v njihovi vasi. On hoče mlado, naj je še iščejo, gotovo bodo našli. Za kuharico so prignali dekle, za njo pa družico, nato še le pravo nevesto. Poklavbuho se je postavila pred ženina, mu molče segla v roko in ko se je poslovlila od staršev, ter so jo ti pokropili z blagoslovljeno vodo, so se svatje strnili v procesijo, na čelo katere so se

Če verjame, ali pa ne...

V Londonu so si šivilje že nabavile maske proti strupenim plinom in hodijo z njimi na delo

Prav tam so v rabi električne svetilke s klobuki, ki kažejo čas

»Kaj, ti si še tako bedast, da verjameš zmešani tuji uri v gostilni, ne pa svoji v lastnem gospodinjstvu?« (Le Rirec)

Pustni paragrafi v ljubljanskem arhivu

Dosti je še zapisanih v mestnem arhivu znamenitih dogodkov, ki še niso bili objavljeni. Toda prebrčan sem, da bodo marsikoga vrlo zanimali. Ker smo baš v prepustu, gotovo ne bo nezanimivo izvedeti, kako so predmetni preživljali ta veseli čas, odnosno, kako so urejali in omejevali pustni predpisi pustino in prepustno izživljanje.

Ze lani sem v »Jutru« dne 7. februarja pod naslovom »O prepust, ti čas p esnele« nanaizal nekoliko spominov na nekdanje pustne obhote v Ljubljani. Glavna predpustna veselice so se vršile nekod v stavni stanovskem glasu na trgu med kapucinskih samostanom in vicedomsko palačo, kjer imata danes seže kino Matica in Filharmonična družba. Tu je bila nekod juhalnica, v kateri so kavaljerji plenili in objestni tuji aristokrati pojali svoje konje, preserni vitezi pa se borili z meči in sulicami. To podrtijo je stavbenik Lovro Prager temeljito prezidal, a arhitekt in slikar Janez Gail jo je spretno preslikal. Na tem kraju se so v pustnem času ob svitu neštevilnih gorečih sveč prirejale najelezantnejše plesne veselice in maskarade. Za take prike je bil sestavljen leta 1773. poseben plesni in maskaradni red, ki je določal nastopno:

I. Dovoljenje za prireditelje, ki naj bodo v tukajšnji gledališki dvorani, in sicer za maskirane ali tuji nemaskirane udeležence, velja samo za leto. Prepovedane pa so povsod drugje, bodisi v javnih gostinšnih bodisi v zasebnih stanovanjih vsake maskarade. II. Veselice se vrše lahko od nedelje po sv. Treh kraljih do sequegoseme (30. januarja) dvakrat na teden in to od 9 ure zvečer do 3. ure zjutraj, izza 30. januarja pa trikrat na teden od 9. ure zvečer do 5. ure zjutraj. Izsvet je samo 1. februar. Teza dne ne sme biti maskara ne p'osov. Na pustni torek mora prenehati o poli dvanajstih vsako razveseljivanje, tuji večerje. Prestopek je kaznovati s 50 dukati, udeležence pa takoj odvesti v zapor. III. Udeleženci plesnih in maskaradnih vslice plačajo za vstop v zgorajno sobano in gledališko dvorano 1 gid., za samo vstop v zadnjo pa 24 kr., ne gleč na to ali so maskirani ali ne, toda dovoljene so samo dostojne maske. Maske, ki bi telesno obliko popolnoma pokrile ali pr. rug čile, kakor tudi uporabljanje oblek iz italijanskih gledališč se izrecno prepoveduje. Samo ob sebi se sme, da je še manj dovoljeno prhatali maski v duhovniški ali redovniški obleki. Taka maskiranca ni dovoljeno pustiti v dvorano, če se pa vendarle pokaže, se je treba nemudoma odstraniti. IV. Po končni veselici mora vsak udeležence pri izstopu

iz dvorane masko sneti z obraza. V. Prepovedano je nositi sieherno orožje s soboj, tako u elezencem kakor slugam. Dovoljeno tudi ni prestopiti prag veselicega prostora z gorečimi baklami. VI. Prepovedano je hoditi z maskami na obrazu po javnih cestah; voziti se ali dati se nositi po stolonostih se maskirancem ne zabranjuje. Maske na javnih cestah sme policija ta'oj prijeti in jih strogo kaznovati. Dovoljeno pa je iti našemu žencu brez kranke na obrazu ob času, ko so plesne veselice, po ulici na veselični prostor, kakor tudi se v večati. VII. Prepovedane so naposed na maskaradah in drugih knjih brezpoznajo igre za visoke vsote. Izralce kakor tudi tie, ki dovolijo igre v svojih prostoih, odvlede straža takoj v zapor ter jih po posebno strojih predvstih prav obutno kaznuje. Da je pa Ljubljana svoje dni čestici veseljačica, sklepamo iz tega, ker je imela deželna plesnega učitelja Petra Herzca, ki je prošil mesni magistrat, naj mu tudi za tekoče leto 1751, kakor za prejšnje, dovoli, da sme prirediti pustne plesne venčke. Do

volitev je detirana s 7. januarjem navedenega leta.

Dandanes izposojuje ata Danilo proti primerni obškodnini obleke za maskarade in plesne veselice. A leta 1802. je prošil deželni plesni mojster Jožef Fajentz (Vajenc?) ljubljanski magistrat, naj mu dovoli

vzeti v najem sobo ali drug primeren prostor, v katerem bi prodajal ali izposojal različne obleke, toda samo v pustnem času. Mestni magistrat je ustregel njegovji želji, vendar s pripombo, da mora opustiti vse, kar bi žaliho naravni čut.

Alotjiz Potočnik

Izprašajte si vest...

Neki švedski list je pred časom pozval svoje bralce in bralke, naj se izjavijo, kakšne lastnosti cenijo pri drugem spolu. Pršla je grmada odgovorov, med katerimi posnemamo nekatere najzanimnejše.

Neka ženska je odgovorila: »Najslabši izmed vsega je lep moški, ki se zaveda svoje lepote.«

Druga: »Najboljša moška lastnost je energija, najslabša dražest.«

Tretja: »Pri moškem cenim najbolj to, da je pameten, da se z njim lahko pametno pogovorim in da je močan, da lahko nekoga dobro pretrese, kar je včasih tudi potrebno. Najslabša lastnost moža je skopost in radovednost. Ali je na svetu kaj

slabšega od radovednega moža? Pač! Še hušja od radovednosti je domišljavost!«

Cetrta: »Najlepša moška lastnost je moč, žatost, najgrša samoljubnost.«

Peta: »Pri moškem najbolj občudujem močatost, takt in sposobnost, da ženski lahko vilje občutek sigurnosti. Zoperna mi je mehkužna prilagodljivost, ki odkljuje običajno moške s slabim značajem. Če bi bila poročen mož, ne bi z razsipnostjo in mnogim pohajkovanjem uničevala svojim otrokom in ženi življenja.«

Možje so spet odgovorili drugače:

»Če bi bil ženska, ne bi bil žiljan skandalov in ne bi bil skodoželjen. Ne bi čital mnogo, približno enakih in približno enako praznih ljubzenskih romanov. Svojega izvoljenca ne bi smatral od vsega početka za svetnika in junaka. Pogledal bi dejstvom v oči, kakršna so, tudi če niso preveč prijetna. Ne bi bil ogorčen nad slabostni mož, ne bi polagal toliko važnosti na darove. Ženska neposrednost je vredna pohvale, prav tako ženska zunanja discipliniranost.«

Drugi: »Pri ženski cenim najbolj to, da je telesno in duševno dobro razvita, da hoče imeti otroke in da jih lahko ima ter jih zmora pametno vzgajati; dalje, da nima večjih zahtev, nego jim lahko ugoditi mož s svojimi dohodki, da se udeležuje zabav svojega moža in da se z njim veseli. Najgrše ženske lastnosti so: ljubosumnost, sebičnost in nenaklonenost napram otrokom. Tudi je neprijetno, če ženska rada ljubi bolj svojo mater in se nanjo bolj ozira nega na moža...«

Tretji: »Če bi bil ženska, ne bi kadil javno in v navzočnosti moških, ne bi se gledal v zrcalo, ne bi si popravil las in se koketno smehljala, č'm bi zalotil pogled kakšnega moškega na sebi, ne bi si barval las ali obrvi, ne bi preživljal večerov v plesnih dvorana in restavracijah, ne bi sledil vsaki modni muhi, ne bi se dajal poljubovaj moškim, ki bi me prvič spremljali domov, ne bi se vozil z neznanimi moškimi v avtomobilu, ne bi postal takoj ljubosumen, če bi videl svojega zaročenca v družbi kakšnega drugega dekleta.«

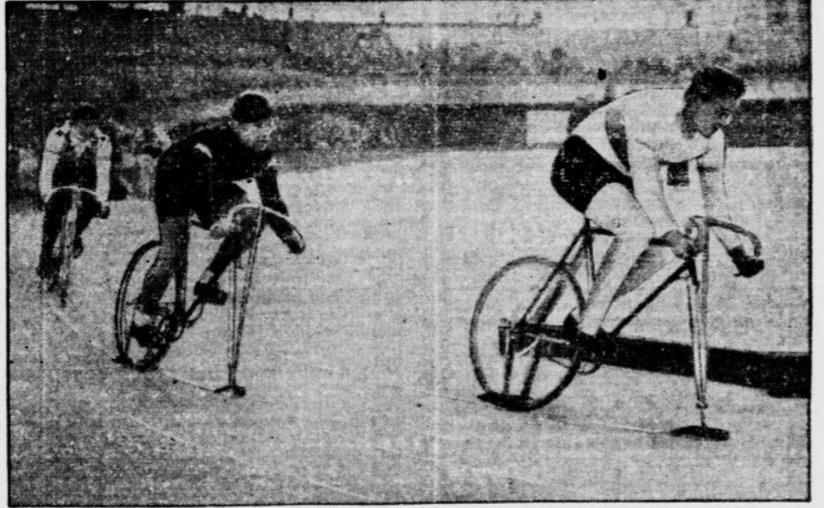
In zdaj naj pogledata vsak in vsaka, v koliko vstrezata tem idealom...

Ta slika nazorno kaže, kako težko prebavljajo Japonci zasedene kitajske dežele...

Na Angleškem stražniki obuvajo revne otroke

V Franciji so priredili dirko s takšnimi kolesi na ledu

postavili godci, p'nhnili v godala ter se jeli pomikati proti cerkvi.

Na trgu pred cerkvijo je bilo polno ljudi. Mladi, stari, gospodarji, zlasti pa gospodinjne prihajajo gledat sieherne poroke, da vidijo, kako se obnaša nevesta kako stoji pred oltarjem zn'cn in kakšne pogace imajo pri hramu. Vsak svat namreč nosi v žepnem robčku par kosov potic, ali belega kruha, ki ga pred cerkvijo deli gledalcem, in čim boljši je kruh, tem manj slabega se čuje o ženinu in nevesti.

Tega jutra je bila poroka petih parov mladih ljudi, ki so se naveličali samevanja in si zaželeli v mrzlih časih tople postelje. Od vseh strani fare so prihajali svatje, vriskali, kričali, godci pa so urezavali tako poskočne komade, da so se vlekla na smeh tudi usta ostalih faranov, ki niso bili med svati.

»Jezus, Jezus, glej, Matilda! Skramica je košata, pa gre z vncem k poroki! In še z zastavo Marijine družbe jo bodo sprejeli. — Šegulova iz Senarske ima prave muzikante. Lodnarjevi pa igrata Cigula in Cik. — Glej, že nesajo zastavo!« In res. Dekleta Marijine družbe so pri-

šla iz cerkve z zastavo, zakaj pridnejše sprejemajo gospod župnik zelo slovesno. One, ki so iz brezverskih hiš, v katerih se košatijo kar tako za brezverske proglašeni listi, prejmejo samo žegen v cerkvi in nihče jim ne govori lep'ih besed, kako naj živijo, da bo bogu dopadljivo in cerkvi koristno. H pridnejšim pridejo gospod celo na gostijo, in o casti, ki je doletela takšno hišo, govorijo ljudje še dolgo potem, zakaj zdaj že to čast malokdo doseže, kakor bi postali skopi z njo.

Skramica, ki so jo sprejeli s častmi za najpridnejša dekleta, je bila že v cerkvi, ko so se prikazali na trgu ostali svatje. Godbe so igrale, svatevčjaki so plesali, da so jim dolgi svileni trak, pritrjeni na rokave in klobuke frfotali po zraku, starejšinji so tresli med deco sladkorčke, gospodinjne pa so si pošepetavale:

»Glej to nevesto iz Smolinc! Želarska je obleko pa ima kakor princinca. Ona je Svč'nc pa bi se lahko malo boljše oblekla, da bi ne izgledalo kakor bi gnala na pašo. Gregorečev ženin se drži poklavhuo, kakor bi se bal poročne noči. Grilov pa se reži. Ta se lahko. Koliko jih ima na vesti!

V Ročici ima dve košati, bogve koliko pa še druge. Kako bo le plačeval, ko pa grunt ni vreden počenega groša! Na nepravilnem mestu leži, sama močvirja so ga. Bo že videla, Liza, kaj bo imela dobrega razen otrok. Zelenkov je nekam potrt, ga vidiš! Pravijo, da ga je smoč obiskala prejšnja dekline in mu zagrozila, da bo pred oltarjem stopila k njemu, odrinila nevesto in povedala pred vso cerkvjo, da je hodil ležat k nji že čez eno leto.

Zdajci pa so zazvonili zvonovi in svatje so se podvzivali v cerkev, kjer je rejeni župnik opravljal poročne obrede. Neveste so plaho in trepetaje izgovarjale svoj da, ženini pa so zategnili nekoliko krepkeje, natknili nevestam prstane na roke in konč je bilo. Ljudstvo, ki se je ves čas poročnih obredov gnetlo v cerkvi, stezalo vratove in se veselilo po stebrih in stonnicah, da bi mu ne ušla najmanjša malenkost se je usulo skozi cerkvena vrata in se postavilo na trau v šnalir, zakaj bilo si je še treba ogledati, kake bodo svatje odhajali. Med gospodinjami se je sprehal godec Čaplja, zatrohil časih kateri pod janke, da je od strahu poskočila in zakričala, ali pa jih je zmerjal in jim pravil: »Zdaj pa le pojdit

dojit, babe, krave že težko čakajo, deca se vam dere v bajtah!«

Svatevčjaki so ponujali znancem jančevke, Cik in Cigula pa sta urezala veselo polko, ali ljudje so se njuni godbi smejali in čakali, ko se oglase pravi, zakaj teh je malokdaj čuti. Zdaj pa pač že presneli časi, da bi človek plačeval prave godce, nekaj pa so igrali na sieherni boljši gostiji.

Še nekaj minut veselja in zabave je bilo pred cerkvijo, potem pa so se svatje razšli. Nekateri so šli v gostilno, drugi so zopet naglo odhiteli v domove novoporočencev, kjer se je pričela gostija s plesom in raznimi norčijami. Po par dni se vladijo gostuvanjsčaki neprespani in opiti po vaseh, hodijo pit v zidanice, kamor jih povabijo premočnejši svatje, in kjer igrajo godci »jutrnice«, plizajo po strehah in po drevju in uganjajo vragol je, da se zidanci trave.

Od raznih strani se čujejo v tem času svatovski vriski človek se pač napije in pozabli na gorje, blizu pa je post, ki bo napravil konec veselju in Slovenske gorice se bodo znova umirile.

Ignaco Koprivco.

Kulturni pregled

Iz češke književnosti

Dve pomembni knjigi

Imed čeških leposlovnih novitet zadnjega časa je vreden posebne pozornosti roman Josefa Knapa »Puzsta« (knjižnica Hlasy země, Praha 1937, 224 str., nakladatelj »Novina«). Pisec soli med vodilne pisatelje iste smeri v sodobnem češkem slovitstvu, ki so je idejno izpopolnili in opolnili slobodna socialna gibanja, da je začela nasproti tematični proletarskega življenja in mestne civilizacije uveljavljati socialno, moralno in življenjsko problematiko vasi in kmeta kot vzorno vira narodove sile in obnove. Ideologija teh »ruralistov« je prikazana v zborniku »Z obrazom proti vasi«, ki je izšel pred dvema letoma v Pragi. Josef Knap je poleg pesnika Jana Čarka in Fr. Křelina najmočnejša pisateljstva osebnost v tej slovenski struji, ki predstavlja elito češke agrarne stranke, kakorkoli je nje zveza s stranko bolj vnanja kakor notranja nuja.

Josef Knap ima za seboj že precejšnje literarno delo. Njegov roman »Trta na zidu« je dosegel že pet izdaj, romani »Možje in gore«, »Visoko pomladnje nebo«, in »Tujec« pa razumevajo tri izdaje. Je to sicer samo bibliografski dokaz pisateljevega uspeha pri občinstvu, vendar lahko takoj dostavimo, da ta popularnost ni bila odkupljena s ceninami kompromisov. Knap ni samo zabaven pripovednik ali epični poročevalec, marveč je vesten, poslanstvu ustvarjalno poezije predani oblikovalec epične snovi in forme, torej pisatelj visokega duhovnega rodu.

Roman »Puzsta« je njegova najuspešnejša epična skladba. Je to spis baladnega kova, zveže spisana in trdno zlita pesnitev o zemlji in ljudeh, ki jo obdelujejo, da bi izpolnili svoje in njeno večno poslanstvo. Knapovo »Puzsto« prevaja pionirski duh kakor postavo, Johana Bojerja »Izselence«. Deviška tla, na katerih se odigrava usoda Knapovih kmetov, pa niso zelene ameriške preje, marveč blatne ravni Podkarpatske Rusije na meji Mežiškega, s daljino silueta Karpatov na ozorju. Na to stopno ravnino, ki je prej ležala zanemarjena v svojem blatu, vrže povojna agrarna reforma naselence. Motiv, ki nas spominja »Težakova Miška Kranjca«. Toda ljudje iz Knapove »Puzste« predstavljajo etnografsko kaj različno zmes: Stará Boutrád je miniaturna podoba ljudstev, ki se prelivajo na podkarpatskem prostoru: Čehoslovaki, Rusini, Madžari, Žide, cizani — koliko raznih življenjskih stilov, kakšen vrtnec usodi!

Josef Knap je s finim epičnim žutom in z vidovitim pozlačenim lirika osvetlil to srečanje usod in prikazal z umetniško izletinami podobnih nastankov slobodno vasi, oblikovanje novih kmečkih selišč, prvi razvoj vaškega kolektiva, ko se tolikaj različni ljudje z vseh koncev dežele prilagajajo drug drugemu in ustvarjajo svoje vaško občestvo. Njihov žilavi boj za mastno in vlažno zemljo, boj z okoljem in boleznimi, usoda učiteljev med njimi, poskušaj, da z organiziranim prizadevanjem premagajo naravo in svoje primitivno stanje, vse to je Knap orisal s prebršljivostjo, ki si sama izboljšuje priznanje. Temu svetlu je zoperstavil kot kontrast mučakove in ubožstva, gostilne in bare ter postavil med oboje svetova lik cizanka, pozneje pesalke Eziha, ki so si v nastaločem selišču vzeli ime Puzsta. Ta ženska raste iz zrolbe kot nekako posejbljenosti ti-

steja temnega, fantastičnega tona, na katerem sloni Knapova težka, zemeljna balada. V lepi in dobro izbrani seriji knjig »Glasovi zemlje« (urednik dr. J. V. Seilák) je Knapova »Puzsta« delo nesporne umetniške cene.

Imed izvirnih čeških knjig nove literarne življenja bi dal prvo mesto knjigi Otokarja Fischerja »Slovo a svět« (Fr. Borový, Praha, 350 str.). Profesor germanistike na Karlovi univerzi, Hilaryev naslednik in dramatičar, pesnik, kritik in prevajalec je prejšnji češki zbirki »Beseda in duh« pridružil novi izbor, čigar naslov »Beseda in svet« tudi po tej poti izpričuje snovno sodnost obeh knjig. Prof. dr. Otokar Fischer je znamenitost široke erudicije, izredno subtilen pesnik in tenkočuten poznavalec češke besede. Če je v naslovu obeh njegovih najvažnejših čeških zbirk poudarjena beseda, tedaj to ni samo naključje, marveč izraz nečesa programatskega. Beseda je tu več kakor zgolj jezikovna enotica: beseda je lupina duha, ki se v nji sprošča in ki iz nje poganja svojo tvorno silo. Zlasti v zbirki »Beseda in duh« je O. Fischer pokazal na besednih problemih in pred besednimi pojavi svoje obsežno literarno-kritično estetsko, filozofsko in psihološko znanje, ki je pri njem povsod kakor podpluto z umetniško intuicijo.

V svoji novi češki zbirki razlublja Fischer na primeru Máche in Erbena idejno vsebino češke romantike. Nadaljnji esej obravnava takisto »ideografsko« Prásmenovega kritika Čelakovega kot učena klasika. Nadaljnji dve študiji sta odmev Goethejeve stoletnice smrti: »Goethe in Čehi« dobiva tem večjo aktualnost, čim bolj se zopet zastruje tisoletna drama češko-nemškega trenja v osrčju Evrope. Obsedna študija o Eckermannu pa je po svoji zajetnosti in vzorni zaokroženosti eden najlepših prispevkov k češkemu goetheizmu. Studiji o valentovstvu odpirata skozn problematiko Mickiewiczove znanje pesnitve širok pogled v slovenske politične ideologije, ma tem ko nadaljnja esej obravnava obojni kompleks »Gledališče in svet«. Jezikovno-kulturni problemom, prav za prav pojavu napredno jezikovne čepitve v času, ko civilizacijska sila k izenačenju in ustvarjanju večjih jezikovnih ednic, sta posvečena dva daljša potpisna sestavka: »Iz dovozišne Belgije in »Bretonski zapiski«. Iz slednjih dobivamo značilna pričevanja, kako se starji britanski jezik ne le drži ob močnem deblu francoskega, marveč celo nagonja mladice in začne nasti v literaturo. Med posebno zanimivimi esejji v tej Fischerovi knjizi štejem daljšo primerjavo med Heinejem in Villonem, študijo o silnih težkah nemirnega pesnika »Buch der Lieder« in srednjeveškega pesnika — vagabunda, — Cithlus »Mysteria« se bavi s titanzinom z Goethejevim »Montserattom« in z Goethejevim odnosom do materinega »Egussta«. Zadnji ciklus eseev obravnava probleme prevajalstva: tu je med drugim Fischerjevo znamenito predavanje na Sorboni »Od prakse do teorije«, ki postavlja izvorno in na moč zanimivo teorijo prevajalstva, o kateri bo pisec teh vrstic še razpravjal na drugem mestu. Skratka: Fischerjeva esejna zbirka »Beseda in svet« je ena tistih novih čeških knjig, ki izpričujejo evropsko visoko češke esejistike.

igralka Ljubinka Bobičeva. Igro vprisrose djaki konservatorija ob sodelovanju nekaterih igralcev. Režija je v rokah bivše članice beogradskega gledališča Jolande Ganić-Gjurčić. Pred predstavo bo govoril docent dr. J. Heidenreich.

Benedetto Croce v »Srbohrvatskem prevodu«. V Splitu (založba Kadmos) je izšla v prevodu Vladana Desimca knjiga znanega esteta, filozofa in zgodovinarja Benedetto Croceja »Eseji iz estetike«.

Iz pedagoške literature. Pri Kohnu v Beogradu je izšel prevod znamenitega dela W. Sterna »Psihologija ranog detinstva do navršitja šeste godine«.

Karla Novoga »Atentat« v »Srbohrvatskem prevodu«. Naš sodelavec, znan dopisnik beogradske »Pravde« v Ljubljani g. Milan M. Rakočević prevaža v srbohrvatsko romane češkega pisatelja Karla Novoga »Atentat«, čigar dejanje se odigrava v Sarajevu. G. Rakočević je te dni prišel v »Pravdo« interview s češkim pesnikom Josefom Horo — odmev pesnikovega nedavnega bivanja v Ljubljani.

»Češko-slovensko - jhioslovanška revue« (Praga) je pravkar nastopila osmi letnik. Na uvodnem mestu prinaša besedilo govora, ki ga je imel o svojem predniku dr. Karlu Baxi primator dr. Peter Zenkl. Dr. O. Berkopec priobčuje daljši članek »Oton Zupandić šestdesetletnik«, in seznanja v njem češke čitatelje z življenjem in

delom vodnega slovenskega pesnika. Tudi pisec j izbral najznačilnejše jugoslovenske glasove o smrti predsednika T. G. Masaryka. V rubrici »Dogodki« je kronika naše vzajemnosti s Čechoslovakiem. Med drugim se prof. dr. Páta spominja pokojnega Fr. Mičoha kot prijatelja in sodelavca pri naših vzajemnostnih prizadevanjih, Oton Berkopec poroča o obisku Jos. Hore in Karla Novoga v Ljubljani in Mariboru, R. Hrovatin pa o desetletnici Akademike pavskega zbora v Ljubljani. V rubrici Jugoslov. literarne novosti poroča njen prizadevni urednik dr. O. Berkopec o zborniku Razstava slovenskega novinarstva v Ljubljani, o posebnem odtisu Borkove v Ljublj. Zvonu: izšla študije o F. X. Salda, o nekaterih hrvatskih in srbskih knjigah in revijah, o »Ljublj. Zvonu« itd. številko zaključujejo gospodarska in turistična rubrika ter društvena poročila o delovanju posameznih lig. V prilogi so štiri strani »Slovenskega Jadrana«, s članki in informativnimi vestmi. Čechoslov. jhioslov. revue ureja Antonin Beringer ob sodelovanju Josefa Pavlička in dr. Otta Berkopca. Prva številka novega letnika kaže, da bo revija ohranila prejšnjo redakcijsko tehniko, ki se je izkazala za najprimernejšo in je bila potemtakem zadnja številka sedanje letnika izjema. Revijo priporočamo pozornosti vseh, ki jih zanima vprašanja jugoslov.-češko-vzajemnosti.

vič. Velik napredek je pokazal slavist Kovač, ki obeta postati eden izmed naših mušketirjev. Za njim ne zaostaja dosti Šarič. Slovenci smo letos številne zastopali. Povdariti je treba uspehe Šivca, Smerduja ter mladega Blankeja (Rapid, Maribor). Člani ISSK Maribora Albaneže, Dermovšek, Tomčić so napredovali za nekaj mest.

Dame: 1.) Kovač 2.—3. Florian in Gošta 4. Jovanović 5. Pupič. Slovenci smo z odrejenimi mesti kar lahko zadovoljni ...

Razpis

tekmojanja v boku za prvenstvo dravske banovine

SK Trbovlje priredi tekmojanje v boku za prvenstvo Dravske banovine.

Tekmojanje je odobreno in pod nadzorstvom JBŠ iz Zagreba, in sicer v vseh kategorijah t. j. od muhe do težke kategorije. Pravico nastopa imajo vsi verificirani boksači amaterji, člani klubov iz Dravske banovine. Tekmojanje bo v nedeljo, dne 6. marca ob 10. v dvorani Sokolskega doma v Trbovljah. Tehtanje bo od 9. do pol 10. v garderobi Sokolskega doma v Trbovljah. Po končanem tehtanju ne bo pripuščeno k tekmoivanju noben boksač. Startarina za boksača znaša 10 Din in se vplača pri tehtanju. Vpravljeni v kategoriji prejmejo diplome. Prijava je treba poslati na naslov SK Trbovlje, Trbovlje 1. Pozneje doše prijave se ne bodo upoštevale. V prijavi je treba navesti kategorijo, v kateri bo boksač nastopil. Če bi se pri tehtanju izkazale nesrečnice navedbe, se smatra, da je boksač izgubil borbo.

Boksači potujejo na svoje odn. klubove stroške.

Medklubška tekma v stalomu na Smohorju. Zimskosportna sekcija SK Laškega je priredila v nedeljo 20. t. m. medklubško tekmo v stalomu na Smohorju nad Laškimi. Proga je merila 700 m z visinsko razliko 180 m. Startalo je 15 tekmovalcev, in sicer člani SPD Celje, SMK Celje, SK Olimpa in SK Laškega. Doseženi so bili rezultati: 1. Fric Jelen (Sm. kl. Celje) 2:39.1; 2. Mirko Mirkov (SPD Celje) 2:46; 3. Zvonko Mestrov (SPD Celje) 2:50; 4. Stanko Kačič (SK Laško) 3:17.2; 5. Panto Mitrovič (Olimp) 3:20.1; 6. Stanko Šipek (SK Laško) 3:26.2; 7. Drago Zadravec (SK Laško) 3:26.8; 8. Karlo Fliač (Sm. kl. Celje) 3:46.1; 9. Ivan Stavbe (Olimp) 4:35.2; 10. Mirko Polutnik (Olimp) 4:42.2. Izven konkurence je tekmoval junior Fricko Dvoršek (SPD Celje) in dosegel čas 2:44.3 ter kot poseznik tudi najboljši čas dneva. SK Laško izreka zahvalo vsem, ki so kakorkoli pripomogli, da je ta njegova prva prireditel tako lepo uspela.

Občni zbor SK Amaterja v Trbovljah. SK Amater obvešča članstvo da bo v nedeljo 6. marca t. l. ob 16. redni letni občni zbor z običajnim dnevnim redom. V slučaju nesklepnosti bo občni zbor pol ure pozneje. Člasto naj poravnava obveznosti, na občni zbor pa se razena njega vabijo tudi simpatizerji in prijatelji kluba.

Službeno iz LNP. Drevi ob 19. seja p. o. — Ob 20. seja u. o.

JZSS (službeno). Seja tehničnega odbora bo drevi ob 18. v savezni pisarni. SK Ilirija (smučarska sekcija). Drevi ob 19.30 seja v kavarni »Evropia«.

Iz Ptuja

Podmladek Rdečega križa na dr. real. gimnaziji v Ptuju priredi v petek 4. t. m. ob 20. v mestnem gledališču Zupančičev večer. Razne recitacije in pesveke točke. Vstopnice se dobe v glavni tobačni zalogi. Cisti dobiček prireditve je namenjen revnim dijakom ptujske gimnazije.

Zvočni kino Ptuj prodaja v sredo in četrtek, obkraj ob 20. film »Hi samurajac«, za dodatek pa Paramountov žurnal.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Torek, 1. marca: ob 16. Zadruga nad zadrugo. Premiera. Premierski abonma.

Sreda, 2.: Zaprti.

Četrtek, 3.: Beraška opera. Red B.

Petek, 4.: ob 15. Veronika Deseniška. Dijaška predstava. Globoko znizane cene.

Premiera veseloigre »Zadruga nad zadrugo« to danes popoldne ob 16. v ljubljanski drami za premierski abonma. Največji vlogi v tem delu ima g. Cesar, ki nastopi zopet enkrat v izredno šaljivi vlogi, ki jih mojstrsko podaja. Vseko delo ž njim v glavni vlogi te vrste, ima že vnaprej zagotovljen uspeh. Dejanje sloni na raznih zadržkih in preha-ja iz ene komične v drugo še bolj komično situacijo. Poleg g. Cesarja nastopijo gg. Polonca Juvanova, Gabrijelečeva, Nablocka, Boltarjeva, Levjarjeva, Potokar, Drenovec, Sever in Presetnik. Če bi kdo od premierskih abonentov ne imel danes popoldne časa za to predstavo, prosimo, da javi po dopisnici upravi in dobi potem posebno vstopnico za naslednje predstavo.

Produkcija pesne šole gdne. Mete Vidmarje bo v dramskem gledališču v petek pod naslovom »Plesna kretinaj«. Klavirsko spremljevanje posameznih točk sproveda bo oskrbel g. prof. Pavel Šivic, ki je za tri esmostojne kreacije napravil tudi godbo. Večer je izven abonmaja. Prodaja vstopnic pri dnevnih blagajni in operi.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Torek, 1. marca: ob 20. Pri belem konjičku. Izven. Znizane cene.

Sreda, 2.: Evgenij Onegin. Red Sreda.

Četrtek, 3.: Prodana nevesta. Gostuje Josip Krizaj. Red Četrtek.

Petek, 4.: Zaprti.

V eni najboljših repertoarnih operet »Pri belem konjičku« nastopijo: gg. Poličeva, Zupan, Sancin in Peček. V vlogi Inkognita nastopi koncert IM. dejanja sam gospod Duša. Za izvestno in prijetno zabavo je v tem delu dovolj skrbjeno.

Prihajna premiera v operi bo 8. marca pod taktiko kapelnika Neffata in v režiji prof. Seta Dvorakova opera »Jakobine«. Premiera bo v počastitev gostov, ki se udeležijo otvoritve slikarske razstave Male antane.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Torek, 1. marca: ob 15. Nevesta iz Amerike. Pustna mladinska predstava. Ob 20. Noč v Kairu. Znizane cene.

Sreda, 2.: Zaprti.

Četrtek, 3.: Firma. Premiera.

Petek, 4.: Zaprti.

Sobota, 5.: Trabudur. Red B.

SPORT

Okoli 300 skokov na treh skalalnicah

še nekatere podrobnosti z mladinskega smučarskega doma v Planici

Ogromno je bilo tehnično delo, ki so ga imeli prireditelji SK Ilirije z organiziranjem mladinskega smučarskega dneva preteklo soboto in nedeljo v Planici. Preveč bi bilo tmen in števil, če bi hoteli o vsakem okolju 150 udeležencev — ali vsaj o onih najboljših — zabeležiti vsaj površne podatke iz te konkurence. Saj je prihletla na start vsa naša nadebuna smučarska mladina iz vsega gornjesavskega kota, prišli so številni iz Jesenic in iz Bohinja ter seveda tudi nekateri iz Ljubljane. Od najmlajših, ki so se komaj še ogreli v solskih kloveh, pa do krepkih fantov juniorjev, 18 ali 19 let starih, ki bodo zdaj, zdaj stopili v redke vrste najboljših za klasično kombinacijo.

O tekih, ki so bili v soboto, je treba naknadno zabeležiti še, da so bili tekmovalci razdeljeni v pet kategorij, in sicer v mladino letnika 1925 in mlajšo, mladino 1. 1923 in 1924, naraščaj 1. 1921 in 1922 ter v juniorje in seniore. Ker je moral sodniški zbor pozneje izvesti nekaj popravkov — tega drobiža je bilo namreč toliko raznih letnikov, da so se izmuznili nekateri starejši med mlajše — objavljamo imena prvih treh plasiranih še enkrat: med mladino 1925 in mlajšo na 3.7 km: 1. Brun Berti (Bratstvo), 2. Makovec Jože (Ilirija), 3. Zima Srečko (Dovje M.); med mladino 1923/24 na 3.7 km: 1. Polda Janez (Dovje M.), 2. Znidar Anton (Bohinj), 3. Mertelj Boris (Dovje M.); med naraščajem 1921/22 na 5.8 km: 1. Ozvald Lojze, 2. Kajzar Franc (oba Ilirija), 3. Stana Roman (Bratstvo). Juniorske in seniorske rezultate je objavilo že nedeljsko »Jutro«.

Se več navkušena in veselja kakor za teke, pa je ta smučarska mladina pokazala

za skoke, ki jih je na treh skalalnicah v dveh prireditvah izvedla skoraj 250 z nezamnim odstotkom padcev in večinoma v formi, ki obeta v dogledni bodočnosti novo dobro skalnalno generacijo. Treba jih je bilo videti te bodoče klančnike, Novšake in Priboške, kako podrobno so pretresali vrstni red sotekmovalcev in kako strokovnjaško so si pripravljali smuči, da bi res pokazali največ in v tej hudi konkurenci zasedli mesta, za katerega so bila namenjena lepa darila in s katerimi jim bo pot odprta

Motoskijöring v Bohinju

Ob idealnem vremenu je bil preteklo nedeljo prvič v Bohinju motoskijöring, ki ga je priredilo Tujsko prometno društvo v Bohinju s poljetno go. Jerajevo na čelu. Lastnino hotela Bellevue. Startali so amio Hermezani, ki so prišli v častnem številu spričo velikega snega v Bohinju. Bohinjsko organizirani prireditel brezhibno. Proti pričakovanju so številno zasedli brezove ob Bohinjskem jezeru. Vozači so takoj v početu dosegli rekordno brzino: domačinov smučarjev se je zvrlo izredno lepo število. Slo je za novost v tem kraju. Proga je merila 4 km; žal so smučarji — domaćini zaradi prekratkega treninga in brzine motokistov imeli pretežno nologo in so med vožnjo, zlasti na ovinku pri brzini tudi prelo 100 km. odgovorili.

Doseženi so bili sledeči rezultati: Sportni motorji do 250 cm: Dušan Breznik 2:34; turni motorji do 500 cm: Zaje Jože 2:34; motorji s prikolico: Zelen Franc 3:39.

V nekaj vrstah

Ob navzočnosti 80.000 gledalcev so bile v neležjo

V LAHTJU

v okviru tekmojanja za svetovno smučarsko prvenstvo skakalne tekme. Med tem ko so Finci in severnjaki sploh pri teku na 18 km igrali zelo pomembno vlogo in zasedli dobrih 30 mest pred Srednjeevropeci, so bili pri skakalnih tekmah mnogo slabši. Zmagovalec je sicer postal severnjak, in sicer Norvežan Asbjörn Rund, toda samo z nezamnim naskokom pred Poljakom Stefanom Marsuzarszem in je že četrto mesto zopet zasedel Srednjeevropec, namreč Avstrijec Josip Bradl, ki je znan tudi po svojem najdaljšem 101 m skoku iz Planice. Zmagovalec Asbjörn Rund je najmlajši član slavne skakalne rodbine Rundov in je v krasnem stilu dosegel daljave 63.5 in 64 m, ki so jih štirje slabše plasirani tekmovalci sicer prekosili, toda Asbjörn je dobil najboljšo oceno za svojo naravnost idealno držo. Bradl je skočil 65 v 65 in pol m. Podrobni rezultati so bili: V skokih samotojno: Asbjörn Rund (Norveška) 226.4, 2. Stefan Marsuzarsz (Poljska) 226.1, 3. Myrria (Norveška) 225.0, 4. Josip Bradl (Avstrija) 221.4, 5. Reidar Andersen (Norveška). Za kombinacijo: 1. Hoffshakken (Norveška) 2.

Westberg (Svedska), 3. Vinjarengen (Norveška).

Prihajno neteljo se bodo začele tekme za ligaško prvenstvo, in sicer bodo igrali: v Beogradu Jedinstvo in Gradjanski ter BSK in Hajduk, v Sarajevu Jugoslavija in Slavija, v Zagrebu Bask in Hašk, v Ljubljani pa Concordia in Ljubljana. Kakor znano, je iz jesenskega prvenstva ostal na čelu tabele zagrebški Hašk, Ljubljana pa je na predzadnjem mestu pred Concordio.

Z odlokom ministra za telesno vzgojo dr. Vjekoslava Miletića se sprejmejo v tečaj za izurjenje smučarskih trenerjev, ki bo na Triglavu od 7. do 27. marca tile kandidati: Mirko Dovžan, Zaro Vesnovar, Slavko Polubovšek, Riko Ankele, Zigrif Stranek, Alojz Zvan, Slavko Urbar, Vladimir Antonov, Emil Znidar, Marjan Masterl, Rudolf Stopar, Franc Herleta, Gusti Jakopič, Vili Legat, Gjuro Samaržič, Stanko Zadnikar, Gustav Pinto, Velimir Sepesi, Bojan Salamun, Davorin Zvan, Dragotin Glišč, Stefan Krstić, Stevan Nušić. Za učitelja je anezirjan avstrijski zvezni trener Gustav Mayer.

Teniški vrstni red za l. 1937

Te dni je izšla v Zagrebu uradna »rang-lista« za preteklo sezono. V njej zavzemata odlični mesti člana ljubljanske Ilirije Šivic in Smerdu. Tretji Ilirijan Banko bi bil gotovo odbrzal svoje lanišjo 15. mesto, če ne bi bila tega preprečila dolgotrajna bolezen. Sodeloval je na državnem prvenstvu, to pa je premalno, kajti (tako se glasi pripomba v »rang-listi«) v vrstni red so uvrščeni le oni igralci, ki so sodelovali najmanj na treh po I. T. S. odobrenih turnirjih.

Letvica sama je taka:

A. Kategorija gospodje: 1.) Punčec 2.) Pallada 3.—4. Kukuljević F. in Mitić 5. Radovanović 6.—8. Friedrich, Konjović in Kukuljević 9.) Ristić 10.) Kovač. Zaradi pomanjkanja rezultatov nista bila upoštevana Mayer in Bojović. B. Kategorija gospodje: 1.) Mogin 2.) Šivic 3.) Würth 4.) Kumanudi 5.) Šarić 6.) Berta 7.) Bošković 8.) Smerdu 9.) Nedeljković 10.) Marković 11.) Mešiček 12.) Mlojković 13.) Valušnj 14.) Dukić 15.) Blanke 16.) Stanković 17.) Albaneže 18.) Dermovšek 19.) Tomčić 20.) Vladisavljević

Zapiski

Dr. JOZE GLONAR. DODATEK K »SLOVENSKIM NARODNIM PESMIM I«

Kot posebni odtis iz »Etnologa X—XI«, ki izide v obliki jubilejnega zbornika ob 60 letnici svojega izdajatelja in urednika, bivšega ministra dr. N. Župančiča, je izšel navedeni prispevek dr. J. Glonarja. Kintinualor Streklejeve zbirke »Slovenske narodne pesmi« objavlja tu iz Streklejeve rokopisne zbirke 15 narodnih pesmi, izpolnjenih z novim ljubljanskim motivom. Te pesmi bi imele iziti v prvem delu Streklejeve zbirke, a so bile na predlog Fr. Lampeta, ki je skupaj z Wiesnhalerjem in Pleteršnikom ocenjeval Streklejev rokopis, izločene zaradi »pohujšilive vsebine«.

»Pohujšilivost« teh proizvodov ljudske domišljije in pesniške tvornosti ni tako, da bi se lahko dandanes ob nji spodkicali; etnološki in psihološki pa ugetnega najti v njih marsikakšno značilno drobtino. V prvem ciklu teh pesmi je stari motiv incesta (ljubezni med bratom in sestro), ki se v vseh primerih končuje tragično, tako da imajo pesmi izrazilo žalostni »spodnji ton«. Motiv nezakonske matere imajo izpolnjen v dveh pesmih (gorenjski in koroški), ki obe izpovedujeta najtragičnejši pojav v usodi nezakonske matere: detomor. Imed ostalih pesmi navajamo motiv »Menihaj«, ki se tudi tiče prepovedane ljubezni in pa štiri variante motiva o študentu, ki se mu kruha mašuje njegova ljubezen z mladimi gospe-mi, zlasti še z »rihtarco«. Tudi te »pohujšilive« pesmi bolj pričujejo o slovenski »volji do tragičnega«, kakor pa o veselosti in ne-skrbnosti. Skoraj vsi grehi se plačujejo s smrtjo, za vseni motivi leži zavest odgovornosti: so torej to res »pohujšilive« pesmi? —

Debut gđc. Kocjančičeva. V Verdijevi operi »Ples v maskah« je debutirala gđc. Kocjančičeva, učenka ge Kostrenčičeva in absolutnika glasbene akademije v Zagrebu. Čeprav so poročila iz Zagreba, da se je pevka tam kot Amelija dobro uveljavila, avtentična, da je vloga vendar za začetnico neprikladna. Zahveta popolnega obvladavanja glasu in povrhu še bogato skaklo dinamičnih stopenj v višini. Gđc. Kocjančičeva sicer razpolaga s plemenitim glasom, ki mu ni tako svojstvena mladostna svežost in probojnost, kakor pa z izoblanost in otesanost. Zakaj ga pevka pri ljubljanski predstavi ni mogla v višini uveljaviti in ali mu je dovoljna dinamika glede na jakost in probojnost tona sploh lastna, tega po enkratnem gostovanju ni mogoče presoditi. Trenutna razburjenost in indispozicija po navadi nista zadosten povod, ki bi pevki; trajno onemogočali naraščanje tona v višini in mestoma nastave, še celo, kadar glas zveni čisto Zato nam bo morda zopetno gostovanje prikazalo pevko v pravi luči. V začetku četrte slike je pokazala vsakekar sposobnost, ki bi dale naslutiti tako prijetno presenečenje. Tudi muzikalnosti pevki ni odrekati. Predstava je bila kjub odličnemu gostu

Jackson Gregory: Juana Castanares Roman

»Oh!« je rekel March. Mahoma se je zleknil v sedlu, se obrnil in po vrsti obletel tovariše z očmi. »Nič dosti ne manjka, da nastane požar. Vzbuhi dinamita je šala v primeri s sitnostmi, ki nas čakajo. Da bi se razgrete glave nekoliko ohladile, bi potrebovali šerifa s celim štabom pomočnikov. A ne šele jutri, ampak takoj!«

Big Moments March je imel enega svojih velikih trenutkov njegove besede so kratko in jasno padle med množico, in vsak je čutil, da pomenijo povelje. Suihi cowboy je izpregovoril namesto tovarišev.

»To ste vi, mister March! Naša podpora vam je zagotovljena.«

Ostali, ki so videli, da prihaja Blondino s svojo tolpo, in so bili videli tudi obraza starcev in izraz Hawkovih oči, so se takoj postavili na stran reda in zakona in so v glas pritrdili.

»All right,« je rekel March. »Budd«, se je obrnil h cowboyu, »ti so moj pribojnik. Pazi na ta dva stara vročglavca in na našega novega prijatelja in se kaj pomeni z njimi.«

To reki je izpodpodel konja ter odjahal Blondinu naproti.

Kje je Dan? »Vi ste Blondino?« je vprašal March. Može, ki jih je bil zadržal s svojim prihodom, so ga obkolili. Njihovi upehani konji so se preradi obstali. Marcheve oči, ki so bile zaporedoma obletele vse obraze, ne da bi našle med njimi le enega znanega, so se spet uprle v vodjo, ki ga je bil ogovoril.

Blondino je pričel s smehljajem in končal z glasnim smehom.

»Zal mi je, da vas moram razočarati, companero,« je rekel, »a Blondino nisem.«

Tom March je nagrbantil obrvi; zdelo se mu je, da vidi v vseh obrazih na okrog porogljivo muhanje. Blondino se je spet zasmeljal, pokazal močne, bele zobe in dodal:

»Po naključju, amigo, sta si imeni zelo podobni. A moje ime je samo Blondin, Blond-i-n. Svetli zobje so se mu bliskali, ko je skušal pokazati izgovor. »Kolikor vem, živi južno od meje, v Mehiki, razpiti grlozrec, ki ima slučajno vzdevek Blondino. Vendar nisva v nikakem sorodstvu.«

Ako laže, je pomislil March, tedaj laže izvrstno Nu, konec koncev ni nič tako nenavadnega, da sreča lažnivca, ki je mojster v svoji umetnosti.

»Vprašaj vas namreč zato,« je dejal, »ker eden izmed mojih ljudi odunkaje trdi, da ste Blondino.«

Tedaj se mu meša, ali je pa lažnivec, je osorno rekel Blondino, ne da bi bil videti le količkaj vznejovaljen. »Nedaleč odtod, v bashfordski okolici, me dobro poznajo: Jake Blondin, lastnik Long Valley Rancha. Ti, ki me spremljajo, me vsi poznajo, nekateri so uslužbenci na mojem ranču.

In ker sva že ubrala struno, ki se mi zdi v svojednu in vsem dostopni deželi nekam nova, kdo vruga, ste pa vi prav za prav.«

»March, Tom March.«

Blondino je dvignil previdaste obrvi.

»Bih Moments, a? Lastnik rudnikov? Well, tedaj utegne biti vendarle res, da so tu neke odkrili imenitno zlato žilo. Zdaj vas samo še vprašam, kdo trdi, da sem Blondino, da morem zajahati k njemu in ga vprašati, ali je norec ali lažnik?«

»Hawk mu je ime,« je rekel March.

Blondino se je delal, kakor da bi pazljivo ogledoval krdece na gozdni jasi. Nato je vidno presenečen vzkliknil:

»Tisti dolgi s puško preko rame? Hawk?« Spet je buhnil v smeh. »Veste, kdo je to, March?«

»Poznam ga samo po imenu, ki mi ga je povedal.«

»Mnogo imen ima. Ste morda kdaj kaj slišali o kapitanu Colorado? El Gabilan mu pravijo tam doli v Mehiki! Tlesnil se je po stegnu. »To vam je čeden človek! Prejte ste bili razočarani, ker niste spoznali v meni pravega mehiškega razbojnika, jelite? In ste bili ves čas v Gabilanovi družbi!«

March je prepadeno pogledal, Blondino se je veselo zarežal.

»Odkod poznate Hawka ali kapitana Colorado ali kakor mu že pravijo?« je mahoma vprašal March.

»Čujte, prijatelj,« je rekel March še dobrodušno, a že z nekim mrzlim bliskom v očeh, »ker imam navado, da se brigam samo za svoje lastne

zadeve, terjam od drugih ljudi isto. Morebiti vam je ta navada znana?«

»Zelo dobra navada je, in reči moram, da se ji vobče uklanjam.« March je izprevidel, da ima opravka s prostim in neudvisnim človekom, ki je sam vodja svojih tovarišev in noče pred nikomer upogibati tilnika. Saj je bil vprašal res dosti več, nego je bilo to običajno med tujci.

»Torej se je vsekako zgodilo kaj nenavadnega?« je podrezal Blondino. »Ne samo to, da so našli zlato žilo?«

»Da.«

Blondino si je porinil klobuk v zatilnik in si dozvedno zamišljen pobrodil s prsti po kodrastih plavih lasih.

»Vraga!« je vzkliknil. »Vem, kdo ste, Tom March, in kaj ste, in prepričan sem, da se ne vtikate brez vzroka v tuje zadeve. Skleniva mir: odgovorjal bom na vaša vprašanja, dokler vas bo volja!«

»To je poštena beseda!« je odvrnil March. »Imenitno! Najprej imam tamle spodaj dva stara vročglavca, tovariša nekoga tretjega, ki je baje našel zlato. Temu tretjemu, Dan! mu je ime, so menda zrasle peroti sodeč po tem, da je izginil brez sledu. Njegova tovariša vas imata za Blondina in mislita, da ste ga umorili. Komaj čakata prilike, da sprožita vsak svoj pihalnik!«

Blondino je zlovoločno nagrbantil obrvi. »Tepeca!« je prhnil.

»Sicer pa,« je March nadaljeval, »eden izmed starcev trdi, da ga je družba ljudi, kakršni so vaši, snoči v pušavi napadla in oropala.«

MALI OGLASI

Kampa, kam?
Beseda 1 Din davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanjši znesek 17 Din.

Danes domača zabava
z godbo v gostini Mahnič na Glincih. 4043-18

Gostilna Martine, Zg. Siška
Danes velika pusta prireditev! Na razpogo vse dobrote tega sveta! 4138-18

Gostilna za Peglezom
Kapiteljska 3, toči pristna hlaerska, dolenski in daljstinski vina. Dobra domača kuhinja, sprejemne abunente. Priporočam se iderčanka Perič. 4144-18

Službo dobi
Beseda 1 Din davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanjši znesek 17 Din.

Frizerko
dobro moč, s čem takoj, Rudolf Erner, Stožice 78. 4167-1

Strojniki
dobi mesto. Ponudbe z navedbo zahteve plaže se pošiljajo na podružnico Jutra v Celju pod »Strojniki«. 4160-1

Mlad sluga
dobi mesto v trgovini. Ponudbe pod »Pošten sluga« na ogl. odd. Jutra. 4169-1

Orodjarja za štance
samostojnega in dobrega konstruktorja sprejemem - Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Orodjarje«. 3780-1

Službe išče
Vsaka oseba ki poi za ves 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanjši znesek 17 Din.

Natakarica
pridna, pošena, zmorna kavnice, išče službo za ljubljano takoj ali 15. marca. Ponudbe pod »Simpatična in vladna na ogl. odd. Jutra. 4035-2

Plačilni natakar
srednjih let, z najboljšimi spretnostmi, ki govori več jezikov, želi mesto, stalno ali sezonsko. Ponudbe na podružnico Jutra Celje pod »Plačilni natakar«. 4162-2

Mlada natakarica
želi prenesti mesto v boljši lokal. Ponudbe na oglasni odd. Jutra pod »Prijazna in postrežljiva«. 4145-2

Prodaj
Beseda 1 Din davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanjši znesek 17 Din.

Čebulček
Rani krompir Semenski oves Grah

Automobil in Sarcele, ki sta najpogostejši vrsti. Cvetni gomolji originalni

Mesečna jagoda ki rodi že prvo leto. Sever & Komp. JUBLJANA Zahtevate cenik! 4163-6

JANKO TIČEK IN NJEGOV OČE

17

Prvo, kar sta storila z denarjem, je bilo to, da sta si dala popraviti obleko, ki so jo bili psi na moč grdo zdelali. Nato sta jo mahnila v bližnje mesto, kjer sta si mislila kupiti novo lajno. Na srečo je bilo prekrasno vreme.

Lokalit
Beseda 1 Din davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanjši znesek 17 Din.

Restavracija
v centru ljubljane, krasni lokali, velika terasa, klet, takoj oddam pod zelo ugodnimi pogoji - Najemna nika. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Velik promet«. 4143-19

V Kočevju
se oddajo na Glavnem trgu lepi trgovski lokali. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 4134-19

Špacerij, trgovino
kupim, ki ima pogost, da se dobro vpeje, ako že ni, oziroma je dobro idočo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Gotovina 50«. 4150-19

Stanovanje
Beseda 1 Din davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanjši znesek 17 Din.

Enosob. stanovanje
oddam takoj. Naslov v trgovini Ambrožič, postaja Kosovo polje, Siška. 4166-21

Dvosob. stanovanje
komfortno, oddam za Din 600 takoj. Medvedova c. 3, Jagodice. 4105-21

2-sobno stanovanje
komfortno, s kabinetom, oddam 1. aprila. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 4157-21

Trisobno stanovanje
s kopalnico, verando in pritlikline, l. nadstropje, oddam v mestu. - Pozevi se Napoleonova vr 7-11. levo. 4154-21

Dvosob. stanovanje
oddam 15. marca oz. 1. aprila. Pozevi se Blewsova 15 pri hiškicu. 4148-21

Auto, moto
Beseda 1 Din davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanjši znesek 17 Din.

Hranilne knjižice
vredne, stare papirje 3% DISKONT

STALNO KUPUJEM
si Pisansek Ljubljana Beethovnova 14. Telef 35 10. 2312

Financerja ali družabnika
za obstoječe zelo rentabilno podjetje, s čem. Potrebno 100-200.000. Eventuelno tretjina gotovine, ostalo garancija za kredit. Mesečni dohodek s sodlovanjem, ki pa ni pogoj, garantiran 3-7000. Ponudbe pod šifro »Brez rizika« na ogl. odd. Jutra. 4158-16

Hranilno knjižico
l. hrvatske štedionice z vlogo Din 10.000 kupim. Ceni ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Nujno«. 4146-16

Vložim ca 60.000
v podjetje, katero mi nudi primerno zaposlitev. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Hipoteka 99«. 4151-16

Posest
Beseda 1 Din davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanjši znesek 17 Din.

Večje število parcel
kompleksov posestev gozdov, trgovskih in stanovalskih hiš ter »il. ma. na prodaj. gradben strokovno izobražen posredovalec.

Kunaver Ludvik
Cesta 99. avtoriz. d. telef. 27 33. Posredovalec. Zna diti in voditi cenitela za navzete brezplačno na razpolago. 25-20

Posestvo
z gostilno in mesarijo, na prometnem prostoru, prodam takoj ali oddam v najem. Bistrica pri Limbušu št. 3. 4159-20

Hišo z gostilno
in vrtom, s koncesijo ter inventarjem, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Prometa«. 4149-20

Med mestom in deželo
posreduje Jutra. mali oglasnik

Gradl za madrace
velika izbira od 15.— do 45.— din, žima v 10 kvalitetah od 26.— do 90.— din, morska trava kg od 2.85 do 3.75, perje kg od 15.— do 80.—, puh od 120.— do 360.— nudi nova špediteljna trgovina s perilom in nevestinimi opremami

F. I. Goričar, Ljubljana, sv. Petra c. 30.

Veščega mojstra za email samostojno moč, sprejmemo.
Oferte pod »EMAIL« na oglasni oddelek »Jutra«.

ZAHVALA
Za izraze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob izgubi naše nepozabne hčerke, oziroma matere, svakinje in tete, gospe

BAUMAN JOŽEFO POSESTNICE
vsem najprisrčnejša zahvala. Osobito se zahvaljujemo prečast župniku in duhu svetniku g. Edvaldu Bračkotu za vodstvo pogreba in gosp. kaplanu Ravšenu za poslovilne besede ob grobu. Posebno se zahvaljujemo gosp. dr. S. Kapralovu za požrtvovalno zdravljenje, istotako čast. sestri školastiki za skrbno nego blagopokojnice, pevskemu zboru za žalostinke in gasilski četi za častno spremstvo.

Prav prisrčna hvala vsem darovalcem vencev in cvetja, in sploh vsem onim, ki so blagopokojnico spremlili na njeni zadnji poti.

Sv. Ilj v Slov. Gor., dne 28. februarja 1938.

Rodbine: TROBAS, ROSKER in BAUMAN

Soboda
Beseda 1 Din davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanjši znesek 17 Din.

Solčno sobico
z električno razsvetljavo, takoj oddam stalni osebi. Simončič, Gosposka ulica, št. 10-1. 4142-23

Sobo
strogo separirano, s stopnic, parketirano, center, oddam gospodu. Rožna ulica 37, l. nadstropje. 4132-23

Opremljeno sobo
razčno, oddam takoj za Din 170. D्रोfenik, Tyrševa cesta 51-II. 4131-23

Malo sobo
s posteljo in sobo z 2 posteljami, oddam gospod. nam ki so že dan zaposleni. Kje, pove ogl. odd. Jutra. 4136-23

Samsko stanovanje
opremljeno, priprosto, oddam. Ogled od 9. do 15. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 4139-23

Sobo
z dvema posteljama, oddam. Reber 7. 3812-23

Opremljeno sobo
čisto, suho, z elektriko, poceni oddam. - Cegnarjeva 4, l. nadstropje. 4156-23

Malo sobico
z zajtrkom, oddam gospod. čini. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 4153-23

Stroji
Beseda 1 Din davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanjši znesek 17 Din.

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom čisto, mirno ter solčno, poceni oddam stalni osebi. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3793-23a

Kupim elektromotor
dobar na trozato tiskalo, struje 4-7 HP jakost, kumpeten - Ponudbe na Kristofič Matja, Bana je lačiča 22, Čakovec. 3835-29

Sivalne stroje
rabljene od 300 din in popustoma nove od din 1600 dobite v Novi trgu vini Tyrševa 36 3549-29

Dopisi
»III.«
Zakaj ne pošlješ? Teško čakam! 4168-24

100 uspehov en oglas »JUTRU«

INSERIRAJ V »JUTRU«!

VASE ZDRAVJE ZAHTEVA

»OLLA« GUM.

Gradl za madrace
velika izbira od 15.— do 45.— din, žima v 10 kvalitetah od 26.— do 90.— din, morska trava kg od 2.85 do 3.75, perje kg od 15.— do 80.—, puh od 120.— do 360.— nudi nova špediteljna trgovina s perilom in nevestinimi opremami

F. I. Goričar, Ljubljana, sv. Petra c. 30.

Veščega mojstra za email samostojno moč, sprejmemo.
Oferte pod »EMAIL« na oglasni oddelek »Jutra«.

ZAHVALA
Za izraze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob izgubi naše nepozabne hčerke, oziroma matere, svakinje in tete, gospe

BAUMAN JOŽEFO POSESTNICE
vsem najprisrčnejša zahvala. Osobito se zahvaljujemo prečast župniku in duhu svetniku g. Edvaldu Bračkotu za vodstvo pogreba in gosp. kaplanu Ravšenu za poslovilne besede ob grobu. Posebno se zahvaljujemo gosp. dr. S. Kapralovu za požrtvovalno zdravljenje, istotako čast. sestri školastiki za skrbno nego blagopokojnice, pevskemu zboru za žalostinke in gasilski četi za častno spremstvo.

Prav prisrčna hvala vsem darovalcem vencev in cvetja, in sploh vsem onim, ki so blagopokojnico spremlili na njeni zadnji poti.

Sv. Ilj v Slov. Gor., dne 28. februarja 1938.

Rodbine: TROBAS, ROSKER in BAUMAN

V SAKO JUTRO MLAJŠA!

Drevi: Uporabite rožnato kremo Tokalon hranilo za kožo, ki vsebuje Biocel senzacionalno odkritje dr. Stejskala profesorja dunatskega vsehmišča. Ta vitalna hrana za kožo tkivo se pridobiva iz skrbno izbranih mladih živali. Znanost je ugotovila da baš zaradi izzube tega naravnega elementa iz kože nastajajo gube. Kremo Tokalon hranilo za kožo z Biocelom vrača koži ta element v času počitka ter napravi kožo spet gladko, čvrsto in mlado.

Jutri zjutraj:
Poglejte v koliki meri je koža bolj sveža in gladka že po prvi uporabi. V nekaj dneh začne gube izginiti. V tednu dni ste videti za leta mlajša. Uporabite jutraj belo kremo Tokalon (ki ni mastna). Ona razkrajja zaletelce ter napravi kožo mehko gladko in belo. Žene 50 let lahko dobijo nčariliv polt s katero bi se lahko ponasjala vsaka mladenka. Istečni rezultati so zalambeni ali pa se denar vrne.

Iz Gornje Radgone
gr- Za zgradbo sokolskega doma na meji so doslej darovali: g. Avgust Lukačič, narodni poslanec 500, g. Benko Josip, narodni poslanec, 250, g. Avgust Madlca, davčni uradnik v Mariboru, 100, g. Rajko Turk, narodni poslanec v Ljubljani 50, g. Edvard Poljanec, trgovec na Ščavnici, 50, g. Pavlin Ivan, fin. preglednik v Ljubotomeru, 15, in Milan Clark, davčni uradnik v Novem mestu 15 d. Vsem imenovanim darovalcem izreka gradbeni odedek bratstvo zahvalo, ostale pa, ki so prejeli zadnevne prošnje, naproša, da se po možnosti držijo gesla: »Kdor hitro da, dvakrat da!«

gr- v avstrijsko Radgono se je zaradi amnestije vrnilo po več mesecih precejšnje število narodnih socialistov. Priredili so v nedeljo zvečer manifestacijski pohod po mestu. S hiš so pripolale številne nacistične in druge zastave, med manifestanti pa je bilo slišati klice Führerju. Manifestacijskega pohoda po mestu so se udeležili tudi narodni socialisti iz Mu-reck-a, Obrajne in drugih okoliških vasi.

Tisoče zahval prejema »MORANA«

LIPSKI POMLADNI SEJEM 1938
učetek: 6. marca.
1% popusta na nemških železnih žvah, znatni popusti v drugih žvah.
sa pojasnila dajejo: vanični biro tajpiskog sajma - eograd - Knez Mihajlova 33/L.

in častni zastopniki:
Ing. G. Tönnies - Ljubljana, Tyrševa cesta 33 - Tel. 27-62
in
Jos. Bezjak - Maribor, Gosposka ulica 25. - Telefon 20-97.

Umri je naš dragi oče in stari oče, góspod

KOLENC LOVRO
GOSTILNICA IN PREVOZNIK

Pokopali ga bomo danes, v torek, dne 1. marca 1938. Pogreb bo ob 4. uri popoldne iz mrtvaške veže splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

ZALUJOČI OSTALI.